

• ABANA • ADALAR • ALTINOVA • AMASRA • ANTALYA • AVANOS • AYDIN • BAÇOVA • BANDIRMA • BAYINDIR • BURDUR • BURSA • ÇANKAYA • DENİZLİ • DİDİM • GEBZE • GÖLCÜK
• HATAY • ISPARTA • İSTANBUL • İZMİR • KADIKÖY • KADIRLI • KAHRAMANMARAŞ • KARŞIYAKA • KIRIKKALE • KIRŞEHİR • KOCAELİ • MENTEŞE • MERSİN • MUDANYA • MUĞLA • NİLÜFER
• ODUNPAZARI • ORDU • ORTAHİSAR • OSMANCIK • OSMANGAZİ • PAMUKKALE • PENDİK • SERDİVAN • TARSUS • TEPEBAŞI • TOROSLAR • TRABZON • URLA • ÜRGÜP • YALOVA • YENİPAZAR

Madde Bağımlılığı İle Mücadele

Sağlıklı Kentler, Kırşehir'de toplandı

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, 10. Yıl Konferansı ve 21. olağan meclis toplantısını Kırşehir'de yaptı.

DSÖ Atina'da toplandı

DSÖ Uluslararası Sağlıklı Şehirler Konferansı, Yunanistan'ın Atina şehrinde gerçekleştirildi.

"Mutlu insanların yaşadığı şehir oluşturacağız"

Kırşehir Belediye Başkanı Bahçeci, Kırşehir'i cazip hale getirecek projeler ürettiklerini söyledi.

"Sağlıklı şehir, çevresini geliştiren şehirdir"

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Kocamaz, sağlıklı şehir kavramının yöntem olduğunu vurguladı.

SAĞLIKLI BİR ŞEHİR, SAĞLIKLI NESİLLER YETİŞMESİNE KATKI SAĞLAR

Şehirlere sağlıklı dokunuş

www.skb.org.tr

2005

Başkan'dan

Recep ALTEPE

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanı
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı

Bağımlılıkla mücadele

Değerli okurlar,

DSÖ'nün bu yıl Atina'da düzenlenen 6. fazın başlangıç toplantısı Sağlıklı Şehirler Hareketi'nin 25. yılına denk gelmiştir. 56 ülkenin katılımcılarının yer aldığı **"21. Yüzyılda Kentsel Yaşam"** sloganıyla gerçekleştirilen konferansa 13 üye belediyemizin başkanları, meclis üyeleri, koordinatörleri ile Birliğin Danışma Kurulu üyeleri katılmıştır. 5. faza üye olan belediyelerin sertifikalarını aldıkları toplantıda Sağlıklı Şehirler Ağı'nın önümüzdeki 5 yıllık politikalarına yön verecek Atina Deklarasyonu imzalandı. Ağı'nın bir yıl sonraki toplantısı Finlandiya'nın Kuopio şehrinde gerçekleşecek. Dünyada yaşanan değişimler ve gelişmeler doğrultusunda yerel yönetimler olarak yol haritalarımızı belirlememizde fayda sağlayacak bu organizasyonlara Birlik olarak ağa üye belediyelerimizle birlikte katılımlarımızı sürdüreceğiz.

Küresel Isınma ve Kentlerimizin Geleceği konusunun tartışıldığı Birliğimizin 10. Yıl Konferansı'nı Kırşehir'de gerçekleştirdik. Son günlerde sıklıkla görmeye başladığımız şiddetli sağanak, sel ve dolu gibi ani afet boyutuna ulaşan meteorolojik olaylar maalesef yaşamımızı tehdit eden boyutlara ulaşmıştır. Doğa olaylarını inceleyen uzmanlar meydana gelen bu etkilerin büyük ölçüde insan kaynaklı olduğunu, çevre ve hava kirliliğine yol açan etkenlerin bu olayları tetiklediğini belirtmişlerdir. Günümüzde küresel ısınmanın dünya üzerinde yerkürenin dengelerini değiştirdiğini tüm iklim otoriteleri kabul etmektedir. Kyoto şartlarının başta sanayileşmiş ülkeler ve gelişmiş ekonomiler tarafından yeterince ciddiye alınmaması sorunun giderek büyümesine sebep olmuştur. Küresel ısınma ile mücadelede yerel yönetimler olarak bizlere de önemli görevler düşmektedir. Doğaya karşı daha dikkatli ve özenli yaklaşarak yapacağımız çalışmalarla çevrenin sağlığını da kendi sağlığımızı da kazanabiliriz. Konferansa ev sahipliği yapan başta Kırşehir Belediye Başkanı Sayın Yaşar Bahçeci ve ekibine, ayrıca konferansa gezi programı ile katkı veren Ürgüp Belediye Başkanı Sayın Fahri Yıldız'a ve ekibine, konferansa sunumları ile katkı sağlayan konuşmacılara ve tüm katılımcılara teşekkürlerimi iletmek istiyorum.

İçinde bulunduğumuz dönemde ülkemizin ortak bir sorunu haline gelen madde bağımlılığı ve sentetik uyuşturucu madde kullanımı önemli oranda artış göstermiştir. Son yapılan araştırmalar madde bağımlılığı ile ilgili kullanım yaşının ne yazık ki oldukça düştüğü yönünde. Tüm bu veriler doğrultusunda toplumumuz özellikle de çocuklar ve gençlerimiz için büyük bir tehdit olan sentetik uyuşturucu madde ile mücadele konusunda Birlik olarak çalışmalar yapmaya karar verilmiştir. Kendimize düşen sorumluluğu üstlenerek toplumda özellikle ebeveynlerde farkındalık yaratmak amacıyla kamu spotları, sosyal medya araçları ve bu konuda uzman kişiler yardımıyla halkı bilinçlendirme eğitimleri düzenleyerek üzerimize düşen görevi yerine getirmeyi hedeflemekteyiz. Bu hedefler doğrultusunda Kentli Dergimizde bu konuya yer ayırdık.

Saygılarımla.

www.skb.org.tr

kentli dergisi 3

kentli

dergisi

İmtiyaz Sahibi

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği adına,
Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı ve SKB Başkanı
Recep ALTEPE

Yayın Direktörü (Sorumlu)

Murat AR

Genel Yayın Yönetmeni

Gonca YERLİYURT

Yayına Hazırlayanlar

Ercüment YILMAZ, M. Furkan YURTSEVEN

Katkıda Bulunanlar

Antalya Büyükşehir Belediyesi, Bursa Büyükşehir Belediyesi,
Denizli Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi,
İzmir Büyükşehir Belediyesi, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi,
Ordu Büyükşehir Belediyesi, Trabzon Büyükşehir Belediyesi,
Burdur Belediyesi, Abana Belediyesi, Adalar Belediyesi,
Balçova Belediyesi, Çankaya Belediyesi, Didim Belediyesi,
Gebze Belediyesi, Gölçük Belediyesi, Kadıköy Belediyesi,
Kadiri Belediyesi, Karşıyaka Belediyesi, Kırıkkale Belediyesi,
Menteşe Belediyesi, Nilüfer Belediyesi, Osmangazi Belediyesi,
Pendik Belediyesi, Tarsus Belediyesi, Ürgüp Belediyesi

Editör

Nagihan GÖRKEN

Grafik Tasarım

Talha BIYIK

Danışma Kurulu

Erdem SAKER, Prof. Dr. Handan TÜRKÖĞLÜ,
Prof. Dr. Nilüfer AKINCITÜRK, Prof. Dr. Barış MATER,
Prof. Dr. Cengiz GİRİTLİOĞLU, Prof. Dr. Hasan ERTÜRK,
Prof. Dr. Feza KARAER, Prof. Dr. Ünal ALTINBAŞ,
Prof. Dr. Nadir SUGUR, Prof. Dr. Cengiz TÜRE, Doç. Dr. Emel İRGİL,
Doç. Dr. Alpaslan TÜRKKAN, Araş. Gör. Mukaddes SÜRER

Yapım

Bursa Kiraz Halkla İlişkiler Ltd. Şti.
Kükürtlü Mah. Cevizli Sok. No: 1/6 Osmangazi / Bursa
Tel: 0224 232 20 40 • www.kiraziletisim.com

Baskı

Akmat A.Ş.
Organize Sanayi Bölgesi AOS Bulvarı
2. Sok. No: 11 Nilüfer/Bursa

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği

Tayakadın Mah. Doyuran Sok. No: 13 Osmangazi/Bursa
0224 235 23 99
www.skb.org.tr • skb@skb.org.tr

Yıl 5 • Sayı 17 • Ekim - Kasım - Aralık 2014

Yerel, süreli yayın.

ISSN 2146-0566

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği resmi yayın organı olan
Kentli Dergisi basın meslek ilkelerine uymayı taahhüt eder.
Dergimizde yer alan yazı ve makaleler kaynak gösterilerek
yayınlanabilir. Makalelerin sorumluluğu yazarına aittir.
Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin ücretsiz yayınıdır.
Üç ayda bir yayınlanır.

YENİDEN KULLANILIM, GERİ DÖNÜŞTÜRELİM

Çevreye yapabileceğiniz en kolay katkı, okunmuş dergi ve
gazetelerin geri dönüştürülmesidir. Sağlıklı Kentler Birliği,
Kentli Dergisi okurlarını ağaç kesimlerini azaltmak için kendi
yakın çevrelerinde de geri dönüşümü teşvik etmeye çağırıyor.

Madde bağımlılığıyla mücadele toplantısı

Başbakan Ahmet Davutoğlu, bilgilendirme toplantısında madde bağımlılığıyla mücadeledeki katkılarıyla ilgili yerel yönetimlerin görüşlerini aldı.

19

Güzel bir gelecek, sağlıklı bir toplum için...

Madde bağımlılığının getirdiği ağır sonuçlar aileleri, merkezi ve yerel yöneticileri bu konuda önleyici tedbirlerin alınması noktasında harekete geçirdi.

26

Sel baskınlarına karşı büyük yatırım

Bursa Büyükşehir Belediyesi, sel baskınlarının önüne geçmek için Demirtaş İsmetiye bölgesinin altyapısını sil baştan güçlendiriyor.

37

Topbaş, BM'de konuştu

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, İklim Zirvesi'ne katılarak, "Çevreye duyarlı bina yapanların belirli harçlardan muaf olmasını destekleyebiliriz" dedi.

39

Körfez'deki iyileşme balıklara da yaradı

İzmir Körfezi'ndeki su kalitesi, balıkları da olumlu şekilde etkiledi. Körfez'deki canlı çeşitliliği ve balık türleri artarken, balıklardaki ağır metal oranları da düştü.

40

Akıllı bisikletler kullanıma hazır

Kocaeli Bisikletli Ulaşım Sistemi (KOBİS) kapsamında İzmit'te 15 noktada Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulan akıllı bisiklet istasyonuna bisikletler yerleştirildi.

41

Bu sayıda

Sağlıklı Kentler, Kırşehir'de toplandı	8
Dünya Sağlık Örgütü Atina'da toplandı	14
Yaralı sokak hayvanlarına tedavi	20
Ağaç dikme kampanyası	20
Temizlik kampanyası yapıldı	20
Başkan Bozbey ekolojik bahçede	21
Belediyede engeller kalkıyor	21
"KAY" can veriyor	21
Cam şişeler cam kumbaraya	22
Bitkisel atık yağ toplamaya destek	22
Taşkınlar önlenecek	22
Büyükşehir Kültür Hizmet Tırn yollarda	23
Çevre kirliliğine modern çözüm	23
Atıl lastikler saksıya dönüştü	23
Geri kazanımda hizmet alanı genişliyor	24
Sokak hayvanları bannakta	24
Yeraltı çöp konteynırını 269'a ulaştı	24
50 yaş üzeri bireylere ücretsiz spor imkanı	25
Osmangazi parkı ve yeşil alanlarla donatılıyor	25
Güneş enerjisiyle sorun çözüldü	25
Güzel bir gelecek, sağlıklı bir toplum için...	26
"İçinde en mutlu insanların yaşadığı şehirlerden birini oluşturacağız"	32
Sahili dünyanın öğrencileri temizledi	36
Vatandaş rahat nefes alacak	38
"Sağlıklı şehir çevresini geliştirebilen şehirdir"	42
Güneş tarlası açıldı	44
Urla kıyılarında uluslararası temizlik	45
Kültür şehri: Kırşehir	46
Bozkırın evrensel sesi: Neşet Ertaş	48
Ahilik	49
İnsan odaklı kentsel tasarım yaklaşımları	50
Yerel Yönetimlerin Gençlik Politikaları ve Bağımlılıkla Mücadele	52
Çağımızın vebası: Sentetik kannabinoidler	56
Uyuşturucu bağımlılığı	59
Yerel yönetimler ve uyuşturucu madde ile mücadele	62

Murat AR

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği
Müdürü

Merhaba

Bağımlılık konusu beraberinde bağımlılıkla mücadele ile ilgili tartışmaları tekrar gündeme taşıdı. Uzmanlar bu konunun aslında hiçbir zaman gündemden düşmediğini ve düşmemesi gerektiğini öne sürmektedirler. Bağımlılığın her türü ile mücadele bir halk sağlığı sorunu olarak görülmektedir. Türüne göre çeşitli mücadele yöntemleri üzerinde çalışılan bağımlılık konusunda madde bağımlılığı özellikle psikoaktif maddelerden sentetik kannabinoidler olarak adlandırılan uyuşturucu maddeler hayatımıza girdiğinden itibaren getirdiği ağır sonuçları ve yol açtığı ölümler ile ön plana çıkmaktadır.

Sentetik uyuşturucu maddelerin içeriğinin sürekli değişmesi ve hangi maddenin kullanıldığının saptanmasındaki engeller mücadele boyutunda kurumlar açısından ciddi bir sorun haline gelmiştir. Bugüne kadar mücadele boyutu büyük oranda Emniyet Müdürlüğü'ne bağlı birimler, tedavi boyutu Sağlık Bakanlığı'na bağlı hastaneler ve psikiyatri klinikleri tarafından yürütülmüştür. Önleyici faaliyetler konusunda birçok çalışma yapılmış olmakla birlikte mücadelenin halk sağlığı sorunu olarak görülmesi ile yerel yönetimlerin de bu mücadelede desteği gittikçe önem kazanmaktadır. Madde bağımlılığını önleme faaliyetlerinde yerel yönetimler kapasiteleri ölçüsünde etkin rol model oluşturabilirler. Mücadele ve tedavi boyutunda kurumlardan aldığımız görüş ve öneriler doğrultusunda özellikle önleme faaliyetlerine yönelik çalışmalara katkıda bulunmayı hedefleyerek dergimizin bu sayısını **Madde Bağımlılığı** konusuna ayırdık. Derginin içeriğini oluşturmak için katıldığımız toplantılar ve görüştüğümüz uzmanlardan aldığımız bilgiler doğrultusunda özellikle önleyici faaliyetler konusunda Birlik olarak faaliyetlerde bulunmayı hedefliyoruz.

Bağımlılık tedavisi olan bir hastalık olmakla beraber mücadelede farkındalık yaratacak faaliyetler, ebeveynlere ve gençlere yönelik eğitimlerin yer alacağı önleme faaliyetleri, tedavi sürecinde ödenen bedellerle karşılaştırıldığında daha etkili çözümler sunmaktadır.

Ulusal ağ olarak üyesi olduğumuz Dünya Sağlık Örgütü Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın 6. fazının ilk toplantısı Yunanistan'ın başkenti Atina'da gerçekleşti. Sağlıklı Şehirler Hareketi'nin ilk başlatıldığı şehirde tekrar düzenlenen konferansla hareketin 25. yılı kutlandı. Açılış konuşmalarında ve ana oturumlarda ekonomik krizlerin sebep olduğu kemer sıkma politikalarının halk sağlığı ve sosyal hayata etkilerine vurgu yapıldı. Diğer katıldığımız oturumlarda ve çalıştaylarda eşitsizliklerle ilgili yapılan çalışmalardan örnekler, artan işsizliğin yarattığı sorunlar, iklim değişikliğinin insan sağlığındaki ve psikolojisindeki etkileri, dumansız şehirlere yönelik çalışmalar, yaş dostu çevreler, sağlıklı yaşam için destekleyici çevreler ve madde bağımlılığı ile mücadele konularına değinildi. Önümüzdeki 5 yıllık politikalara yön verecek Atina Deklarasyonu taslağı konferans boyunca tartışılarak son gün imzalandı. İki kısımda ele alınan deklarasyonun ilk kısmında şehirler diplomasisi ve şehirlerdeki değişimler ele alınırken, ikinci kısım Sağlık 2020 ve 6. faz taahhütlerini içermektedir.

Atina'daki konferans Sağlıklı Şehirler Hareketi'nin 25. yılına denk gelirken Birlik olarak Kırşehir'de kuruluşumuzun 10. yılı buluşmasını gerçekleştirdik. Küresel ısınma, iklim değişikliği ve etkileri ile sunumları dinlediğimiz konferansta emeği geçen herkese teşekkür ederiz. Konferansta yapılan sunumları bir kitap haline getirerek üyelerimizle paylaşacağız.

Gelecek sayımızda görüşmek üzere.

Sağlıklı şehir, sağlıklı insan gibidir

Mutludur	Hevesi vardır
Huzurludur	Gücü vardır
Planları vardır	Bilinci vardır
Güvendedir	Heyecanları vardır
Sever	Bakımlıdır
Sevildiğini hisseder	Temizdir
Sorumluluklarını bilir	Güler yüzlüdür
Haklarını bilir	Saygılıdır
Çalışır	Koşar
Üretir	Yürür
Paylaşır	Fark yaratır
Katılımcıdır	Ruhunu ve bedenini besler
Yürekli	Değer bilir
Geçmişine sahip çıkar	Değeri bilinsin ister
Geleceğini kurgular	Sevgiyle beslenir
Hedefi vardır	Saygıyla büyür

2005

Sağlıklı Kentler, Kırşehir’de toplandı

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Başkanvekili ve Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker, Birliğin yeni dönemde de kent ve kent sağlığıyla ilgili çalışmalara ara vermeden devam edeceğini söyledi.

Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı’nın Türkiye’de yaygınlaştırılması için kurulan Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği, 10. Yıl Konferansı ve 21. olağan

meclis toplantısını Kırşehir’de yaptı. Kırşehir Belediyesi’nin ev sahipliğinde gerçekleşen organizasyonda küresel ısınma ve kentlerin geleceği tartışıldı.

Birlik başkanlığı seçimlerinden sonraki ilk toplantının açılış konuşmasını, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe adına SKB Başkanvekili ve Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker yaptı.

Birliğin yeni dönemiyle ilgili değerlendirmelerde bulunan Köşker, birlik seçimlerinin ardından yönetimini yenileyen Birliğin her zaman olduğu gibi bundan sonra da kent ve kent sağlığıyla ilgili farklı konularda çalışmalarına devam edeceğini söyledi. Yeni dönemde ele alacakları çalışmalardan birinin iklim değişikliği ve afetler olduğunu belirten Köşker,

son günlerdeki afet olaylarına değindi. Şiddetli yağış ve fırtınaların insan sağlığını tehdit eder boyuta ulaştığını ve bu olayların oluşmasında insan faktörünün birinci neden olarak kendini gösterdiğine dikkat çeken Köşker, hava kirliliği ve çevre faktörlerinin afetleri tetiklediğini, Kyoto standartları konusunda önlem alınamamasının ve ortak politika oluşturulamamasının sorunların giderek büyümesine neden olduğunu ifade etti. Köşker, doğaya karşı özenle gerçekleştirilecek birkaç çalışmayla çevre ve insan sağlığının kontrol altına alınabileceğini anlatarak, bu konuda yeni dönemde çalışmalar ya-

pılacağını söyledi.

Üzerimize düşeni yapıyoruz

Kırşehir Belediye Başkanı Yaşar Bahçeci ise Kırşehir’in 118 bin nüfusuyla küçük bir şehir olmasına karşın tarihi kökleri olan bir kent olduğunu vurguladı. Kırşehir’in Türklerin Anadolu’ya gelip, yerleşik hayata geçmelerinde gerek esnaf ve sanatkârlık gerekse edebiyat gibi unsurların yerleşmesinde ve gelişmesinde önemli bir görev üstlendiğinin altını çizen Başkan Bahçeci, Ahilik’in burada doğduğunu ve Ahilik kültürünün yerleşik hayata geçişte çok güzel prensipler ortaya koyduğunu dile getirdi.

Başkan Altepe konuşmasında “İnsan, hava kirliliği ve çevre faktörleri afetleri tetikliyor. Kyoto standartları konusunda önlem alınamaması ve ortak politika oluşturulamaması sorunların giderek büyümesine neden oluyor. Doğaya karşı özenle gerçekleştirilecek çalışmalarla çevre ve insan sağlığı korunabilir” dedi.

SKB ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe

SKB Başkanvekili ve Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker

Kırşehir Belediye Başkanı Yaşar Bahçeci

Başkan Bahçeci, konferansın teması olan küresel ısınma ilgili olarak da “Dünya, küresel ısınma ile mücadele ediyor. Kentlerde insanlar sağlık problemleriyle uğraşıyor. Kuraklığın arttığı, yeşil alanların kaybolduğu, betonlaşmanın yoğunlaştığı bir dönem yaşıyoruz. Küresel ısınmanın getirdiği iklim değişikliklerinden Kırşehir de etkileniyor. Özellikle yağış açısından Kırşehir’in 1975-1990 yılları arasında aldığı yağış ile şu anda aldığı yağış miktarı arasında fark var. Biz de sağlıklı bir kent olma yolunda vahşi çöp depolama alanın ıslahı, atık yönetimi, atık suyumuzun temizlenmesi gibi önemli hizmetleri hayata geçirdik” dedi.

Bütünsel yaklaşım önemli

Kırşehir Valisi Özdemir Çakacak da sanayileşmenin, doğal kaynakların bilinçsizce kullanımının, hızlı nüfus artışının, köyden kente göçün hala devam etmesinin ve bunun yoğunluğu sonucunda da şehirlerde çarpık kentleşmenin olmasının ve ulaşım gibi etkenlerin kentleri her geçen gün bu tür sorunlarla uğraşmak durumunda bıraktığını söyledi. Bu sorunların öncelikle kentlerde yaşayan insanların sağlığını etkilediğini belirten Çakacak, “İnsanlar bu sorunlardan

uzaklaşmak amacıyla artık gürültüden, stresten, şehir merkezlerinden uzak mekanları tercih ediyorlar. Bu sorunların üstesinden gelmek sadece yerel yöneticilerin yapacağı iş değil. Bütünsel bir yaklaşım önemli. Merkezi yönetim, yerel yönetimler, üniversitelerimiz, Sağlıklı Kentler Birliği gibi sivil toplum kurumlarımız ve toplumun tüm kesimlerinin el birliğiyle hareket etmesi sonucunda ortaya bir şeyler konabileceği kanaatindeyim” diye konuştu.

Açılış konuşmalarının ardından Sağlıklı Kentler Birliği 21. olağan meclis toplantısı gerçekleşti.

Kentler çevrelerinden soyutlanamaz

Birliğin 10. Yıl Konferansı’nın ilk oturumu ‘Küresel Isınmanın Etkileri ve Küresel Isınma Eylem Planlaması’ temasıyla Prof. Dr. Handan Türkoğlu’nun moderatörlüğünde yapıldı.

Ege Üniversitesi’nden emekli Prof. Dr. Ünal Altınbaş ‘21. Yüzyıl Modern Kentlerin Çevresel Sorunları Bağlamında Küresel Isınma Çıkamazı’, GATA’dan Prof. Dr. Ömer Faruk Tekbaş ‘Küresel Isınma ve Toplum Sağlığına Etkileri’, Anadolu Üniversitesi’nden Prof. Dr. Cengiz Türe ise ‘Kentsel Küresel

Isınma Eylem Planlamasında Karbon Ayak İzi Envanterinin Hazırlanması ve Önemi’ konulu birer sunum yaptı.

Prof. Dr. Ünal Altınbaş sunumunda, küresel bağlamda 21. yüzyılın ilk basamaklarından, yani 2014 yılının penceresinden bakıldığında, çevre sorunlarının çözümünün artık bireysel düşünmenin ötesinde sağlıklı ve akılcı yaklaşımlarla toplumun tüm kesimlerinin sorumluluğunda olması gerektiğini ifade etti. Her varlığın dünyada temel işlevinin sürekliliği ve sürdürülebilirliği korumak olduğuna işaret eden Prof. Dr. Altınbaş, kentlerin çevreleriyle bir bütün olduğunu asla çevrelerinden soyutlanamayacaklarını söyledi. Altınbaş, küresel ısınmayı doğal ve yapay olarak iki başlık altında tanımladıklarını belirterek, şöyle devam etti:

“İnsan etkili yapay küresel ısınmanın temelinde fosil yakıtlar gelir. Bu yakıtların yanması sonucu, atmosfere yoğun olarak karbondioksit, metan ve su buharı, azot oksitler gibi gazlar salınır ve bunlar atmosferde yoğunlaşarak suni bir gaz kalınlığı tabakasını artırır. Sonuçta yeryüzüne gelen güneş ışınlarının tekrar yukarı çıkmasıdaki işlevini sekteye uğrattırır veya onları emerler ve sonuçta bir sera etkisi gösterirler. Bu da yeryüzünün

Kırşehir Valisi Özdemir Çakacak

daha çok ısınmasına ve sonuçta habitatın veya yaşam alanlarının değişmesine neden olur. Var olan olumsuzlukların önüne geçebilmek ve kentlerimizin geleceğini sağlıklı ve yaşanılabilir şekilde sürdürebilmek için çevre dostu enerjiler olan yenilenebilir enerji kullanımı yoğunlaştırılmalı ve bununla ilgili yeni teknolojiler üretilmeli. Toplu taşımacılık özendirilmeli, raylı sistemlerin kullanımı, kentsel yeşil kuşaklar temelinde kent ormancılığı giderek artırılmalı. Kent çevresindeki taş ocaklarının moloz alanlarının yanında baraj gölet, dere ve yan dere havzaları bitkilendirilmeli, yeni rekreasyon alanları yaratılmalı. Doğal yaşam parkları yoğunlaştırılmalı. Kentsel gelişimlerde çevrenin iklimsel özellikleri, yer şekilleri ve konumu, yeşil doku çeşitliliği ve yoğunluğu bunlar temel alınmalı veya bir parçası olduğumuz ekosistemin bütünselliği asla unutulmamalıdır.”

Sebebi olan kuzey, etkilenen güney

GATA’dan Prof. Dr. Ömer Faruk Tekbaş, ‘Küresel Isınma ve Toplum Sağlığına Etkileri’ başlığını taşıyan sunumunu gerçekleştirdi. Küresel ısınmanın on bin yıllık periyotlar içerisinde zaten var olduğunu ve var olacağını ifade

eden Tekbaş, insan faaliyetleri sonucunda oluşan yapay küresel ısınmanın bugün birçok soruna neden olduğunu bunların başında da sağlık problemlerinin geldiğini söyledi. Tekbaş, özellikle sera gazlarının oluşumunda ABD, Çin ve Rusya’nın başı çektiğini kaydederek, kişi başı en çok salınım yapan ülkeler sıralamasında ise Birleşik Arap Emirlikleri, Kuveyt, Bahreyn, Trilatovago’nun geldiğini dile getirdi. Tekbaş, “En çok havaya gazı atan ülkeler yoğunluğun, sanayinin, gelişmişliğin olduğu kuzeydeki ülkeler ancak bunların olumsuzluklarından etkilenenler ise Güney Amerika, Güney Asya gibi daha çok güneydeki ülkeler” dedi.

İklim değişikliğine bağlı olarak yaşanan sıcak hava dalgalarının, sellerin, fırtınaların da beraberinde birçok sağlık sorununu getirdiğine işaret eden Tekbaş, her şeyi küresel ısınmaya bağlamamak gerektiğini, insanların bazı canlıların yaşam alanlarını istila etmesinin de sağlık problemlerine neden olduğunu vurguladı.

Ayak numaranızı değiştiremezsiniz ama karbon ayak izi numaranızı değiştirebilirsiniz

Anadolu Üniversitesi Ekoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Cengiz Türe, konferansta ‘Kentsel Küresel Isınma Eylem Planlamasında Karbon Ayak İzi Envanterinin Hazırlanması ve Önemi’ konusunda katılımcılara bilgi verdi. Bundan sonraki süreçte politikacıların en önemli sorunlarının küresel problemler olacağını anlatan Prof. Dr. Türe, küresel iklim değişikliklerinin geriye çevrilemeyeceğini, bunun yarattığı etkileri doğada çözmek gerektiğini dile getirdi. “Bu dünyanın varlığı, suyu, toprağı, ağacı, kuşu sabit. Siz burada bu rahatta olduğunuz sürece, birilerinin yaşaması için başka birile-

rinin yememesi, içmemesi gerekiyor. Durum oraya geldi” diyen Türe, şöyle devam etti:

“Sürdürülebilirlik çağına girdik, sürdürebilmek ne demek, yani altın yumurtlayan tavuğu kesmeden üretmek demek. Dünyamız altın yumurtlayan tavuk. Eğer siz bunu içinde ne var deyip, keserseniz ölürsünüz. Avrupa’nın karbon salınımlarını yüzde 20’nin altına düşürmekle ilgili bir önerisi var. Bu süreçte önce belediyeler kendi kontrollerindeki bölgede karbon salınımlarının ne kadar olduğunu öğrenmekle işe başlayabilirler. Karbon envanteri çıkarmamız gerekiyor. Bu envanterin de öncelikle hangi kaynaklardan ortaya çıktığını bilmemiz gerekiyor, toplam envanter bir işe yaramaz. İkincisi, azaltma mekanizması oluşturmamız gerekiyor. Ondan sonra salınımların azalması, izleme süreci ve sonuçları gerekiyor. Şu anda bunu yapan şehirlerimiz çok az. Siz nasıl aile bütçenizi yapıyorsanız, karbon bütçenizi de yapacaksınız. Eğer ürettiğiniz karbondioksit miktarını bilerseniz, ona karşılık gelen yeşil alan miktarını hesaplayıp, ortaya koyabilirsiniz. Ayak numaranızı değiştiremezsiniz ama karbon ayak izi numaranızı değiştirebilirsiniz.”

Arz sabit, talep artıyor

Konferansın ikinci oturumunu Prof. Dr. Barış Mater yönetirken, oturumda Uludağ Üniversitesi’nden Prof. Dr. Feza Karaer ‘Kentlerin Su Yönetimi ve İklim Değişikliğine Uyum Sağlanması’, Anadolu Üniversitesi’nden Araştırma Görevlisi Mukaddes Korkmaz Sürer ‘Küresel Isınma Hakkında Uluslararası Düzenlemeler’, Bursa Büyükşehir Belediyesi’nden Yüksek Çevre Mühendisi Yıldız Cindoruk da ‘İklim Değişikliği ve Yerel Yönetimler’ konulu birer sunum yaptı.

‘Kentlerin Su Yönetimi ve İklim Değişikliğine Uyum Sağlanması’ konulu sunumunda Uludağ Üniversitesi’nden Prof. Dr. Feza Karaer, küresel ısınmanın devam edeceğini bu nedenle ciddi tedbirler alınması gerektiğini söyledi. Tedbir alınması gereken konulardan birinin de su kaynakları olduğunu, ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile su kaynaklarına bakış açılarının farklılık gösterdiğini ifade eden Prof. Dr. Karaer, su arzının sabit olduğu dünyada taleple ilgili sıkıntı bulunduğunu, nüfusun gittikçe arttığı günümüzde su yönetiminin çok önemli hale geldiğini kaydetti.

Karaer, Türkiye’nin de iklim değişikliğinden etkilenecek ülkeler arasında olduğunu belirterek, su kaynaklarının yerel ve bölgesel yönetilmesinin önemine dikkat çekti. Karaer, “Gelecekte su savaşlarının çıkacağı öngörülüyor. Entegre su kaynakları yönetimi önemli. Türkiye’de Orman ve Su İşleri Bakanlığı artık entegre havza yönetimi yaklaşımını benimsemiş durumda. Batıda yine önemli bir başka konu su ayak izi. Bu, suyun ekonomik faaliyetlerde izlenmesini sağlıyor. Böylece plancıların, karar vericilerin, yatırımcıların, tahsis, ticaret, rekabet avantajı ve ekosistem desteğine yönelik kararların zemini oluşturan bilgi temin ediliyor.

Su kaynaklarının yönetiminde iklim değişikliğine uyum konusunda kapasitenin, kurumlararası işbirliğinin ve eşgüdümün güçlendirilmesi, bu da önemli bir konu Türkiye için. Ar-ge ve bilimsel çalışmalara mutlaka önem vermeliyiz çünkü böyle bir veritabanımız yok. Bir diğer önemli konu da kentlerde özellikle endüstriyel bölgelerde atık suların hem doğru şekilde bertaraf edilmesi hem de ortaya çıkan atık suların yeniden kullanımı” dedi.

Belediyeler kilit aktör

Anadolu Üniversitesi’nden Araştırma Görevlisi Mukaddes Korkmaz Sürer

‘Küresel Isınma Hakkında Uluslararası Düzenlemeler’ başlığı altında katılımcılara bilgi verirken, Bursa Büyükşehir Belediyesi’nden Yüksek Çevre Mühendisi Yıldız Cindoruk da ‘İklim Değişikliği ve Yerel Yönetimler’ konulu sunumunda kentlerin iklim değişikliğinde hem suçlu hem de mağdur konumunda olduğuna işaret etti. Cindoruk, iklim değişikliğine neden olan sera gazı emisyonlarına kentlerin sebep olduğunu, bu emisyonlarından kaynaklı iklim değişikliği ve küresel ısınmadan da yine kentlerin etkilendiğini açıkladı. Belediyelerin iklim değişiklikleri çalışmalarında kilit aktör olarak rol aldığını kaydeden Cindoruk, “Büyükşehir belediyelerinin yetkileri son yıllarda

oldukça arttı. Belediyeler kent ölçeğinde ilgili konulara ve sorunlara yönelik hedefler belirleyebiliyor. Bununla ilgili meclis aracılığıyla yönetmelikler çıkartabiliyor. Yine uygulama araçlarını geliştirebiliyor. Kent ölçeğinde ve uygulama sürecinde bulunarak bu süreci etkin olarak yürütebiliyor. Dolayısıyla belediyeler, bu konuyla ilgili yerel yönetim planları hazırlıyor, bu planlar da sürecin en önemli göstergesi oluyor” diye konuştu.

10. yıl konferansının üçüncü ve son oturumunun moderatörlüğünü Prof. Dr. Hasan Ertürk yaparken, İTÜ’den Prof. Dr. Azime Tezer ‘İklim Değişimine Kentsel Adaptasyon’, ODTÜ’den Doç. Dr. Osman Balaban ‘Küresel Isınma ile Mücadelede Kentlerin Rolü: Ulaşım ve Yapı Sektöründen Uluslararası Örnekler’ ve Abdullah Gül Üniversitesi’nden Yrd. Doç. Dr. Asım Mustafa Ayten de ‘Ülkemizde Sürdürülebilir Ulaşım ve Kent, Kayseri Örneği’ konulu sunumlar yaptılar.

Belediye başkanları kentin doktorları

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği ve Bursa Büyükşehir Belediye Başkanı Recep Altepe, konferansın kapanış konuşmasını gerçekleştirdi.

çeğe taşımakta yerel yönetimlerin rolünün artık çok daha fazla olduğunu vurguladı. Kentin bütününün belediyenin kontrolünde olmazsa, kentlerdeki sıkıntıları çözmenin de kolay olmadığını belirten Altepe, “Son yapılan düzenlemelerle birlikte, artık Türkiye’nin nüfusunun yüzde 76’sı büyükşehir belediyelerince yönetiliyor ve planlamalar, yatırımlar tek merkezden yapılabilir. Bir kentin planlaması mutlaka merkezden olmalı, ilçelerin planlaması, stratejik planlar ortak yapılmalı, nazım planlar onaylanmalı. Bu sadece mevcut 30 büyükşehir için değil, illerin tamamı için gerekiyor” diye konuştu.

Başkan Altepe, güçlü yerel yönetimlerin güçlü ülke yarattığına işaret ederek, şehirleri geleceğe taşımakta yerel yöneticilere sorumluluk düştüğünü kaydetti. Bursa’da çevre ve sağlıklı bir kent yaratmak için birçok projeyi hayata geçirdiklerini ve geçirmeye devam edeceklerini anlatan Altepe, yerel yönetimlerin aldığı kararları ince eleyip sık dokumaları gerektiğini söyledi.

10. Yıl Konferansı Cacabey Cami ve Meydanı, Ahi Evran Külliyesi, Kent Park, Hilla Kütük Evi ile Ürgüp’ü içeren teknik gezi ile sona erdi.

Dünya Sağlık Örgütü Atina'da toplandı

Sağlıklı Şehirler Hareketi'nin 25. yılına rastlayan Dünya Sağlık Örgütü Uluslararası Sağlıklı Şehirler Konferansı, 22-25 Ekim 2014 tarihleri arasında Yunanistan'ın Atina şehrinde Amaroussion Belediyesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirildi. 2014-2018 yıllarını kapsayacak 6. Faz'ın başlangıç toplantısının başlığı '21. Yüzyılda Kentsel Yaşam' olarak belirlendi.

Konferansa sağlıklı şehirlere üye belediyelerin başkanları, meclis üyeleri, delegasyonları, akademisyenler, sivil toplum örgütleri, ilgili uluslararası kurumların temsilcileri, halk sağlığı, şehir planlama, sağlığın geliştirilmesi, çevre sağlığı, sosyal hizmet, kent ekonomisi, temel sağlık hizmetleri, toplumsal gelişim ve eşitlik alanında çalışanlar, DSÖ Bölge ofisleri ve merkezlerinin yöneticileri ile çalışanları katıldı.

56 ülkenin katılımcılarının yer aldığı konferansa ülkemizden Türkiye Sağlıklı Kentler Başkanlığı ile üye belediyelerden Bursa, Trabzon, Yalova, Gölçük,

Nilüfer, Osmangazi, Karşıyaka, Kadıköy, Ürgüp, Gebze, Tepebaşı ve Ortahisar belediyeleri katıldı.

DSÖ Sağlıklı Kentler Hareketini 25. Yılına Kutluyor

Konferansın açılış bölümünde konuşan Agis Tsouros konferansın ana oturumlarının ve alt oturumların konu başlıklarını ve temalarını; 'Halk Sağlığı', '21. Yüzyılda Kentsel Yaşam', Yerel Liderlerin Gücünü Anlamak', 'Eşitsizlikler ve Çözüm Yolları', 'Ekonomik Krizdeki Ülkelerin Kemer Sıkma Politikalarının Halk Sağlığı ve Sosyal Hayata Etkileri ve Ekonomik Kriz Toplamlar İçin Ne Anlama Geliyor?' şeklinde sıraladı.

DSÖ Sağlıklı Kentler Hareketi'nin yerel yönetimlerin destekleriyle başlayan fakat zaman içerisinde küresel bir hareket haline dönüştüğünü belirten Tsouros, "Bu gelişme sağlıklı şehirler hareketine fikir, enerji zenginliği ve hareketi destekleyen bütün ülkelere ilham kaynağı olmuştur. DSÖ

çeşitli metodolojiler kullanarak farklı düşünce ve konumdaki ülkelerin fikirlerini birleştiriyor ve en iyi sonucu alabilmek için deneyimlerini katılımcı ülkelere aktarıyor" dedi. Tsouros konuşmasını "21. yüzyılda kentsel tasarımlar projelendirilirken sağlıklı ve sosyal çevre ön planda tutuluyor, bu sayede insanların sosyal faaliyetler ve hayatı kolaylaştırıcı aktivitelerle fizyolojik ve psikolojik olarak üst düzeyde tutulması düşünüyor" sözleriyle sonlandırdı.

Konferansın ilk oturumunda Franklin Apfel (DSÖ İletişim Danışmanı) tarafından Dünya Sağlık Örgütü'nün önümüzdeki 5 yıllık politikalara yön verecek Atina Deklarasyonu taslak sunumu, ardından Maria Neira (DSÖ Çevre ve Kamu Sağlığı Müdürü) tarafından iklim değişikliği ve hava kalitesi konulu sunumu ve son olarak Ninna Thomsen (Kopenhag Sağlık Hizmetlerinden Sorumlu Başkan Yardımcısı) tarafından 2025 Dumansız Kopenhag adlı sunumlar gerçekleştirildi.

Programın öğleden sonraki bölü-

münde ise yuvarlak masa ve paralel oturumlarda kentsel çevrede ortaya çıkan sağlık sorunları, sağlıklı şehirler için 5. fazdan gelen yenilikçi bakış açısı, DSÖ Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'nın 6. fazdaki amaçları, hayata sağlıklı başlamak, sağlıklı kentleri planlarken sosyal medyayı kullanmak konularına ve son olarak Atina deklarasyon grubu toplantısına yer verildi.

Konferansın resmi açılışı Amaroussion Belediye Başkanı Giorgos Patoulis'in ev sahipliğinde Atina Megaron Uluslararası Konferans Salonu'nda gerçekleştirildi. Sağlıklı Şehirler Hareketi'nin 25 yılını özetleyen sunumların ardından farklı ülkelerin temsilcileri sağlıklı şehirler hareketi ile ilgili düşüncelerini katılımcılarla paylaştılar. Sağlıklı Kentler Birliği Başkanvekili ve Gölçük Belediye Başkanı Mehmet Ellibeş ülkemizde sağlıklı şehirler hareketine yaklaşımı özetleyen bir konuşma yaptı.

Konferansın 2.günü ana oturumlarında; Rusya Sağlıklı Kentler Birliği'nin sağlıklı şehirler ve kırsal yerleşimlerdeki rolü,

Programın öğleden sonraki oturumlarında Bursa Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanı Nalan Fidan moderatörlüğünde 'Kentsel Tasarım ve Çevre' ve Gölçük Belediye Başkanı Mehmet Ellibeş'in moderatörlüğünde 'Sağlıklı Yaşam için Destekleyici Çevreler' başlığında çalıştaylar gerçekleştirildi.

kentlerdeki sağlıklı şehirler gündemi, şehirlerde güçlü diplomasi, 21.yüzyılda gelişmekte olan şehirlerde gıda düşüncesi ve şehirlerdeki problemleri çözme vizyonu geliştirme konuları ele alındı. Yuvarlak masa ve paralel oturumlarda ise sağlıklı şehirler diplomasisi, sağlıklı yaşam için destekleyici çevre, insanlar arasında yaşam seyri ve hassas gruplar konuları hakkında sunumlar yapıldı. Programın öğleden sonraki oturumlarında Bursa Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Daire Başkanı Nalan Fidan moderatörlüğünde 'Kentsel Tasarım ve Çevre' ve Gölçük Belediye Başkanı Mehmet Ellibeş'in moderatörlüğünde 'Sağlıklı Yaşam için Destekleyici Çevreler' başlığında çalıştaylar gerçekleştirildi.

Konferansın 3. günü sabah oturumları, şehirlerde sağlık ve iş popülasyonu, sağlıklı Londra, sağlıklı şehirler tasarımı, Avrupa'daki yaş dostu çevrelerin vizyon ve ödevleri konularıyla başladı. Alt oturumlarda ise ekonomik krizlerin sağlık üzerine etkisi, kentsel tasarım ve sağlık, 2014-2020 döne-

minde belediyeler için Avrupa fonları başlıklı konuları yuvarlak masa ve paralel oturumlarda ele alındı. Programın öğleden sonraki bölümü kültürel şehir turlarına ayrıldı.

6. Faz Atina Deklarasyonu

Konferansın son günü düzenlenen oturumlarda akıllı sağlıklı şehirleri oluşturma farkında olmak, kentsel tasarımlarla hayatımızdaki dönüşüm-mutlu şehirler, sağlık ve refah için kentsel tasarım, sağlık ve refah için yenilikler başlığı altındaki ana oturumları sağlıklı kentler için farkındalık ve teşvik, 6. fazın sağlıklı şehirler için katma değer etkisinin değerlendirilmesi, sağlıklı şehirler için deneyimli planlayıcı ve tasarımcılar konulu paralel oturumlar izledi. Paralel oturumlar sonrası kapanış konuşmasında Atina Deklarasyonu'nu okuyan DSÖ Danışmanı Franklin Apfel, Sağlıklı Şehirler Ağı'nın önümüzdeki 5 yılda özellikle sağlık alanında eşitliğin sağlanması noktasında önemli adımlar atmayı hedeflediğini söyledi.

Kent ve kent sağlığı stratejisinin 6. fazın konusu olduğunu belirten Franklin Apfel, 6. faz deklarasyonunu diplomatik ve yerel kısım olmak üzere ikiye ayırdıklarını; ilk kısmın şehirler diplomasisi ve şehirlerdeki değişimleri ele aldığını, ikinci kısmın ise sağlık diplomasisi konusunda sözler, politik taahhütler içerdiğini sağlıklı toplumların ancak sağlıklı şehirleri oluşturabileceğini söyledi. Apfel, bir önceki fazda başlatılan Sağlık 2020 hedefine ulaşılması konusundaki çalışmaların da 6. fazda artarak devam edeceğini sözlerine ekledi.

Dünya Sağlık Örgütü Sağlıklı Şehirler Ağı'nın 25. Yıl Konferansı'nın son oturumda 5. faz üyeliğini tamamlayan üyelere sertifikaları verildi. Sertifika töreninden sonra Sağlıklı Şehirler Ağı'nın önümüzdeki 5 yıllık politikalarına yön verecek 6. faz Atina Deklarasyonu imzalandı. Avrupa Sağlıklı Şehirler Ağı'na üye Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği adına deklarasyonu Başkanvekili ve Gölcük Belediye Başkanı Mehmet Ellibeş imzaladı. Önümüzdeki yıl 6. fazın ilk toplantısının Finlandiya'nın Kuopio kentinde gerçekleştirileceği duyurusu yapıldı ve son olarak düzenlenen veda yemeğiyle konferans sonlandırıldı.

Avrupa Sağlıklı Kentler Toplantısı

Erdem SAKER

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği
Danışma Kurulu Üyesi

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından oluşturulan Avrupa Sağlıklı Kentler Birliği yıllık toplantısı Yunanistan'ın Başkenti Atina'da yapıldı. Bu toplantı ile Birlik 25. kuruluş yıldönümünü kutladı. Halen Birliğe Avrupa'nın 22 ülkesinden 90 kent üye, bu arada Türkiye'den de 12 kent üyeler arsında yer alıyor, tabii bu 12 kentin biri de Bursa. Bursa Büyükşehir Belediyesi, 1999 yılında kurulan ve halen 49 üye belediyesi bulunan, Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin kurucusu sıfatını taşıyor ve de Recep Altepe Birliğin başkanlık görevini yürütüyor.

Yerküre üzerinde yaşayan insanların hızla kentlere yönelmesi ve yapılan tahminlere göre 2050 yılında dünyada yaşayacak 9 milyar insanın yüzde 85'inin kentlerde yerleşik olacağı gerçeği, Dünya Sağlık Örgütü'nü, kentlerdeki insan yaşamının sağlıklı olması koşullarını araştırmaya yönlendirmiş ve konuya ilgi duyan kentleri bir araya getirerek 1989 yılında, Avrupa Sağlıklı Kentler Birliği'nin kurulmasını sağlamıştır.

Birlik çalışmalarının iki temel taşı, "Sağlık ve Kent" olmuş ve kentlerin içinde insanların sağlıklı koşullarda yaşamaları hedeflenmiştir. Kentlerin bir araya gelişi, aralarında ilham, yenilik, bilgi ve know-how akışını başlatmış, sağlık ve yaşam kalitesini kentlerin ajandalarının başına yerleştirmiştir. Geçen 25 yıl sürecinde Birlik sürekli gelişmiş ve kentlerde sağlıklı yaşam koşulları için, kentlilerin yararına yeni güçler oluşturmuştur.

Atina toplantısı süresince üye kentlerin yöneticileri, politikacıları, bilim adamları ve uzmanlar bu alanda yaptıkları araştırmalarını, uygulamaya soktukları çalışmalarını ve de hedeflerini ortaklarına anlattılar, bilgi ve deneyim paylaşımını sağladılar.

Konferansta ağırlıklı olarak masaya yatırılan konular, katılımcı kent yönetimi ve hesap verilebilirlik, sağlıklı kent yaşamını destekleyen çevre koşullarının oluşumu, kent planlaması ve kent çevresinin kalitesi, toplum sağlığı servisleri ve kapasiteleri başlıkları altında toplandı. Ben sunumların önemli bir bölümünü izledim, izlerken de "Bu uygulamalar Bursa'mızdaki yaşamımıza nasıl aktarılır?" sorusunun cevabını bulmaya çalıştım ve içlerinden 2 konu başlığı, kent içinde yürüyerek ulaşım ve kent içinde bisikletle ulaşım bana, bizde de uygulanabilir, geldi.

Kent içinde yürüyerek ve bisikletle ulaşım, bir yandan sera gazı salınımlarını aşağı çekerek iklim değişikliği etkisini azaltırken, sağlıklı bir yaşam tarzını da öne çekiyor. Bugün Avrupa kentlerinin çoğunluğu güvenli yürüyüş yollarına ve bisikletli ulaşımına göre yapılmış, kent içi ulaşım sisteminde trafik işaretli yürüyüş yolu ve bisiklet ağı oluşmuş, kentliler de küçük yaşlardan itibaren kent trafiği içinde yürüyerek ve bisiklet kullanarak hedeflerine ulaşır olmuşlardır, tabii motorlu araç kullananlar da yürüyenleri ve bisiklet kullananları kollamayı öğrenmişlerdir. Bugün tüm Avrupa kentlerinde insanlar, kent içinde ağırlıklı olarak yürüyerek ve bisiklet kullanarak hedeflerine ulaş-

mayı bir yaşam tarzına çevirirken, Kopenhaglıların yüzde 61'i kolay olduğu için bisikleti tercih etmekte ve yaz/kış kent içi trafiğin yüzde 75'ini bisikletli ulaşım oluşturmaktadır. Fransa'nın Rennes kenti 25 yıldır Birlik üyeliğini sürdürürken, kent yönetimleri ve kent halkı, kent yaşamında hava kirliliği ve iklim değişikliği ile mücadelede yürümeyi ve bisiklet kullanımını güçlü bir çözüm olarak kabullenmişler, kent içindeki günlük yaşamlarını yürüme ve bisikletli ulaşım üzerine oturtmuşlar. Benzer örnekler Avrupa'nın tüm kentlerinde, hatta Paris gibi bir dev dünya kentinde bile var.

Peki bizim kentlerimiz bu konuda neredeler, aslında Konya 223 km bisiklet yoluyla ve Konyalılar kent içinde yoğun bisiklet kullanımlarıyla önde koşuyorlar, Muğla oluşturduğu 21 km uzunluğundaki bisiklet yoluyla kent içinde bisikletli ulaşımı şekillendiriyor, İnegöl tarihsel olarak bisiklet kullanımını kent yaşamına yerleştirmiş, 60 km bisiklet yoluna sahip, Antalya ve İzmir halen 10-15 km uzunluğunda bisiklet yollarıyla bu ulaşım düzeyinde yapılıyor.

Neden bu düzen Bursa'da kurulamadı, hemen cevabınızı duyar gibiyim, ...ama o kentlerin hepsi dümdüz yerleşim alanlarına sahip, Bursa inişli çıkışlı! Oysa Bursa'nın sadece tarihi kent merkezi inişli çıkışlı, bu bölüme belki bisikletli ulaşımı sokamayız ama kent merkezine özel arabamız yerine, BursaRay+tramvay kullanarak ulaşır, işimizi de yürüyerek bitirebiliriz, ayrıca kent nüfusunun büyük bölümü düz alanlarda yaşıyor,

okuyor, ticaret yapıyor, gelin bir ucundan bu sisteme soyunalım, örneğin bu oluşuma kuruluşundan bu yana hazır olan Ertuğrulkent-Özlüce-Üniversite-Görükle bölgesinden başlayalım, burada yürüme tretuvarlarının yanında çok yoğun kullanılacak bisiklet ulaşım sistemi oluşturulabilir. Aslında Ertuğrulkent benim dönemimde planlanan, kooperatifler aracılığı ile yerleşime açılan Bursa'nın yeni bir yerleşim alanıydı, bölgenin ulaşım sistemi içinde bisiklet ağı da yer almakta idi, kent altyapısı ve yollar inşa edilirken, bisiklet yolları da projelendirilmiş ve yapımına başlanmıştı. Nitekim şu anda Ertuğrulkent ve Özlüce'de yolların kenarlarındaki tretuvarlarda bisiklet yolları da yer alıyor, ama kavşaklarda kopuyor, oysa bu yollar bisiklete özel trafik lambalarıyla donatılıp, kesintisiz hale kolayca getirilebilir ve bu ağ U.Ü'ne ve Görükle'ye bağlanabilir. Büyükşehir Belediyesi BursaRay duraklarına bisiklet parkları yerleştirdi, alanın tümü de benzer parklarla kolayca donatılabilir. Bu fiziksel oluşum işler hale sokulduktan sonra, tüm site yönetimleri, okul sorumluları, yöre esnafı, resmi kurum ve belediye yetkilileri bir araya gelerek, alan içindeki ulaşımın ağırlıklı olarak bisiklet ağı kullanılarak yapılması, kent merkezine gidenlerin de kendi özel arabalarını evlerinde bırakarak, BursaRay istasyonlarına kadar bisikletleriyle gidip gelmeleri yolunda teşvik kampanyaları sürdürülebilir. İlkokullarda çocuklara küçük yaştan itibaren okullarına bisikletle ulaşmaları eğitimi verilerek sistem desteklenir. Projenin

ileriki adımlarında, 80 bin kiralama noktasına sahip Paris'te ve de bizde Muğla'da olduğu gibi alanın içine bisiklet kiralama sistemi oturtulabilir. Bu vesile ile Büyükşehir Belediyesi'ne sesleniyorum, gelin Türkiye'ye örnek olacak bisikletli ulaşım projesini bu bölgede başlatalım...

Yazımın bundan sonraki bölümünü konferansa ev sahipliği yapan Atina'ya ayırıyorum, gerek meslek yaşantımda gerekse başkanlığım sürecinde birçok dünya kentini gezdim, içinde yaşadım, ama burnumun dibindeki komşu kent Atina'yı bu vesile ile ilk defa gördüm ve kaldığım 5 gün içinde kentin görüntüsüne, dinamiklerine ve Atinalıların yaşam biçimine hayran kaldım. Atina merkezinde 800 bin, çevresiyle beraber kent sınırları içinde 4 milyon insan yaşıyor, diğer bir deyimle, Yunanistan nüfusunun 1/3'ü Atinalı. Tarih simgesi Akropolis'ten Atina'ya baktığınızda, 2 veya 3 yüksek bina dışında bir yapılanma yok, binalar genelinde 4-6 katlı, tamamının kent planlarına uygun biçimde bir projeye göre inşa edildiği açıkça belli oluyor, sıvasız ve çatısız bir yapı görmek mümkün değil, bina renkleri beyazdan, kreme, beje doğru yayılan tonlarda, uzaktan bakıldığında beyaz bir yerleşim görüntüsü veriyor. Binaların balkonlardaki çiçekler, yeşillikler cephelerini süslüyor, kenti renklendiriyor. Kent içindeki yollar genelde gidiş/dönüş üçer şerit, yer yer ikiye, birer şeride düşüyor, Atinalılar tüm yol kenarlarında, kaldırıma hiç çıkmadan, tek sıra arabalarını park ediyorlar, hiçbir yerde, flaşör yakıp ikinci sırada park eden araba görmedim, bir de bu beş gün boyunca kent içi yollarda ne bir kamyon, ne bir tıra, ne de bir tankere rastladık, ortalıklarda pek trafik polisi de görünmüyordu, gerçi yer yer büyük polis arabaları ve yürüyüş ihbarlarına karşı nöbet tutan polis ekiplerine rastlanıyordu. Atina'nın en göze çarpan özelliği tertemiz bir kent oluşu, boş zamanlarımızda ve program içinde yer alan gezilerde kaldırımlarda çok yürüdük,

ama yerlerde bir küçük sigara izmaritine bile rastlamadık! Aslında sigara içen çok, ama kuralı bozan da yok. Bir de yol boylarında tretuvarlara yerleştirilmiş geri dönüşüm düzenindeki rengarenk çöp bidonları, pırıl pırıl, tertemiz, kapakları kapalı, dışa taşmış herhangi bir atığı olmayan bir görünümde, göz alıcıydı. Bursa'ya dönüşümde bir söyleşi yapmak için, Bursaray'la TV kanalına gittim, yol kenarından birkaç yüz metre yürüdüm, üzerinde yürüdüğüm tretuvar değil, sanki Hamitler çöplüğü idi, Atina'da gördüklerimizden sonra öyle canım yandı ki!

Atina kent içi ulaşım, özel araçlar ve motosikletler dışında, metro-trolleybüs-otobüs ve taksilerle sağlanıyor, ama hiçbir motorlu araçtan, eski model dahi olsa, siyah gaz salındığını görmedim, tüm araçlar, hemen hemen günün her saatinde, kesintisiz olarak, tıkanma olmadan akmakta idi, bu arada Atina Havaalanı kent merkezine metro hattı ile bağlı, bilet bedeli 8 euro, taksi ile gelerseniz 35 euro...

Konferans boyunca Yunanlı konuşmacılar ülkelerinin 4 yıldır yaşadığı ekonomik krizi gündeme getirdiler, işsizlik oranını yüzde 35'leri aştığını dillendirdiler, ama sokaktaki vatandaşları temiz giyimli, yaşam kurallarına saygılı, kavgadan uzaklar...

Ekonomik krizin etkisini Atina Havaalanı'na indiğinizde ve ayrılışınızda uçağınızı beklerken çok daha açık hissediyorsunuz, havaalanı yapısı, adeta büyük bir inşaatın geçici şantiye binası görüntüsünde, uçuş trafiği de, bizim Sabiha Gökçen Havaalanı yanında çok sönük, Sabiha Gökçen'e indiğinizde, bizim eski yıllarda yabancı havaalanlarına, örneğin Frankfurt'a, Londra'ya indiğimizde hissettiğimiz hayranlığı yaşıyorsunuz, ama sonrası?

Velhasıl, 1 saat uçuş mesafesindeki komşumuz Atina, sade, düzenli ve temiz bir kentten ibaret...

Madde bağımlılığıyla mücadele toplantısı

Başbakan Ahmet Davutoğlu, Sağlık Bakanlığı'nda yapılan bilgilendirme toplantısında madde bağımlılığıyla mücadeledeki katkılarıyla ilgili yerel yönetimlerin görüşlerini aldı.

Sağlık Bakanlığı'nda gerçekleşen toplantıya Başbakan Ahmet Davutoğlu, Sağlık Bakanı Mehmet Müezzinoğlu, Milli Eğitim Bakanı Nabi Avcı, Bakanlıkların ilgili müsteşarları, çok sayıda akademisyen, STK temsilcisi ve yerel yönetim temsilcileri katıldılar. Toplantıda yerel yönetimlerden Pendik Belediye Başkanı ve Sağlıklı Kentler Birliği Encümen Üyesi Dr. Salih Kenan Şahin, Altındağ Belediye Başkanı Veysel Tiryaki, Yüreğir Belediye Başkanı Mahmut Çelikcan, Esenler Belediye Başkanı Tevfik Göksu ve Ankara

Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreteri Asım Balcı yer aldı.

Yerel yönetimlere destekleyici rol

Başbakan Davutoğlu başkanlığında yaklaşık 5 saat süren toplantıda uyuşturucuyla mücadele ilgili çok kapsamlı yeni bir stratejik eylem planı ve belirlenecek ulusal politikalarda yerel yönetimlerin alabileceği roller çerçevesinde görüşmeler yapıldı. Belirlenecek ulusal politikada yerel yönetimlerin destekleyici rolünün önemine dikkat çekildi. Toplantıya Sağlıklı Kentler Birliği'ni temsilen katılan SKB Encümen üyesi ve Pendik Belediye Başkanı Dr. Salih Kenan Şahin yaptığı konuşmada madde bağımlılığıyla mücadelede yerel yönetimlerin rolüne vurgu yaptı ve

çalışma alanlarını anlattı. Geçtiğimiz günlerde SKB Kırşehir Konferansı'nda "Yerel Yönetimlerin Gençlik Politikaları ve Bağımlılıkla Mücadele" konulu sunum yapan Başkan Şahin, Sağlıklı Kentler Birliği'nin bu konudaki çalışmalarını dile getirirken, önümüzdeki yıl Gebze'de yapılacak Sağlıklı Kentler Birliği Gebze Konferansı'nda madde bağımlılığı konusunun işleneceğini söyledi. Sorunun çözümünde yerel yönetimlerin yaptığı çözüm odaklı projelerin önemine de dikkati çeken Başkan Şahin, madde bağımlılığıyla mücadelede Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılması planlanan rehabilitasyon merkezinin bağımlılıkla mücadele eden kişilerin tedavisinde yapacağı önemli katkılara vurgu yaptı.

Ağaç dikme kampanyası

Bandırma Belediyesi ile Bursa Çevre ve Ağaçlandırma Hizmetleri işbirliğiyle Bandırma Doğanpınar Köyü'nde ağaçlandırma çalışmaları yapıldı.

"Sağlıklı yaşam için sağlıklı bir çevre" sloganıyla düzenlenen etkinliğe Belediye Başkan Yardımcısı Mehmet Sert, Doğanpınar Köyü Muhtarı Selami Gezer, sponsor

firmalar ve çok sayıda vatandaş katıldı. Ağaç dikme etkinliğinde boyları yaklaşık 1 ile 1,5 metre arasında değişen Toros sediri ve çınar fidanları toprakla buluştu.

Yaralı sokak hayvanlarına tedavi

Avanos Belediyesi'ne ait hayvan barınağında sokak hayvanlarına rehabilitasyon hizmetlerinin yanı sıra yaralı halde barınağa getirilen yardıma muhtaç sokak hayvanlarına da tedavi hizmeti veriliyor.

Vatandaşlar tarafından barınağına getirilen yaralı sokak hayvanlarının tedavileri ve acil müdahale gerektiren hayvanların ameliyatları, belediyenin uzman veteriner hekimi tarafından gerçekleştiriliyor. Tedavisi yapılan sokak hayvanları iyileşmelerinin ardından doğal yaşam alanlarına salınıyor.

Temizlik kampanyası yapıldı

Abana Belediyesi, daha temiz bir ilçe için temizlik kampanyası düzenledi. Kampanyaya katılanlar zabıta hizmet binası önünde toplanarak, meydan ve sahildeki çöpleri temizledi. Temizlik kampanyasına başta Belediye Başkanı Rıdvan Oyar olmak üzere belediye personeli ile duyarlı vatandaşlar katıldı.

Belediyede engeller kalkıyor

Mersin Büyükşehir Belediyesi Engelliler Daire Başkanlığı, taş bina içerisinde görme engelli vatandaşlar için kabartmalı sarı şerit uygulamasını hayata geçirdi. Engelli vatandaşların kentsel yaşamını kolaylaştırmak, şehri engelliler için ulaşılabilir hale getirmek için seferber olduklarını vurgulayan Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz, "Engeli ilk olarak kendi hizmet binamızda aşmamız gerekiyor ki, engelli vatandaşlarımız burada sıkıntı çekmeden gelip işlerini yapabilmeli. Biz kendi binamızda engelleri kaldırmadığımız sürece, kent genelinde yaptığımız çalışmalar hiçbir anlam ifade etmez. Birçok kamu kurum ve kuruluşlarında engelli vatandaşlarımızın sıkıntı çektiğine şahit oluyoruz. Hepimizin birer engelli potansiyeli olduğunu unutmamamız gerekiyor. Bu nedenle belediye binamızın içinde her katta sarı şerit uygulamasını hayata geçirdik. Bir kentin yerel yöneticisi, tüm toplumu kucaklamalıdır. Önümüzdeki süreçte Mersin, Türkiye'ye örnek engelsiz bir şehir olacaktır" dedi.

"KAY" can veriyor

Çankaya Belediyesi ve Çiğdemim Derneği işbirliğinde yürütülen Kısırlaştır- Aşıl-Yaşıat 'KAY' uygulaması sokak hayvanlarına can veriyor. KAY uygulamasında pilot bölge olarak seçilen Çiğdem Mahallesi'nde, toplanan ve kısırlaştırması, aşılması yapılan sokak hayvanları Çankaya Belediye Başkanı Alper Taşdelen'in de katılımıyla doğal yaşamlarına bırakıldı.

Başkan Taşdelen, "Amacımız tamamen köpeksiz bölge değil. Amacımız sokak hayvanlarının popülasyonunu denge tutmak. Bu kent tüm canlıların. Sokak hayvanlarını yok saymadan birlikte yaşamayı öğrenmeliyiz. Belediye olarak sokak hayvanlarının yaşama hakkı konusunda farkındalık yaratmayı amaçlıyoruz" diye konuştu.

Sokak hayvanlarını medeni bir şekilde toplayarak Müh-yede'deki hayvan barınağında kısırlaştırma ve aşılama işlemlerini yapan Çankaya Belediyesi, bakıma ihtiyacı olan hayvanları da tedavi ediyor. Ayrıca barınakta yapılan aşılama işlemi ile hayvandan insana geçebilecek hastalıkların da önüne geçiliyor.

Başkan Bozbey ekolojik bahçede

Nilüfer Belediye Başkanı Mustafa Bozbey, Hobi Bahçeleri'ni ziyaret ederek, ekolojik bahçelerde yapılan çalışmaları yakından inceledi. Burada faaliyet gösteren Ekolojik Yaşam Derneği'nin ekolojik bahçelerini de gezen Bozbey, 6 yıldır sürdürülen tohumlama çalışmaları hakkında bilgi aldı. Nilüfer Belediyesi Çevre-Kırsal Kalkınma Danışmanı ve Ekolojik Yaşam Derneği Başkanı Arca Atay,

gelecek yıl nisan ayında yapılması planlanan Tohum Takas Şenliği hakkında bilgi verdi. Şenliğin Nilüfer'de yapılarak Türkiye'ye örnek olacağını ifade eden Atay, "Bu şenlikte 6 yıldır yaptığımız çalışmaları sunacağız. Yerel tohum örneklerinin de yer alacağı şenlikte tohum takası da yapılarak çiftçilerimizin ürün çeşitliliği hakkında bilgilendirilmesi ve doğru tohumla ulaşma imkanı sağlanmış olacak" dedi.

Cam şişeler cam kumbaraya

Didim Belediyesi'nin başlattığı kampanya ile cam şişeler bundan böyle kurulacak olan cam kumbaralara atılarak şişeler geri dönüşüme kazandırılacak.

"Cam Ambalaj Atıklarının Kaynağında Ayrı Toplanması" projesi kapsamında Didim Belediyesi ile Çevko ve Muzaffer Pınarbaşı Cam İşletmeleri arasında imzalanan protokolle 50 cam kumbara Didim Belediyesi'ne bedelsiz verildi. Projeye cam am-

balajların kaynağında değerlendirilerek, evsel ve diğer ambalaj atıklarından (metal, plastik, kağıt-karton ve kompozit) ayrı toplanarak kalıcı bir yerel yönetim uygulamasına dönüştürülmesi sağlanacak.

Uygulama ile her hafta perşembe günü ilçe geneline yerleştirilen cam kumbaralardan, cam atıklar toplanacak. Proje kapsamında ayrıca 2014-2015 eğitim-öğretim yılında ilköğretim okullarında bilgilendirme çalışmaları da yapılacaktır.

Bitkisel atık yağ toplamaya destek

Gölcük Belediyesi'nin mobil araçlarla ilçe genelinde sürdürdüğü bitkisel atık yağ toplama çalışmaları başarıyla devam ediyor. Gölcük Belediyesi Temizlik İşleri Müdürü Serkan Aksöz, vatandaşların çalışmalara duyarlılık gösterip, katkı sağladıklarını belirtti. Evlerde kullanılarak lavabolara ve çöpe dökülen 1 litre kızartmalık atık yağın, 1 milyon litre suyu içilemez ve kullanılamaz hale getirdiğine işaret eden Aksöz, "Çevreye verdiği zararın farkında bile olmadan lavabolara dökülen kızartmalık atık yağlar, su giderlerini zaman içerisinde tı-

kayarak kanalizasyon sistemlerine zarar veriyor. Kanalizasyon sistemlerinin yenilenmesini gerektirdiği için de ekonomimiz olumsuz etkileniyor. Aynı zamanda yoğunluğu suya göre daha hafif olan yağın, su ile buluşması yani kanalizasyonlara dökülmesi durumunda, suyun yüzeyini kaplayan yağ havadan suya oksijen geçişini engelleyerek su altındaki canlı yaşamı da olumsuz etkiliyor. Çevre sağlığı açısından büyük tehlike yaratan bu yağlar, birden fazla kızartma işlemine tabi tutulduğunda insan sağlığı açısından da oldukça zararlıdır" dedi.

Taşkınlar önleneyecek

Hatay Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü (HATSU), Amik Ovası'nda Göl Aynası olarak bilinen bölgede yağmur suyu taşkınlarını önlemek için çalışma başlattı.

Her sene yağın yağmurla birlikte sular altında kalan yerleşim yerlerinin bu sorununu gidermek için harekete geçen Genel Müdürlük, çalışmalar kapsamında 200 metre uzunluğunda bir tahliye hattı oluşturulacağını ve böylece çalışmaların yapıldığı bölgedeki vatandaşların kışa rahat bir şekilde gireceğini bildirdi.

Büyükşehir Kültür Hizmet Tırı yollarda

Muğla Büyükşehir Belediyesi kültür, sağlık, eğitim gibi farklı alanlardaki hizmetlerin bütün ilçelere ulaşabilmesi için Büyükşehir Kültür Hizmet Tırı'nı yollara çıkarıyor.

Muğla Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Osman Gürün, proje ile 13 ilçesi olan Muğla'da bütün vatandaşlara ulaşmak istediklerini söyledi. Başkan Gürün, "Muğla diğer büyükşehirlere göre coğrafi yapısı farklı bir şehir. Büyükşehir Belediye hizmetlerinin bütün vatandaşlarımıza ulaşması ve bizim de vatandaşlarımıza ulaşmamızda Büyükşehir

Kültür Hizmet Tırı, aracı olacak. Kültür, eğitim, sağlık, konser, kütüphane gibi birçok farklı alanda kullanacağımız Tır, coğrafi uzaklıkları ortadan kaldıracak. Bu tür hizmetlerin

binalarda sınırlı kalmamasını, bütün vatandaşların her türlü etkinlikten, hizmetten haberi olmasını ve bu hizmetlerden yararlanmasını sağlayacak" dedi.

Çevre kirliliğine modern çözüm

Küçük Sanayi Sitesi'ndeki tehlikeli atık bertaraf sorunu, Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker'in girişimleriyle kurulan 'Atık Toplama Merkezi'yle çözüldü.

Gebze Belediye Başkanı Adnan Köşker'in girişimleri Kocaeli Valiliği, Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, İZAYDAŞ ve sanayi sitesi yönetimi işbirliğiyle kurulan 'atık toplama merkezi' sayesinde, sanayi sitesine yakışmayan kötü görüntüler ortadan kaldırılmış oldu.

Küçük Sanayi Sitesi'nde Gebzelilere hizmet veren 250 işyerini yakından ilgilendiren 'atık toplama merkezi' yatırımı kapsamında İZAYDAŞ ile yapılan atık yönetimi protokolü sayesinde artık tehlikeli atıklar kurallara uygun şekilde bertaraf ediliyor. Kurulan tesis sayesinde kaynağında ayrıştırılan tehlikeli endüstriyel atıklar artık çevre kirliliğine meydan vermeyecek şekilde bertaraf ediliyor.

Atıl lastikler saksıya dönüştü

Kadirli Belediyesi atıl durumdaki araba lastiklerini rengarenk saksılara dönüştürüyor.

Kadirli Belediye Başkanı Dr. Ömer Tarhan, atıl durumdaki lastiklerin saksıya çevrilerek, içine bitki, çiçek ve ağaç dikildiğini belirtti. İlçenin çeşitli yerlerine yerleştirdikleri saksıların ilçede güzel bir görüntü oluşturduğunu ifade eden Başkan Tarhan, yeşil bir Kadirli için çalışmaların kararlılıkla devam edeceğini de dile getirdi.

Geri kazanımda hizmet alanı genişliyor

Odunpazarı Belediyesi geri kazanım çalışmalarını tüm hızıyla sürdürürken, yeni çalışmalarla hizmet alanını genişletiyor.

Kent halkının büyük beğeni ve desteğini alan çalışmalar kapsamında son olarak Yediler, Hamamyolu, Sıcaksular, Adalar, Odunpazarı ve Atatürk Bulvarı bölgelerine atık pet şişe toplama konteynırları konuldu. Uygulama ile günlük hayatta en çok kullanılan geri dönüşüm malzemelerinden biri olan pet şişelerin doğaya zarar vermeden geri dönüştürülmesi hedefleniyor. Belediye yetkilileri, yeni

başlatılan uygulama ile amaçlarının pet şişelerin çöp değil, geri dönüşüme uygun bir malzeme olduğunu

göstermek olduğunu kaydetti. Proje ilerleyen zamanda tüm ilçe genelinde uygulanacak.

Sokak hayvanları barınakta

Ordu Büyükşehir Belediyesi Mezbahe ve Veteriner Şube Müdürlüğü'ne bağlı olarak hizmet veren Sokak Hayvanları Bakım ve Rehabilitasyon Merkezi'nde 8 kişilik bir ekip görev yapıyor. Sokak hayvanlarının her türlü tedavi ve bakımının yapıldığı merkezden, isteyen vatandaşlar hayvan sahiplenebiliyor.

100 hayvana ev sahipliği yapabilecek kapasitede

Büyükşehir Belediyesi, hayvanların sağlığına ve yaşam haklarına saygı göstererek sokak hayvanlarının ıslahı ve kentte yaşayanların sokak hayvanlarına yönelik

şikayetlerini çözmek amacı ile çalışmalarına devam ediyor. Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı olan rehabilitasyon merkezi 100 hayvana ev sahipliği yapabilecek kapasitede çalışıyor.

İhbar hattı kurulacak

Barınakta bulunan ameliyathane de veterinerler gerekli durumlarda ameliyat yapıyor. Hayvanlar aşılanıyor ve kimliklendiriliyor. Hayvan sahibi olmak isteyen vatandaşlara da yardımcı olunuyor. Yetkililer önümüzdeki süreçte bir ihbar hattı oluşturulacağını da ifade etti.

Yeraltı çöp konteynırı 269'a ulaştı

Pendik Belediyesi, 2 yıl önce 32 noktada uygulamaya geçirdiği yeraltı çöp konteynırlarının sayısını 8 kat arttırdı. Artık üretimini de kendisi yapan belediye, ilçe genelinde yeraltı çöp konteynırlarının sayısını 269'a çıkardı. Klasik çöp konteynırlarından 4 kat daha fazla depolama kapasitesine sahip olan yeraltı çöp konteynırları, görüntü kirliliğini engellemesi yanında çevreye kötü koku ve bakteri yayılmasının da önünde geçiyor.

Osmangazi park ve yeşil alanlarla donatılıyor

Osmangazi Belediyesi, çarpık ve plansız yapılaşma nedeniyle sosyal yaşam alanları bulunmayan mahallelere nefes aldıracak meydan ve yeşil alan düzenlemeleri ile vatandaşları sıkışık kent yapısından kurtararak nefes alabilmelerine imkân sağlayan projeler geliştirmeye devam ediyor.

Son olarak Hüdavendigar Mahallesi'nde gerçekleştirilen meydan ve yeşil alan çalışmalarının yapıldığı alanda incelemelerde bulunan Osmangazi Belediye Başkanı Mustafa Dünder, 180 metrekare yeşil alan olmak üzere toplam 500 metrekare alanda gerçekleştirilen meydan ve çevre düzenleme çalışmaları ile Hüdavendigar mahallesinin rahat bir nefes aldığını söyledi.

Güneş enerjisiyle sorun çözüldü

Tepebaşı Belediyesi, Yakakayı Mahallesi'nde bir mezrada, güneş enerjisini kullanarak su sorununu çözdü.

Yakakayı Mahallesi Muhtarı Mustafa Ünler, su sıkıntısı çektiklerini belirterek, "Başkanımıza durumu ilettik. Çok gayret gösterdi ve bugün burada su akıyor" dedi.

Tepebaşı Belediye Başkanı Ahmet Ataç ise bu projenin mahalleli ile belediyenin ortak çalışması olduğunu ifade ederek, "Bu, ilk olmasıyla birlikte örnek bir projedir. Mahalle sakinleri başta sulama olmak üzere bir takım ihtiyaçlarını bu suyla karşılayabilir. Susuzluk kadar zor bir durum yok" diye konuştu.

Yapılan sisteme göre güneş panelleri ile elde edilen güneş enerjisi, akülerde muhafaza ediliyor ve bu enerji, su motorunun ve pompanın çalışmasını sağlıyor.

50 yaş üzeri bireylere ücretsiz spor imkanı

Tarsus Belediyesi, 50 yaş ve üzeri bireylere ücretsiz spor yapma imkanı sağlıyor. "Sağlıklı Yaşam Mutlu Tarsus" sloganıyla yola çıkan Tarsus Belediyesi, Yaşam Boyu Spor ve Eğitim Merkezi'nde bulunan spor aletleri ile bireylere ücretsiz spor yaptıracak.

Tarsus Belediye Başkanı Şevket Can, "50 yaş ve üzeri bireylerde düzenli egzersiz ve sporun önemi tıp dün-

yasında kabul edilmiştir. Bu maksatla sosyal belediyecilik ilkesi doğrultusunda Tarsus Belediyesi olarak Tarsus'ta yaşayan 50 ve üzeri yaş grubundaki vatandaşlarımıza Yaşam Boyu Spor ve Eğitim Merkezi'nde ücretsiz spor yapma olanağı sağlıyoruz. Bu projedeki amacımız bireylerin spor yaparak sağlıklı bir yaşam sürmelerine ortak olmaktır" dedi.

Güzel bir gelecek, sağlıklı bir toplum için...

Kullanımı her geçen artan ve hızla yaygınlaşan sentetik kannabinoidler, dikkatleri madde bağımlılığına ve onun yarattığı ölüme varan ciddi sonuçlara çekti.

Bugün gerek dünyada gerekse Türkiye’de bağımlılığın her türü (sigara, alkol, madde vb.) önemli bir halk sağlığı sorunu olarak görülüyor. Son dönemde ülke gündemine giren sentetik kannabinoidler başta olmak üzere madde bağımlılığının getirdiği ağır sonuçlar aileleri, merkezi ve yerel yöneticileri bu konuda önleyici tedbirlerin alınması ve tedavi merkezleri noktasında harekete geçirdi.

Toplumda genç nüfus arasında yoğun olarak görülen madde bağımlılığı yerel yönetimlere de önemli sorumluluklar yüklüyor. Bağımlılık genel anlamda bir nesne, kişi veya varlığa karşı önlenemeyen istek duyma ya da başka bir iradenin güdümü altına girme olarak ifade ediliyor. Madde bağımlılığı ise insan var olduğu sürece hep olagelmiş. Bugün madde bağımlılığı dediğimizde sigaradan başlayıp uyuşturucuya uzanan bir yelpaze karşımıza çıkmakta.

Her 10 saniyede 1 kişi hayatını kaybediyor

Tütün bağımlılığının odağındaki sigara bugün dünyanın ve ülkemizin en önemli sağlık sorunlarından biri. Sigara içme yaşının 8’e düştüğünü gösteren istatistikler durumun vahametini ortaya koyar nitelikte. Sigaranın yanı sıra nargile, pipo içmek ya

da bunların dumanlarının solunması da zamanla bağımlılık yapabiliyor. Tütün ürünlerinde 4 binden fazla kimyasal madde bulunurken, bağımlılık yapan asıl madde nikotin.

Sigaranın neden olduğu sağlık sorunlarının başında kalp ve damar hastalıkları, gastrit, ülser, mide kanseri, akciğer rahatsızlıkları, cilt kanseri,

ağız kokusu, dişlerde sararma, erken doğum var. Dünyada her yıl 6 milyon kişi sigara sebebiyle hayatını kaybediyor bu da her 10 saniyede bir kişinin sigaradan ölmesi anlamına geliyor.

Maruz kalma: Pasif içicilik

Tütün maddelerinin dumanına maruz kalanlar, pasif içici olarak adlandırılır.

lıyor. 30 dakika tütün dumanına maruz kalmak bile uzun süre sigara içenlerde görülen fiziksel etkilere neden olmakta. Bugün sigarayı bırakma tedavileri birçok koldan yürütülmekte. Psikolojik destek, davranış danışmanlığı ve ilaç tedavisi bunların başında gelirken bunun yanı sıra birçok hastane bünyesinde sigara bırakma poliklinikleri bulunuyor. Özel sağlık kurumları da sigarayı bırakmaya yönelik hizmetler vermekte.

Verdiği zarar, elde edilen gelirden çok

Bağımlılığın bir diğer boyutu da alkolizm. Alkole bağlı nedenlerle her yıl 2,5 milyon kişi hayatını kaybediyor. Öte yandan önlenabilir ölüm ve yaralanmaların üçüncü temel nedeni olarak belirtilen alkolün verdiği maddi zarar, alkolden elde edilen gelirden daha fazla. Alkol bağımlılığı kişinin kendisine ve sosyal ilişkilerine zarar verdiği gibi başarısızlık, suça eğilim ve sağlık sorunları da alkol kullanımıyla artan problemler arasında yer alıyor.

Karaciğerde meydana getirdiği hasarın yanı sıra alkolün neden olduğu olumsuzluklar gırtlak,

Türkiye'nin uyuşturucu maddelerin üretim ve tüketim bölgeleri arasında transit bir konumda yer alması ülkemizde uyuşturucunun bulunabilirliğini ve bağımlılığını tetikleyen önemli bir etken.

mide ve pankreas kanseri, kalp ve kalp dolaşım hastalıkları, kanın pıhtılaşmasını engelleme, doğru düşünememe gibi beyin fonksiyonlarının bozulması, baş ağrısı ve uyku bozukluğu sayılabilir.

Madde bağımlılığı

Madde bağımlılığına en çok genç nüfusta rastlanmakta. Gençlerde görülen madde bağımlılığı özellikle gelecek açısından ciddi bir halk sağlığı sorunu olarak karşımıza çıkıyor.

Uyuşturucu madde tanımını yapmak her geçen gün zorlaşsa da Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) uyuşturucu maddeyi; bitkisel kökenli veya sentetik olup merkezi sinir sistemini etkileyerek fiziksel ve/veya ruhsal bağımlılık hallerine yol açan ve tutku yaratan bütün maddeler olarak nitelendiriyor.

Türkiye'de bir maddenin uyuşturucu madde olarak kabul edilebilmesi için; Türk Ceza Kanunu'nun 188 ve devamı maddelerinde, 3298 sayılı Uyuşturucu Maddelerle İlgili Kanun ve

2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkında Kanun ile bu kanunların verdiği yetkiye dayanarak çıkarılan Bakanlar Kurulu kararlarından ve Uyuşturucu Maddelere Dair 1961 Tek Sözleşmesi'nin I ve II numaralı cetvellerinde gösterilen maddelerden birisi olmalıdır.¹

Nedenleri

Madde bağımlılığının birçok nedeni olabilir. Genetiğin yanı sıra bireyin kendisinden, ailesinden ayrıca çevresinden kaynaklı sebepler de madde bağımlısı olmasında etkili olabilir.

Bu nedenlerden bazıları; suç işlemeye meyil, yoksulluk, işsizlik, özgüven eksikliği, başarısızlık, fiziksel veya ruhsal rahatsızlıklar, yaşam koşullarının yetersizliği, aileden yeterince ilgi görememe, duygularını ifade edememe, aile içi şiddet, çocuk istismarı, parçalanmış aile yapısı, öğrenme güçlüğü şeklinde sıralanabilir.

Etkileri

Kimyasal yapıları farklılık gösteren uyuşturucu maddelerin kullanımı merkezi sinir sistemini etkileyerek fiziksel ve psikolojik problemlere

neden olur. Bağımlı olma riski herkes için eşittir, güvenli bir kullanım şekli yoktur. Uyuşturucu bağımlısı bireyler gittikçe rutin yaşamından ve davranışlarından uzaklaşır. Çevreye uyumları azalır ve yalnızlaşırlar, hatta bunalıma girerler. Mide ve bağırsak rahatsızlarının yanı sıra zehirlenme ve buna bağlı ölümler meydana gelir.

Coğrafi konumun getirdiği olumsuzluklar

Emniyet Genel Müdürlüğü Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı'na bağlı Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi (TUBİM) tarafından hazırlanan 2013 Türkiye Uyuşturucu Raporu bu konuda çok çarpıcı istatistikleri ortaya koyuyor.

Türkiye'nin coğrafi konumu uyuşturucu madde kaçakçılığında yoğun olarak etkilenmesine neden oluyor. Uyuşturucu maddelerin üretim bölgelerine yakın olan Türkiye öte yandan Avrupa'ya da komşudur. Türkiye'nin uyuşturucu maddelerin üretim ve tüketim bölgeleri arasında transit bir konumda yer alması ülkemizde uyuşturucunun bulunabilirliğini ve bağımlılığını tetikleyen

önemli bir etken.

2013 Türkiye Uyuşturucu Raporu'na göre Türkiye genelinde yaşam boyu uyuşturucu madde kullanımı 15-24 yaş grubunda yüzde 2,9; 25-44 yaşları arasında yüzde 2,8; 45-64 yaş grubunda ise yüzde 2,3 olarak belirtilirken, erkeklerde yaşam boyu uyuşturucu madde kullanımı yüzde 3,5, kadınlarda ise yüzde 2,6 olarak ifade ediliyor.

'İlk deneme' 10 yaşında

Raporda eğitimsizlerde uyuşturucu madde kullanımı yüzde 2,6, ilköğretim mezunlarında yüzde 2,4, ortaokul mezunlarında yüzde 3,2, lise mezunlarında yüzde 2,6, üniversite mezunlarında yüzde 3,1 olarak ortaya konmuş. Şehir merkezlerinde uyuşturucu kullanımı yüzde 2,6, ilçe merkezlerinde 2,9 iken köy ve kasabalarda bu oran yüzde 2,7.

Uyuşturucu maddeyi 'ilk deneme', 'başlamada' en alt yaş, 10 olarak belirtilmiş. Öte yandan uyuşturucu madde kullanıcılarının kullandıkları ilk madde yüzde 86,58 oranıyla sigara olarak tespit edilmiş.

En sık kullanılan uyuşturucu madde esrar olurken, uyuşturucu kullanımına başlamada arkadaş etkisi ve merak ilk iki sırada yer alıyor.

Arkadaş etkisi ve merak

En sık kullanılan uyuşturucu madde esrar (yüzde 83) olurken, uyuşturucu kullanımına başlamada arkadaş etkisi ve merak ilk iki sırada yer alıyor. Uyuşturucu temininde sokak satıcıları ve yabancılar ilk sırada.

Türkiye’de 2012 yılında doğrudan uyuşturucu maddeye bağlı ölüm vakası 162, dolaylı da 163 olarak bildirilmiş. Doğrudan ölüm vakaları 20-29 yaşları arasında en sık görülürken, ölenlerin yüzde 1,2’si 15 yaşın altında, yüzde 8’i ise 15-19 yaşları arasında. Türkiye 2013 Uyuşturucu Raporu’nda doğrudan ölümlerin en sık ger-

çekleştigi şehirler ise İstanbul, Antalya, Adana, Mersin, Gaziantep ve Ankara olarak ifade edilmiş.

83 bin operasyon, 130 bin şüpheli

Türkiye genelinde 2012 yılında 83 bin 133 uyuşturucu operasyonu gerçekleştirilirken, bu olaylarda 130 bin 49 şüpheli yakalanmış. 102 bin 919 şüpheli kullanma amaçlı uyuşturucu madde satın alma, kabul etme, bulundurma, 27 bin 125 şüpheli uyuşturucu madde imal ve ticareti, 5 şüpheli de kullanımı kolaylaştırma suçlarından gözaltına alınmış.

Gündem maddesi “Sentetik Uyuşturucu”

Son dönemde gündeme gelerek dikkati çeken yeni psikoaktif maddelerden biri de sentetik kannabinoidler. Yasal boşluklar, kolay temin edilmesi ve etkileri nedeniyle hızla yaygınlaşan sentetik kannabinoidler, 2011 yılında 2313 sayılı Uyuşturucu Maddelerin Murakabesi Hakkındaki Kanun kapsamına alındı. TUBİM bünyesindeki Erken Uyarı Sistemi Ulusal Çalışma Grubu bu kapsamdaki çalışmaları takip ediyor.

2012 yılında Türkiye’de 3 bin 401 sentetik kannabinoid olayı gerçekleşmiş, 4 bin 784 kişi şüpheli sıfatıyla gözaltına alınmış. 2012 yılına ait bu rakamlarda bir önceki yıla göre olay sayısı yaklaşık 19, şüpheli sayısı ise 57 kat artış göstermiştir. Bu artış bu maddenin Türkiye’de yaygınlaştığının göstergesidir. Bu nedenle bu maddenin arz ve talebinin önlenmesi için çalışmalar hızlandırılmalıdır.

Tedavi

Uyuşturucu madde bağımlılığında tedavi ayaktan ya da yatarak yürütülmektedir. Türkiye’de bu kapsamda tedavi Sağlık Bakanlığı’na bağlı devlet hastanelerinde, üniversite hastanelerinin psikiyatri kliniklerinde, kamu-özel ortaklığındaki ya da özel hastanelerin ilgili birimlerinde, AMATEM ve ÇAMATEM tarafından yapılmaktadır.

2012 yılında il bazında yatarak tedavilerde İstanbul birinci sırada yer alıyor. Öte yandan yatarak tedavi gören hasta sayısı 2011 yılında 2 bin 117 iken 2012 yılında bu rakam yüzde 123’lük artışla 4 bin 720’ye ulaşmıştır. 2013 Türkiye Uyuşturucu Raporu’nda 2012 yılında tedavi görenler iş profilleri açısından incelendiğinde yüzde 59’unun işsiz (2 bin 783), yüzde 30,3’ünün (bin 431) düzenli bir iş sahibi, yüzde 2,5’nin (120) ise öğrenci olduğu belirtiliyor.

Önleyici çalışma yapan kurum ve kuruluşlar

Önemli bir halk sağlığı sorunu olan uyuşturucu madde ile mücadelede önleme çalışmaları ülkemizde Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi (TUBİM) başta olmak üzere Adalet Bakanlığı, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı,

Kaynak

1. [http://www.kom.pol.tr/tubim/SiteAssets/Sayfalar/T%C3%BCrkiye-Uyu%C5%9Fturucu-Raporu/2013\(T%C3%9CRK%C3%87E\).pdf](http://www.kom.pol.tr/tubim/SiteAssets/Sayfalar/T%C3%BCrkiye-Uyu%C5%9Fturucu-Raporu/2013(T%C3%9CRK%C3%87E).pdf)
2. <http://www.yesilay.org.tr/tr/bagimliliklarlamucadele/item/285-madde-bagimliliği.html>
3. <http://www.egm.gov.tr>
4. <http://www.kom.pol.tr>
5. <http://www.kom.pol.tr/tubim/Sayfalar/T%C3%BCrkiye-Uyu%C5%9Fturucu-Raporu.aspx>
6. <http://www.yesilay.org.tr>
7. <http://www.hurriyet.com.tr>
8. <http://www.maddebagimliliği16.com>
9. http://eski.teb.org.tr/images/upld2/ecza_akademi/makale/20110325100354madde_bagimliliği_tarihcesi.pdf

Milli Eğitim Bakanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, üniversiteler, belediyeler, çeşitli STK’lar, TRT ve RTÜK tarafından yürütülmektedir.

TUBİM (Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi); Ulusal İrtibat Noktası olarak, KOM Daire Başkanlığı’na bağlı olarak kurulmuş ve faaliyetlerine devam etmektedir. Avrupa Birliği tarafından, AB üyesi ve aday ülkelerde uyuşturucu madde kaçakçılığı, madde kullanımı ve bağımlılığı ile bunların sonuçları hakkında karşılaştırılabilir, güvenilir ve objektif bilgi toplaması, analizi ve kullanımı amacıyla kurulan EMCDDA (Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi) ile işbirliği içindedir.

02.10.2013 tarihinde TUBİM Başkanlığınca hazırlanan Ulusal Uyuşturucu Eylem Planı (2014-2015) ve Ulusal Uyuşturucu Politika ve Strateji Belgesi (2013-2018) Başbakanlık makamınca imzalanarak onaylanmıştır.3

Kırşehir Belediye Başkanı Yaşar Bahçeci:

“İçinde en mutlu insanların yaşadığı şehirlerden birini oluşturacağız”

Bozkırın ortasında adeta bir vaha yaratan, sahip olduğu başta jeotermal zenginlik olmak üzere birçok alanda Kırşehir’i gerek Türkiye gerekse şehir halkı için cazip hale getirecek projeler üreten Kırşehir Belediye Başkanı Yaşar Bahçeci, siyasetin amacının insanları mutlu etmek olduğunu vurguladı.

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği tarafından düzenlenen 10. Yıl Konferansı’na Kırşehir ev sahipliği yaptı. Kırşehir Belediye Başkanı Yaşar Bahçeci, böylesine güzel bir organizasyona ev sahipliği yaptıkları için mutluluk duyduklarını belirterek, Sağlıklı Kentler Birliği gibi birlikleri halkta bilinç oluşturup, farkındalık yaratması açısından önemsendiğini söyledi. İki dönemdir görevinin başında olan Başkan Yaşar Bahçeci ile Sağlıklı Kentler Birliği 10. Yıl Konferansı vesilesiyle misafir olduğumuz Kırşehir’de ‘sağlıklı kent’ ve belediyecilik üzerine bir sohbet gerçekleştirdik.

■ Sohbetimize sizi tanıyarak başlayalım isterseniz...

1975 yılında Kırşehir’de doğdum. İlk, orta ve lise eğitimimi Kırşehir’de tamamladım. 1997 yılında Niğde Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi İnşaat Mühendisliği Bölümü’nden mezun oldum. İş hayatıma Van ve Bitlis bölgesinde şantiye şefi olarak başladım. 2000 yılında Kırşehir’de mühendislik bürosu açtım. Siyasi kariyerim AK Parti ile başladı. 2001 yılında AK Parti kurucu üyeleri arasında yer aldım. Daha sonra AK Parti İl Sekreteri oldum. 2006-2009 yılları arasında il başkanlığı yaptım. 29 Mart 2009 yerel seçimlerinde AK Parti’nin Kırşehir Belediye Başkanı adayı olarak seçimlere girdim ve kazandım. 30 Mart 2014 yerel seçimlerinde de ikinci kez Belediye Başkanlığı’na seçildim. Selçuk Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Ana Bilim Dalı’nda yüksek lisans yapıyorum. Evliyim, iki kızım var. 2009 seçimlerinde göreve geldiğimde Türkiye’nin en genç il belediye başkanı oldum. 34 yaşındaydım. Siyasette gençlere fırsat vermek lazım. Bu fırsatı

da altyapılarını iyi oluşturarak vermek gerekiyor. Ben 9 yıllık bir siyasi hayattan sonra belediye başkanı oldum. İki tip makam sahibi vardır. Birincisi bulunduğu makama bir şeyler katan. İkincisi de makamdan bir şeyler alan. Bizler makamımıza bir şeyler katmaya gayret ediyoruz. Zaten gücünü makamdan alanlar o koltukları bırakmak istemezler. Genç politikacıların bir duruşu olması gerektiğini düşünüyorum. Dünyada, ülkede olan biteni takip etmeli, üretken, çalışkan ve açık fikirli olmalı. Her türlü fikri kucaklayabilen ve her fikirden insandan oy alabilme başarısını gösteren siyaset yapılması önemli. Kırşehir siyaseten zor bir şehir. Demokrasi kültürünün yerleştiği, muhalefet kültürünün çok olduğu bir şehirdir. Tek tip insan yoktur Kırşehir’de. Bu nedenle standart bir seçmen tarifi de yoktur. Siyaset yapanların da bu yüzden kendini dinamik tutması ve herkesi kucaklaması lazım. Bizim şehrimizde her an her şey olabilir. Bu durum biz siyasetçileri pişirir.

■ Ev sahipliğini yaptığınız Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği 10. Yıl Konferansı ile devam edelim sohbetimize... Toplantının teması ‘Küresel Isınma ve Kentlerimizin Geleceği’. Bu temadan yola çıkarak sizin bu konudaki düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Küresel ısınma dünyanın bir problemi. Yaşadığımız şehirlerde özellikle çevre problemleri, atık yönetimi ve sanayileşme gibi etkiler küresel ısınmanın dünyanın problemi haline gelmesine neden oldu. Şehirleri yöneten yerel yöneticiler olarak bizlere de su kaynaklarının iyi yönetilmesi ve çevre bilincinin oluşturulmasında önemli görevler düşüyor. Aslında herkes kendi sorumluluk alanına düşenleri yaparsa ülkemizde ve dünyada iyi-

leşmeler olur. Sadece belli şehirlerde yapılması da yetmez. İşte SKB gibi birliklerle belediyelerin bu alanda araştırma yapan üniversitelerle, kuruluşlarla işbirliği halinde olması bu bilinci oluşturacaktır diye düşünüyoruz. Bu nedenle bu toplantının ilimizde yapılmasından mutluyuz. Tabi bu bilinç belediyelerin kentleri planlarken, geleceğe dönük projelerini yaparken dikkate alması gereken önemli bir konu.

“Kırşehir, Türkiye’nin eğitim seviyesi en yüksek illerinden biri. Bu da yaptığınız yatırımların çabuk benimsenmesini, netice almanızı ve yenilerini yapmanızın önünü açıyor”

■ Küresel ısınmanın neden olduğu iklim değişikliklerini önlemek için siz Kırşehir’de ne gibi projeleri hayata geçirdiniz?

5 yıldır yeşil alanlar oluşturulmasında önemli çalışmalar yapıyoruz. 400 bin metrekare yeşil alan oluşturuldu. Bu da kişi başına yaklaşık 4 metrekare yeşil alan anlamına geliyor. Bu konuda devamlılık önemli. Yeşil alanların gelişimini kontrol etmeniz gerekiyor. Atık yönetimi bir diğer önemli konu. Geri dönüşümde ‘kaynağında ayrıştırma’ projesini 3 yıldır uyguluyoruz. Şehrimizde 40 bin konut var. Projeyle 15 bin konuta ulaştık. Avrupa standartlarında düzenli depolama tesisi yaptık. Vahşi çöp depolama alanını ıslah ettik. 200 bin metrekare alana yayılmış depolama alanını, 40 bin metrekare

alana topladık, üstünü membran, kil tabasıyla kapattık. Onun üstünü de yeşillendiriyoruz. Atık su problemi vardı. Bu sebeple Kızılırmak kirleniyordu. Biyolojik Atık Su Arıtma Tesisi’nde 3 yıldır günlük 25 bin metreküp atık suyumuzu yüzde 95 oranında temizleyip, Kızılırmak’a deşarj ediyoruz. Gençlerin çevre konusunda bilinçlendirilmesi noktasında kentlilik bilinci seminerlerini 6 yıldır sürdürüyoruz. İlköğretim çağındaki çocuklarımıza, okullarımızı çevre mühendisleri, çevre örgütleri, STK’larla birlikte gezerek seminerler düzenliyoruz. Bu aslında geleceğe bir yatırım. Atık pil ve tıbbi atık toplama gibi sistemleri de kurduk. Atık yağ projesine başladık belli bölgelerde. Onu da yaygınlaştıracamız. Şehir merkezinde günlük geri dönüşüm kutularımız var. Kırşehir’de çevre ile ilgili yatırımların hemen hemen hepsini gerçekleştirdik. Sokak Hayvanları Rehabilitasyon Merkezi yine çok övündüğümüz bir merkez. Sokak hayvanlarını sahiplendirme kampanyaları yapıyoruz. Sanayi kuruluşlarının denetimlerinde belediye olarak çok titiz davranıyoruz. Çevre il müdürlüğü ile yürüttüğümüz çalışmalar var. Son 4 yıldır caddelerimizi de ağaçlandırıyoruz. Ama her şeyin başında insanların bilinçlendirilmesi geliyor. İnsanlar kendi kendini denetlemeye başladığında şehirlerimiz daha temiz, sağlıklı hale gelecek.

■ Sağlıklı kent sizce ne demek?

Sağlıklı şehir denilince sadece çevreyi anlamamak lazım, ruh sağlığı da çok önemli. Sağlıklı kent denilince içinde yaşayan insanların mutlu olduğu şehirleri de anlamak gerekir. Bu da yaşadığımız şehre güvenmekle, sevmekle oluyor. Bu özgüvenin de oluşması önemli. Gençliğimizde biz bunu Kırşehir’de çok yaşadık. Gençler bu şehirden gitmenin yollarını arardı. Bizler yaptığımız yatırımlarla insan-

lara büyükşehirlerdeki imkanların daha iyilerini sunarsak o zaman insanlar büyükşehirlere gitmek istemeyecekler. Bugün ulaşım, güvenlik, eğitim ciddi problemler olmaya başladı büyükşehirlerde. Kırşehir, Türkiye'nin eğitim seviyesi en yüksek illerinden biridir. Sınav sonuçlarına bakarsanız Kırşehir'in hep ilk üçte yer aldığını görürsünüz. Bu bizim köklerimizden gelen bir özellik. Biz bir kültür şehriyiz. İnsanların eğitim seviyesinin yüksek olması yaptığınız yatırımların da çabuk benimsenmesini, netice almanızı ve yenilerini yapmanızın önünü açıyor. Su kaynakları ve atık yönetimi, çevre temizliği tabii ki sağlıklı kent olabilmenin temel özellikleri. Ama bunun yanında insanların mutlu olduğu, problemli kesimlerin sorunlarıyla da ilgilenen bir şehir olmak çok önemli. Biz sosyal projelere de çok önem veriyoruz. 2 yıl önce Aile Yaşam Merkezi'ni açtık. Şimdi bunları mahallelere yaygınlaştırıyoruz. Bu merkezlerde 64 farklı kurs ücretsiz veriliyor. Şu anda da Sağlıklı Yaşam Merkezimizin tefrişatını yapıyoruz. Bitmek üzere. Gençlik merkezimiz bitti. Orada da gençlere

yönelik projeler üreteceğiz. Bu tür yatırımlar da bir kentin sağlıklı olmasında çok önemli. Kişilere yatırım önemli. Böylece toplumda uçurum da oluşmuyor. Yazları çocuklarımız ve gençlerimiz için kurslar düzenliyoruz. Böylece çocuklarımız hem farklı alanlarda kendilerini geliştiriyorlar hem de özgüvenlerini kazanıyorlar. Biz 2009'da yola çıkarken şu hedefi koyduk; Türkiye'de içinde yaşayan insanların en mutlu olduğu şehirlerden birini oluşturacağız. Ana hedefimiz bu. Siyasetin amacı da bu değil mi zaten; insanları mutlu etmek.

■ Sağlıklı Kentler Birliği'nin faaliyetlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Dünyaya entegre olabilmemiz, dünyada bu konuda yapılan çalışmaları takip edebilmemiz ve Türkiye'de bu uygulamaları geliştirmemiz açısından Sağlıklı Kentler Birliği önemli bir birlik. Sadece belediye başkanlarımızın değil, belediye meclis üyelerinin, belediye personelinin bu birlikle bu konulara ilgi duyması, düzenlenen konferanslarla konusunda uzman kişilerin bir araya gelmesi bir bilinç oluş-

“Sağlıklı şehir denilince sadece çevreyi anlamamak lazım, ruh sağlığı da çok önemli. Sağlıklı kent denilince içinde yaşayan insanların mutlu olduğu şehirleri de anlamak gerekir”

turuyor. En önemlisi ise farkındalık oluşturmaları. Sağlıklı Kentler Birliği'ne de bu amaçla üye olduk. Böyle spesifik konularda çalışan birlikler bence çok kıymetli. Ve bunları sadece belediyeler açısından düşünmemek lazım bu sayede ülke çapında bir bilinç oluşuyor.

■ Kırşehir Belediyesi'nin SKB içerisindeki yerini nasıl görüyorsunuz?

Biz, SKB'nin bütün faaliyetlerine eksiksiz katılmaya gayret ediyoruz. Belediye personelimiz de birliğin faaliyetlerini, yayınlarını yakından takip ediyor. Bizim için de bu çalışmalar çok faydalı oluyor. Birliğe üyeliği de sadece gezilere ya da faaliyetlere katılmak anlamında görmüyorum. Bu faaliyetlerden ve üye şehirlerden bir şeyler alabilmek lazım.

■ Sizce önümüzdeki yıllarda kentleri bekleyen en önemli sorunlar neler olacak?

Ulaşım, su yönetimi, atık su yönetimi, çevre ve sosyal konular. Bunlar şehirlerin uğraşması gereken en önemli sorunlar olacak. Belediyelere bu ko-

nuda düşen en büyük görev ise bunlara hazırlıklı olmak ve proje üretmek.

■ Jeotermal Kaynaklı Belediyeler Birliği Başkanısınız aynı zamanda. Bu alanda şehrinizde yapılan çalışmaları kısaca anlatır mısınız?

Türkiye jeotermal kaynak zenginliği açısından Avrupa'da birinci, dünyada da 7. sırada. Ama bu kaynakları verimli kullanma, ekonomiye kazandırma ve insanların kullanımına sunma açısından baktığımızda bu sıralamada aşağılardayız. Birliği 1997 yılında kurduk. Şu anda 90 üyemiz var. Büyükşehir yasasıyla büyükşehir belediyeleri de üye oldular. Bursa Büyükşehir Belediyesi zaten üyemiz. Ankara Büyükşehir Belediyesi üyemiz oldu. Ankara Büyükşehir Belediyesi bünyesinde Jeotermal Daire Başkanlığı'nı kurdu. Bu çok önemli bir konu. Aslında bütün büyükşehir belediyelerinin böyle bir birim kurması lazım. Jeotermal konusunda çalışma yapmış tüm üniversitelerdeki hocalarımızın, MTA, MİGEM, Sağlık Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı gibi kamu kurumlarının bir araya geldiği bir platform bizim birliğimiz. Bir yıl içinde iki toplantımız, iki eğitim programımız oluyor. Jeotermal kaynak açısından her şehrin su sıcaklıkları farklı. Örneğin Kırşehir'de su 50 derece. Ankara'da 70, Afyon'da 90, Denizli ve Aydın'da 200 derece. Farklı derecelerdeki suların farklı kullanım alanları var. Enerji üretiminde, tarımda, seracılıkta, şehrin ısıtmasında kullanılabiliyor. Bir de sağlık turizmi boyutu var. Biz Kırşehir'de jeotermal kaynaklardan yararlanarak sebze ve meyve kurutma tesisi yaptık. Türkiye'de ikinci tesistir bu. Tamamen organik bir işlem. Jeotermal konusunda bunun gibi farklı uygulamaları hayata geçirmek istiyoruz. Birlik olarak yurtdışı gezileri

düzenliyoruz. Belediye başkanlarımızı oralara götürüp, jeotermal uygulamaları yerinde görmelerini sağlıyoruz. Birlikten amaç; bir bilinç ve farkındalık oluşturmak. Birlik olarak yayınlarımız var, bunları üyelerimize ulaştırıyoruz.

■ Kırşehir için nasıl bir jeotermal harita çizersiniz?

Tesisleşme bu konuda çok önemli. SKB toplantısının yapıldığı 5 yıldızlı tesisimiz geçen yıl açıldı. İnsanların jeotermal kaynakları kullanmasını sağlayacak tesisleriniz yoksa bunun bir kıymeti yok. 3 yıldızlı iki otelimiz vardı. Üniversitemizde 40 yatak kapasiteli bir fizik tedavi ve rehabilitasyon merkezi açtık. Şimdi yine kampusun içinde 300 yataklı jeotermal kaynakla fizik tedavi merkezi açacağız. Şehir ısıtması da, 1800 konuta eşdeğer, yapıyoruz. Kaplıcalarımız var. Sağlık turizminde önemli hedeflerimiz var. Bağbaşı Mahallesi'ni jeotermal turizm bölgesi ilan ettik. Kırşehir'de jeotermal kaynaklar genelde şehrin merkezinde. Türkiye'de bu tür iller çok az. Kaynağın şehrin merkezinde olması çok farklı bir şey. Böylece bu kaynaklar şehirle bütünleşebiliyor. Tesisleşmesinin yanı sıra jeotermal

kaynakları halkın günlük kullanımına sunmak da önemli. Bununla ilgili de bir projemiz var. Macarlarla birlikte çalışıyoruz bu projede. Jeotermal aquapark yapacağız. Günübirlik kullanım olacak burada. Bunun Türkiye'de bir örneği yok. Avrupa'da var. Büyük ve tedavi, eğlence, spor gibi etkinliklerin hepsinin bir arada olduğu bir tesis olacak. Ve bu tesisden jeotermal turizm bölgesindeki otellerin müşterileri de yararlanacak. Bunun yanı sıra bir de hamam projemiz var. Tarihi özelliği olan ve içinde jeotermal kaynağın kullanıldığı bir proje olacak. Böylece vatandaşların jeotermal kaynakları günlük kullanımının artmasını sağlayacağız.

■ Eklemek istediğiniz konular...

SKB üyelerini ağırlamaktan son derece mutluyuz. Sağlıklı Kentler Birliği toplantılarının çeşitli şehirlerde yapılması özellikle şehirlerin tanıtılmasında önemli. Bizim gibi şehirlerin televizyonlarda reklam yapma şansı yok. Ancak bu tür organizasyonlarla kentimizi tanıtabiliyoruz. Ne kadar çok insanı şehrimizde ağırlarsak o kadar şehrimizi birebir tanıtmaya imkânına kavuşmuş oluyoruz.

Sahili dünyanın öğrencileri temizledi

Farklı ülkelerden gelen öğrenciler, dünyanın en güzel sahillerinden biri olan Konyaaltı'nda temizlik yaptı. Sahillerin temiz kullanılmasına dikkat çekmek için yapılan etkinliğe katılan öğrenciler, çok temiz bir plajla karşılaştıklarını, amaçlarının sahili kullanan kişilerde duyarlılık oluşturmak olduğunu söyledi.

Akdeniz Üniversitesi ve Gençlik Servisleri Merkezi'nin Antalya'da düzenlediği Uluslararası Gönüllü Gençlik Kampı'na katılan yerli ve yabancı öğrenciler sosyal sorumluluk projesi kapsamında Konyaaltı sahilini temizledi. Büyükşehir Belediyesi işbirliğiyle gerçekleştirilen temizliğe,

Türkiye, Japonya, Fransa, İspanya, Almanya, Sırbistan, Vietnam ve Kore'den 21 üniversite öğrencisi katıldı.

Amaç duyarlılık oluşturmak

Çevre temizliği bilincinin oluşturulması ve sağlıklı çevrenin öneminin vurgulanması amacıyla ellerine çöp torbalarını alan öğrenciler, amaçlarının plajların kullanımına dikkat çekmek olduğunu söyledi. Konyaaltı'nda tüm hizmetlerin ücretsiz olmasının kendilerini şaşırttığını söyleyen öğrenciler, çok temiz bir plajla karşılaştıklarını ifade etti.

Sel baskınlarına karşı büyük yatırım

Bursa Büyükşehir Belediyesi, iklim değişikliklerine bağlı olarak yaşanan ani sağanak yağışlarla olası sel baskınlarının önüne geçmek için Demirtaş İsmetiye bölgesinin altyapısını sil baştan güçlendiriyor. BUSKİ tarafından kanalizasyon hattı ile yağmur suyu hattı birbirinden ayrılırken, yaklaşık 10 metrekare kesitli yağmur suyu kanalı ile bölgedeki su baskınları artık tarih olacak.

Bursa'yı geleceğe taşıyacak projeleri bir hayata geçirirken, kentin altyapısını da sil baştan elden geçiren Büyükşehir Belediyesi, özellikle son yıllarda iklim değişikliklerine bağlı olarak yaşanan sel baskınlarına karşı da önlem alıyor. BUSKİ kanalıyla hayata geçirilen çalışmalarla son 5 yılda 2 bin 650 kilometre içme suyu hattı, 1000 kilometrelik kanalizasyon hattı, 500 kilometre yağmur suyu hattı imalatı gerçekleştirildi. Yağmur suyu hat-

ları ve kanalizasyon hatlarının ayrım çalışmalarında yüzde 95'e varan sonuca ulaşıırken, su ve su baskını riskinin yüksek olduğu Demirtaş İsmetiye bölgesi de yenilenen yağmur suyu hattı ile baskın tehlikesinden kurtarılmış oluyor. Bölgedeki kanalizasyon hattı ile yağmur suyu hatları birbirinden ayrılırken, daha önce İsmetiye Deresi'ne akan kanalizasyon atıkları da merkezi arıtma sistemine dahil edilmiş oldu. Bölgedeki kanalizasyonunun çözüme kavuşmasının ardından imalat çalışmaları devam eden 10 metrekare kesitli yağmur suyu hattı ile olası sel ve su baskınlarının tamamen önüne geçilmiş olacak.

Derelerden sadece yağmur suyu akacak

Bölgede devam eden çalışmaları yerinde inceleyen Büyükşehir Be-

lediye Başkanı Recep Altepe, daha önce kanalizasyon atıklarının karıştığı tüm derelerde ıslah çalışmalarının kesintisiz şekilde sürdüğünü ifade etti. Başkan Altepe, "Artık derelerden sadece yağmur suyu akacak. Ova bölgesi olan Demirtaş ve İsmetiye'de şiddetli yağın her yağmurdan sonra su baskınları yaşıyordu. Hem su baskınlarının önüne geçmek hem de derelere kanalizasyon akmasını önlemek için bölgedeki çalışmalar sürüyor. Yenilenen kanalizasyon hattı ile artık atıklar İsmetiye Deresi'ne değil, arıtma sistemine aktarılıyor. Yağmur suyu ise kanalizasyon sisteminden bağımsız olarak toplanacak. Bu sayede çalışmalar tamamlandığında bölgede su baskını olayları tarihe karışacak" diye konuştu.

Vatandaş rahat nefes alacak

Denizli Büyükşehir Belediyesi, Sarayköy'ün ardından Buldan'da da uzun yıllar sağlıklı ortamda yapılan vahşi çöp depolama sistemine son verdi. Yıllardır çöp sahasında gaz birikmesinden dolayı meydana gelen yangınlar özellikle Buldanlı üzüm üreticilerinin korkulu rüyası haline gelirken, Büyükşehir Belediyesi, buradaki çevre felaketine de son verdi.

Çevre ve insan sağlığı için hiçbir fedakarlıktan kaçınmayan Denizli Büyükşehir Belediyesi, Sarayköy ilçesinin ardından Buldan'da uzun yıllar sağlıklı ortamda yapılan vahşi çöp depolama sistemine el attı. Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma ve Kontrol Dairesi Başkanlığı, çevre ve insan sağlığına verdiği zararın yanında, sık sık çıkan yangınlar nedeniyle özellikle üzüm üreticilerinin korkulu rüyası haline gelen Buldan-Alaşehir yolu yakınındaki vahşi çöp depolama sahasında çalışma başlattı. Burada yapılan incelemede, çöplerin yıllardır

vahşi depolama sistemi ile bertaraf edildiği, bundan dolayı sık sık yangın çıkıp, alevlerin yakın bölgede bulunan üzüm bağlarına sıçradığı, çöp suyunun ise yeraltı suyuna karıştığı belirlendi. Görüntü ve çevre kirliliği de oluşturan çöplerin, çevre ve insan sağlığını büyük ölçüde tehdit ettiği, özellikle yangınlar sırasında çevre yolunda da risk oluşturduğu tespit edildi. Vahşi çöp depolama alanının rehabilitasyonu, yapılan çalışmanın ardından tamamlandı. Çöpte çıkan yangınlardan üzüm bağları zarar gören çiftçiler ise rahat bir nefes aldı. Buldan'ın çöpleri ise Denizli Büyükşehir Belediyesi Katı Atık Bertaraf Tesisleri bünyesinde yer alan düzenli depolama sahasında bertaraf edilmeye başlandı.

Denizli Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Zolan, kısa süre önce Sarayköy'de yapılan vahşi çöp toplama sahasıyla ilgili çalışmayı hatırlatarak, "Benzer şekilde Buldanlılar da

Alaşehir yolu yakınındaki vahşi çöp depolama alanını kullanıyordu. Burada çevre kirliliğinin yanında sürekli yangın çıkıyor ve özellikle üreticilerimiz mağdur oluyordu. Buldan'daki çöp depolama sahasıyla ilgili yaptığımız rehabilitasyonun ardından yangın olasılığı ortadan kalktı ve vatandaşlarımızın şikayetleri de son bulmuş oldu. Ortaya çıkan kötü koku, sağlıklı koşullar, çevre kirliliği ve tarımsal alanda oluşan sorunlar çözüme kavuştu" diye konuştu.

Büyükşehirin ilçedeki çöp depolama sahalarıyla ilgili çalışmaları sürdüreceğini ifade eden Başkan Zolan, tüm ilçelerde mağduriyetlerin giderileceğini vurgulayarak, çevre konusundaki hassasiyetlerinin en üst derecede olduğunu kaydetti. Başkan Zolan, Denizli'nin en ücra noktasındaki vatandaşların da büyükşehirin tüm imkanlarından faydalanacağını da sözlerine ekledi.

Topbaş BM'de konuştu

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, BM Genel Kurulu için gittiği New York'ta İklim Zirvesi'nde konuştu.

Topbaş: "Çevreye duyarlı bina yapanların belirli harçlardan muaf olmasını destekleyebiliriz" dedi.

UCLG (Dünya Belediyeler Birliği) ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş, Birleşmiş Milletler (BM) 69'uncu Genel Kurul toplantıları için Genel Sekreter Ban-Ki Moon'un davetlisi olarak gittiği ABD'nin New York şehrinde düzenlenen İklim Zirvesi'ne katıldı.

Johannesburg Belediye Başkanı Mpho Parks Tea ve Bonn Belediye Başkanı Jürgen Nimptsch ile ortak basın toplantısı düzenleyen Başkan Kadir Topbaş, ekolojik tehditlere dikkat çekerek BM İklim Zirvesi'nde bu tehlikelere karşı çalışma stratejilerinin yeniden gözden geçirildiğini söyledi. Topbaş, dünyada iklim konusunda bir farkındalığın oluşmasından ve yerel yönetimlerin en

üst düzeyde bu sürece dahil edilmesinden duyduğu memnuniyeti belirterek, daha önceki iklim zirvelerinde hükümetlerin bir araya gelerek toplantılar yaptığını hatırlattı.

Karbondiyoksit salınımına karşı metro şart

Başkan Topbaş, "Kentlerin hızla gelişmesi ve cazibesi devam edecektir. Yerel yönetimler olarak bizler bu hassasiyeti bilerek özellikle karbondiyoksit salınımını azaltmak adına birçok adımlar atmaktayız. İstanbul'da günde 15 bin ton çöp topluyoruz ve bu çöpten 160 bin hanenin ihtiyacını karşılayacak kadar enerji elde ediyoruz. 2030 yılına kadar 1 milyon ton karbondiyoksit salınımını engellemiş olacağız. Dünyada belki de kendi kaynaklarından metro yapan tek belediye biziz. Buna mecburuz, çünkü kentteki fosil yakıt kullanımı modern toplu ulaşım araçlarıyla bertaraf edilebiliyor" diye konuştu.

Birçok ülkenin ve şehrin iklim değişikliğini önlemek için ayrı ayrı çalışmalar yürüttüğünü ancak bu çalışmalarını bütüncül hale getirmek gerektiğini dile getiren Başkan Topbaş, birlikte kararlar almanın önemine dikkat çekti. Topbaş, "Çevreye duyarlı bina yapanların belirli harçlardan muaf olmasını destekleyebiliriz. İmkanları koyarsanız insanların buna gönüllü olacağını düşünüyoruz" dedi.

Şehirler iklim değişikliğine hazırlanıyor

Başkan Topbaş, Şehir Politikaları Oturumu'na da katıldı. Oturumda konuşan Topbaş, İstanbul Boğazı'ndan geçen yakıt tankerlerinin sebep olduğu tehlikeler ve kirlilik hakkında katılımcılara detaylı bilgi verdi. İklim değişikliği ile birlikte çevre tehditlerine karşı da şehirlerin birlikte hareket etmesi gerektiğini belirten Topbaş, tüm belediye başkanlarına küresel işbirliği çağrısı yaptı.

Körfez'deki iyileşme balıklara da yaradı

İzmir Körfezi'ndeki su kalitesi, balıkları da olumlu şekilde etkiledi. Körfez'deki canlı çeşitliliği ve balık türleri artarken, balıklardaki ağır metal oranları da düştü.

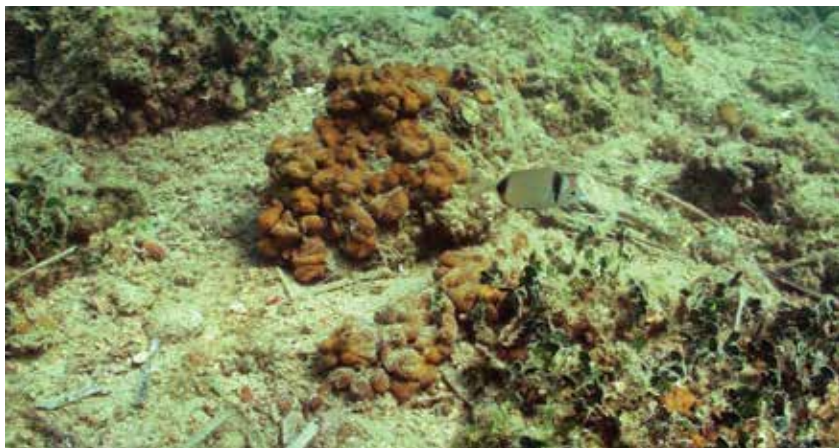
İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin Dokuz Eylül Üniversitesi (DEÜ) Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü işbirliği ile yürüttüğü çalışmaların İzmir kamuoyu ile paylaşılan 2013 yılsonu raporu "Yüzülebilir Körfez" için umut verirken, Körfez'de yetişen balıkların ağır metal incelemelerinde de önemli sonuçlar çıktı. Üniversitenin dış, orta ve iç Körfez'de yılda dört kez olmak üzere 38 istasyondan aldığı örneklerden elde edilen sonuçlar, "Büyük Kanal Projesi'nin İzmir Körfezi Denizel Ortamındaki Fiziksel, Kimyasal, Biyolojik ve Mikrobiyolojik Etki ve Sonuçlarının İzlenmesi" adlı raporda yayınlandı.

İZSU Genel Müdürlüğü ile birlikte 1996 yılından bu yana ve özellikle

2000 yılından sonra sürekli İzmir Körfezi'nde çalışma yaptıklarını söyleyen DEÜ Deniz Bilimleri ve Teknolojisi Enstitüsü Öğretim Üyesi Prof. Dr. Filiz Küçüksezgin, "Her yıl düzenli olarak dış ve orta Körfez'de yoğun olarak bulunan ve tüketilen barbun ile isparoz balıklarında metal (konsantrasyonu) ölçümleri gerçekleştiriyoruz. 2004 yılına kadar ölçtüğümüz metal değerlerindeki maksimum seviyeler son yıllarda azaldı. Bulunan metal konsantrasyonları Dünya Sağlık Örgütü'nün ve İngiltere'deki yönetmeliklerin izin verdiği tolere edilebilir miktarının çok altında" diye konuştu. Büyük Kanal Projesi'nin Körfez'de büyük bir iyileşmeye yol açtığını belirten Küçüksezgin, "Özellikle ışık geçirgenliğinin artması, canlıların alt tabakaya kadar inmesine sebep oldu. Sirkülasyon ve oksijen seviyesinin artması tür çeşitlerini de artırdı" dedi.

İzmir Körfezi yeniden doğdu

İzmir Körfezi'ndeki değişimi 2000 yılından bu yana sürekli kontrol altında tutan İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin her ay İZSU Genel Müdürlüğü laboratuvarına yaptırdığı analiz sonuçları, Körfez'deki iyileşmeyi net bir şekilde gözler önüne seriyor. 11 noktadan alınan numunelerde yapılan tahliller, Körfez'deki su kalitesini belirlemek için kullanılan askıda katı madde, koli basili ve bulanıklık verilerinin, son yıllarda "Avrupa Birliği Yüzme Suyu Yönetmeliği" sınır değerlerinin çok altında olduğunu ortaya koyuyor.

Akıllı bisikletler kullanıma hazır

Kocaeli Bisikletli Ulaşım Sistemi (KOBİS) kapsamında İzmit'te 15 noktada Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulan akıllı bisiklet istasyonuna bisikletler yerleştirildi. 120 yeni bisikletin yerleştirildiği 15 istasyondan bisikletler kiralana bilecek.

Üye kartlarıyla kiralanaacak

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi'nin Kocaeli Fuarı içersindeki Ulaşım Daire Başkanlığı Seyahat Kartları Birimi'nden 5 TL ücret karşılığında temin edilecek üye kartlarıyla bisiklet istasyonlarından akıllı bisikletler kiralana bilecek. Üye kartına nüfus cüzdanı fotokopisiyle başvurulacak ve sözleşme imzalanacak. Üye kartına 5 TL ve katları oranında yükleme yapılırken, tek seferde 3 bisiklet kiralana bilecek.

İlk yarım saati ücretsiz

İlk yarım saati ücretsiz olan akıllı bisikletlerin saati 1 TL olarak ücretlendiriliyor. Entegrasyon çalışmaları tamamlandıktan sonra akıllı bisikletler, kredi kartı ve Kent Kart ile de kiralana bilecek. GPRS sistemi ve kameralarla takip edilen akıllı bisikletler 18 yaşın altındakilere kiralana mıyor. 18 yaşın

altındakilerin üye kartı edinemediği sistemde, üye kartları kullanıcıya bisikletin sorumluluğunun yüklendiği sözleşme ile kiralıyor.

15 istasyonda 120 bisiklet

İzmit'te kent içi erişimi kolaylaştırmak, toplu taşıma sistemlerini besleyici nitelikte ara imkanlar oluşturmak, çevresel ve sürdürülebilir bir ulaşım aracının kullanılmasını özendirme için Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından hayata geçirilen Kocaeli Bisikletli Ulaşım Sistemi(KOBİS), Yahya Kaptan'dan başlayan ve Plajyolu'na kadar devam eden 15 adet istasyondaki 120 akıllı bisikletten oluşuyor.

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz:

“Sağlıklı şehir çevresini geliştirebilen şehirdir”

Sağlıklı şehir kavramının bir sonuç değil daha çok bir yöntem olduğunu vurgulayan Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz, her şehrin gerekli yapı ve işleyişe sahip olup, bu konuda kesin kararlar almasıyla sağlıklı bir şehir olabileceğini ifade etti.

Mersin Büyükşehir Belediye Başkanı Burhanettin Kocamaz, yerel yönetimlerde tecrübeli bir isim. Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği'nin 10. Yıl Konferansı'na katılan Başkan Kocamaz ile konferansın teması olan küresel ısınma ve neden olduğu iklim değişiklikleri ile Mersin'de bu alanda yapılan çalışmaları konuştuk.

■ Sizi kısaca tanıyabilir miyiz?

1955 yılında Tarsus'un Nacarlı Köyü'nde doğdum. İlk orta, lise öğrenimimi Tarsus'ta tamamladım. Gazi Üniversitesi Kimya Mühendisliği bölümünden mezun oldum. 1977 – 1978 yıllarında İskenderun Demir Çelik Fabrikası

Kalite Kontrol Laboratuvarlar Müdürlüğü'nde çalıştım. Daha sonra çeşitli liselerde kimya öğretmenliği yaptım. Bir dönem özel bir dershanede öğretmenliğe devam ettim. 1987 yılında ticarete atıldım. 1992'de MHP Tarsus ilçe teşkilatına girdim. Basın sözcüsü oldum. 27 Mart 1994 tarihinde yapılan yerel seçimlerde MHP'den Tarsus Belediye Başkanlığına aday oldum ve kazandım. 1999, 2004, 2009 seçimlerinde de seçilip, 4 dönem görev yaparak önemli bir başarı gösterdim. 2014 yılında MHP'den bu kez Mersin Büyükşehir Belediye Başkan adayı oldum ve göreve geldim. Evliyim, üç çocuk babasıyım. Tarihi Kentler Birliği, Türkiye Belediyeler Birliği, Çukurova Belediyeler Birliği kurucu üyesiyim. Halen

Tarihi Kentler Birliği'nde Meclis Başkanvekilliği ve Çukurova Belediyeler Birliği'nde Başkan olarak görevimi sürdürmekteyim. Bunun yanında Türk Dünyası Belediyeler Birliği'nde yönetim kurulu üyesiyim. Ayrıca Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler, Ortadoğu ve Batı Asya Bölge Teşkilatı (UCLG - MEWA) Yönetim Kurulu'nda da görev yapmaktayım.

■ Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği 10. Yıl Konferansı'nın teması 'Küresel Isınma ve Kentlerimizin Geleceği' oldu. Sizin bu konuda düşüncelerinizi alabilir miyiz?

Küresel ısınma; giderek artan aşırı ve düzensiz yağışlar, fırtınalar, su baskınları, kuraklık ve susuzluk gibi olaylarla günümüzde etkisini daha çok hissettirmeye başlamıştır. Küresel ısınmanın kentlerde yarattığı etkiler karşısında, yerel yönetimler gerekli projeleri hayata geçirmelidir. Çünkü halkımız küresel ısınma konusunda yeterince bilgiye sahip olmasa da, yaşadığı sorunların farkındadır. Günü geldiğinde kentlerdeki yaşam kalitesini azaltan bu etkinin bedelini ödememek için, şimdiden önlemleri almak zorundayız.

■ Küresel ısınmanın neden olduğu iklim değişikliklerini önlemek için siz Mersin'de ne gibi projeler planlıyorsunuz?

Bu problem, ne bir ülkenin ne de bir belediyenin tek başına çözebileceği bir konu olmayıp, ancak dünya küresindeki tüm ülkelerin birlikte çözebileceği bir sorundur. Bu nedenle yapılacakları iki başlık altında toplayabiliriz. Bunlardan ilki; küresel ısınma diye bir sorunun varlığını kabul ederek özellikle akaryakıt, kömür ve doğalgaz gibi fosil enerji kaynakla-

rının azaltılmasına yönelik uzun vadeli önlemlerin alınmasıdır. Bu konuda belediyelerin öncelikli olarak yapması gerekenler, kentin küresel ısınmaya neden olan sera gazı üretim miktarını ve salım kaynaklarını belirlemeleridir. İkincisi ise küresel ısınmanın etkilerine karşı 'uyum sürecine' yönelik çalışmaların başlatılmasıdır. Kentsel planlamalarda, ulaşım, bina ve alt-yapı tasarımlarında, enerji, su ve atık yönetiminde, tarım ve hayvancılıkta, yeşil alanların tasarımı gibi birçok alanda yapılacak anlayış değişiklikleri, bu çalışmaların başında sayılabilir.

“Küresel ısınmanın kentlerde yarattığı etkiler karşısında, yerel yönetimler gerekli projeleri hayata geçirmelidir”

■ Bu projelerden öncelikli olarak üzerinde durduğunuz hangisi?

Az önce belirttiklerimin hepsi küresel ısınmanın neden olduğu sorunların çözümünde büyük önem taşımaktadır. Ancak işe ilk olarak ulaşım konusunda hayata geçireceğimiz projeye başlamayı planlıyoruz. Hayata geçireceğimiz raylı sistem türü projelerle kent içerisinde seyreden araç miktarını ve araçların yarattığı hava kirliliğini büyük ölçüde azaltmayı hedefliyoruz.

■ SKB'nin faaliyetleri hakkında ne düşünüyorsunuz?

SKB'nin faaliyetlerinin kentlerin geleceği açısından büyük önem taşımakta

olduğunu düşünüyorum. Bu faaliyetlerin hayata geçmesiyle birlikte daha temiz, daha sağlıklı ve insanların yaşamaktan zevk alacağı şehirler ortaya çıkacaktır.

■ SKB'ye hangi amaçlarla üye oldunuz?

SKB'ye, öz önce de belirttiğim gibi daha temiz, daha sağlıklı ve daha yaşanabilir bir kent olma yolunda, ivme kazandıracak ve yol gösterecek bir güç olarak gördüğümüz için üye olduk.

■ Sağlıklı kentler üyesi olarak belediyenizin özellikle bu kapsamdaki projelerinden bahsedebilir misiniz?

Kentsel planlamalarda, ulaşım, bina ve altyapı tasarımlarında, enerji, su ve atık yönetiminde, tarım ve hayvancılıkta, yeşil alanların tasarımı gibi birçok alanda yapılacak anlayış değişiklikleri, bu projelerin başında sayılabilir.

■ Sağlıklı kent olmanın sizce öncelikli koşulları nelerdir?

Ana hedef sağlıklı bir şehir için değişiklik yapacak yapılanmaya giderek sağlıklı şehirler geliştirmek, daha fazla şehre yaymak ve şehirler arasında işbirliğini artırmaktır. Sağlıklı Şehirler Projesi bir şehrin ne olduğu ve sağlıklı şehrin ne olması gerektiğinden yola çıkar. Sağlıklı şehir, çevresini geliştirebilen ve kaynaklarını genişleten bir şehirdir. Sağlıklı şehir kavramı bir sonuç değil, daha çok bir yöntemdir. Herhangi bir şehir var olan sağlık durumuna bakılmaksızın sağlıklı şehir olabilir; gerekli olan başarmak için bir yapı ve işleyişe sahip olmak ve bu konuda kesin karar almaktır.

Güneş tarlası açıldı

Karşıyaka Belediyesi tarafından, alternatif enerji kaynaklarının kullanımına dikkat çekmek ve doğa dostu enerji kaynaklarını özendirme için hayata geçirilen Güneş Tarlası Projesi törenle hizmete girdi.

Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını yaygınlaştırmak isteyen Karşıyaka Belediyesi, Örnekköy Mezarlığı'nın üst kısmında yer alan, belediyeye ait 30 dönümlük alanda güneş tarlası yaratmak için geçen yıl çalışma başlattı. İZKA'nın, Yenilenebilir Enerji ve Çevre Teknolojileri Mali Destek Programı hibesinden de yararlanan belediye, arazinin 9 dönümlük bölümüne, 2013 adet güneş paneli yerleştirdi. Güneş panelleri, yılda 420 bin liralık (yaklaşık 800 bin kw) elektrik üretecek. Elde edilen gelir, distribütör firma ile mahsuplaşılacak ve belediye; hizmet binası, Ziya Gö-

kalp Kültür Merkezi ile Tay Park için yıl boyunca elektrik ücreti ödemeyecek.

3 kat büyüyecek

İlk etapta arazinin 9 dönümlük pilot bölgesinde hayata geçirilen proje kısa sürede 30 dönümlük alana yayılacak. Bu sayede, belediyeye ait tüm tesislerin elektrik ücretinden tasarruf sağlanacak. Karşıyaka Belediyesi tarafından hayata geçirilen Güneş Tarlası Projesi, bir belediye tarafından şu ana kadar gerçekleştirilen en kapsamlı güneş enerjisi projesi olarak kabul ediliyor. İkinci etapta yapılacak güneş tarlası projesi için Karşıyaka Belediyesi Meclisi tarafından karar alındı ve projelendirme çalışmaları devam ediyor.

Tüm tesislere yayacağız

Alternatif enerji kullanımını yaygınlaştırmak istediklerini söyleyen

Karşıyaka Belediye Başkanı Hüseyin Mutlu Akpınar, "Proje sayesinde kendi elektriğimizi üreteceğiz. Bu enerjiyi distribütör firmaya satarak, belediye hizmet binası ve bazı sosyal merkezlerin yıllık elektrik masrafından tasarruf sağlamış olacağız. Desteklerinden dolayı İZKA'ya teşekkür ederim. Projeyi kısa sürede büyüteceğiz ve tüm tesislerimizin elektriğini bu şekilde karşılayacağız. Doğa dostu, yenilenebilir enerji kullanımını yaygınlaştırmanın geleceğimiz adına da olumlu bir adım olduğunun bilinciyle hareket etmeye devam edeceğiz. Bu dünya bize emanet. Aldığımız mirası, geleceğe, çocuklarımıza en güzel şekilde bırakmak zorundayız. İşte bu sebepten dolayı çevresel yatırımlara öncelik vermeye devam edeceğiz" dedi.

Urla kıyılarında uluslararası temizlik

Her yıl eylül ayının üçüncü cumartesi günü yaklaşık 105 ülkede eş zamanlı olarak gerçekleştirilen "Uluslararası Kıyı ve Deniz Temizliği Günü" bu yıl Urla'da yapıldı.

Urla Belediyesi'nin ev sahipliğinde gerçekleşen kampanyanın işbirlikçileri Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi ve DenizTemiz Derneği TURMEPA İzmir Şubesi'ydi.

Urla Belediye Başkanı Sibel Uyar en uzun kıyısı olan yerlerden biri olan Urla'da böyle bir etkinliğe ev sahipliği yapmaktan mutluluk duyduklarını ifade ederek, "Çevresine duyarlı insanları burada görmek, çocuklarla bu etkinliği gerçekleştirmek çok güzel. Temizlemekten öte kirletmemek gerekir. Sahip olduğumuz tüm doğal güzellikler gibi denizlerimizi de geçmişten miras aldık, geleceğe taşıyoruz. Bunun bilinciyle Urla Belediyesi olarak doğa için gerçekleştirilen bütün etkinliklere her zaman destek vereceğiz" diye konuştu.

Kampanyanın Türkiye Koordinatörü DenizTemiz Derneği TURMEPA İzmir Şubesi ve aynı zamanda Deniz Ticaret Odası İzmir Şubesi Genel Sekreteri Halil Hatipoğlu, etkinliği neden Urla'da yaptıkları

rını şu sözlerle açıkladı: "İzmir Körfezi'nin en batısındaki deniz Urla'da. Körfezdeki kirliliğin yoğunluğundan dolayı deniz dibini temizleme, tarama faaliyeti yapmamız çok zor. Bu nedenle batıda en temiz deniz Urla'da olduğu için burayı seçtik."

Sualtı daha kirli

Sualtının kıyılardan daha kirli olduğuna dikkat çeken Ege Üniversitesi Denizcilik Meslek Yüksekokulu Müdür Yardımcısı Doç. Dr. Ozan Düzbastılar da "Denizlerin altında katı, kimyasal, biyolojik kirlilik var. Bu tür temizleme çalışmalarının çoğalması gerekir. Biz de dalgıçlarımızla etkinliğe destek vererek denizlerimiz için yararlı bir şey yapmak istedik" dedi.

Tüm katılımcılar ile birlikte öğrenciler liman içinden Karantina Adası'nın girişine kadar kıyı temizliği yaparken Ege Üniversitesi Denizcilik Meslek Yüksekokulu Sualtı Araştırma ve Uygulama Merkezi dalgıçları deniz dibi temizliği için dalış yaptılar.

Etkinliğin sonunda toplanan tüm çöp ve atıklar liman içindeki Urla Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü'ne teslim edildi.

Kültür şehri Kırşehir

Kırşehir, medeniyetin beşiği olan Anadolu'nun ortasında yer alması nedeniyle tarih boyunca önemli kültürlerin yaşandığı bir bölge olmuş. Yerleşme tarihi Tunç Çağı'na kadar uzanan Kırşehir, Hitit, Frig, Lidya, Pers, Kapadokya Krallığı, Roma Bizans, Selçuklu ve Osmanlı uygarlıklarının izini taşır.

Tarih boyunca ilk Türkçe eser yazan Aşık Paşa'yı, kurduğu medresede kuyudaki suya yansıyan yıldızları incelemek suretiyle astronomi araştırmaları yapan Cacabey'i, esnaf ve sanatkarları teşkilatlandıran Ahi Evran-ı Veli'yi, Yunus Emre'yi, Ahmet Gülşehri'yi, Süleyman Türkmani'yi, Şeyh

Edabali'yi ve Mesut Gülşehri'yi yetiştiren Kırşehir, tarihi eserler bakımından da hayli zengin.

Şifa veren sular

Kırşehir, kaplıcalar açısından da önemli bir potansiyele sahip. Bunlardan başlıcaları Terme, Karakurt, Bulamaçlı ve Mahmutlu kaplıcaları. İstanbul Üniversitesi Tıbbi Ekoloji ve Hidro Klimatoloji Araştırma ve Uygulama Merkezi'nin Kırşehir Terme kaplıcaları ile ilgili fiziksel, kimyasal ve biyoloji analiz raporunda, kaplıcanın maden suyu, kalsiyum, sodyum yüklü bikarbonatlı alkanit bir su özelliğinde olduğu belirtilmektedir.

Bu özellikler dikkate alınarak; kaplıca suyunun eklem romatizmaları, damar sertliği ve buna bağlı hastalıkların, felçlerin rehabilitasyonunda ve gatahlif sinir bozukluğuna bağlı yetersizlikler, sürmenaj, diyabet, gut ve şişmanlık ile gelen hastalıklar, karaciğer, safrakesesi, mide, bağırsak hastalıklarında, böbrek taşlarında, hipertansiyon, kronik bronşit gibi hastalıklarda tedavi edici özellikte olduğu doktorlar tarafından rapor edilmiştir. Şehirde bu termal suların kullanıldığı 1 tane 5 yıldızlı, 1 tane 4 yıldızlı, 1 tane 3 yıldızlı

Her ne kadar adı bozkırı anlatsa da adeta Anadolu'nun bağrında küçük bir vaha Kırşehir. Doğal, tarihi ve kültür zenginliği ile ülkeye her daim değer katan bir merkez.

Kültür ve Turizm Bakanlığı işletme belgesi tesis bulunuyor.

Jeotermal ile ısıtılan tek kent

Karalar Köyü'nde bulunan Karakurt Kaplıcası, Selçuklular döneminde 1135 yılında yapılmıştır. Yazılı kaynaklarda burasının Selçuklular döneminde hastane-ılica olarak hizmet verdiği belirtilmektedir. Ayrıca Kırşehir, Türkiye'de jeotermal enerji ile konutları ısıtılan tek ildir. Terme kaplıcalarında bulunan doğal sıcak su kaynağı ile şehirde 1.800 konut jeotermal ısıtma sisteminden faydalaniyor.

Bozkırda bir vaha

Bozkırın ortasındaki Kırşehir, bağlar, bahçeler ve kavakları ile yeşille iç içe isminin tersine. Şehircilik uzmanlarının "İşildayan Kent" dedikleri düzende bir yerleşime sahip. Hirfanlı Barajı kıyısında denizi aratmayacak güzellikte plaj ve doğal kumsallar, kentin her bölgesinde kamp ve mesire yerleri bulunuyor.

Özellikle Kaman'da Kalehöyük'te arkeolojik araştırmalar yapan Japon bilim adamları tarafından oluşturulan Japon Bahçesi ve her yıl 35-40 bin flamingo kuşunun uğrak yeri olan Mucur'daki Seyfe Gölü görülmeye değer. Tabiatı koruma alanı kapsamında bulunan bu gölde flamingoların yanı sıra 167 türden oluşan 600-700 bin kuşun yaşadığı tespit edilmiş. Seyfe Gölü çevresi ayrıca doğa yürüyüşlerine uygun bisiklet parkurları, bitki inceleme gibi etkinlikler için de elverişli.

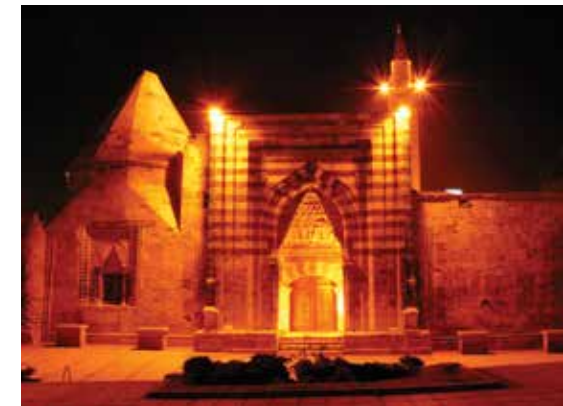
Kentte kamp yapılacak yerler arasında doğal kumsalıyla Hirfanlı Baraj

Gölü de var. Sportif olta balıkçılığı yapılabildiği baraj gölünde son yıllarda yamaç paraşütü yapılabilmesi için de çalışmalar yürütülüyor. Her yıl Kabotaj Bayramı kutlamaları da Hirfanlı Baraj Gölü'nde yapılırken, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2005 yılında göl ve çevresi turizm alanı olarak ilan edilmiş.

Kültür şehri

Kırşehir, ozanlar diyarıdır. Mahalli sanatçılar, usta ozanları aratmayacak kadar yeteneklidir. Müzik literatürüne de katkısı küçümsenmeyecek boyutta olan Kırşehir'de halk yaşantısının, halk diliyle tipik anlatımını veren türküler, genellikle bozlak ya da uzun havadır. Özellikle eserleri çalınıp söylenen ozanlar Aşık Sait, Aşık Seyfullah, Muharrem Ertaş, Ali Çekiç, Neşet Ertaş, Şemsi Yastıman ve Ekrem Çelebi'dir.

Geleneksel el sanatları Kırşehir kültürünün bir parçası olarak varlığını devam ettirme çabasıdadır. Yok olmaya yüz tutan halı dokumacılığı ve halen varlığını devam ettirmeye çalışan taş işlemeciliği de önemli el sanatlarındandır.

Bozkırın evrensel sesi Neşet Ertaş

Sazıyla, sözüyle, sesiyle iz bırakan bir usta Neşet Ertaş. Hayatı boyunca sanatı için yaşayan, popüler kültürün bir parçası olmadan ayakta duran ve kendisine verilen 'devlet sanatçısı' unvanını ise zaten halkın sanatçısı olduğunu belirterek reddeden bir ozan...

'Neden garip garip ötersin bülbül', 'Zahidem', 'Ah yalan dünya', 'Gönül dağı' ve burada dile getiremediğimiz nice yüreğimize dokunan yorumuyla Neşet Ertaş, Kırşehir'in yetiştirdiği en önemli değerlerden.

Acılarla yoğrulmuş bir hayat belki de Ertaş'ın yorumunun bu kadar candan olmasının nedeni. 1938 yılında Kırşehir'in Kırıllar köyünde doğan Neşet Ertaş'ın kariyerini şekillendiren en önemli figür ise saz ustası olan babası Muharrem Ertaş. Oğul Ertaş, daha çocuk yaşta müzikle tanışmış, babasıyla saz çalıp, türküler söylemeye başlamıştır. Ertaş ailesi Kırıllar köyünden ayrılıp, Çiçekdağı'nın İbikli köyüne yerleştiklerinde bu onların ne ilk ne de son durakları olacak, köy serüvenleri devam edecektir.

Neşet Ertaş, annesi Döne Ertaş'ı İbikli köyünde kaybeder. Annesi öldüğünde geriye 5 yetim kalır. Ardından Yozgat'ın Kırıksoku köyüne giderler. Neşet Ertaş, burada da küçük kardeşini kaybeder. Yaşanan acılara inat Neşet Ertaş, babasıyla birlikte sazını ve sözünü her yere taşır. Müzik dünyasının kalbi İstanbul'a gelir ve ilk plağı olan 'Neden garip garip ötersin bülbül'ü çıkarır. İnsanın o içine işleyen, gönül telimizi titreten türkülerinden oluşan albümleri de ar-

dından peşi sıra gelir. Daha sonra Ankara'ya yerleşen Neşet Ertaş, sağlık sorunları ortaya çıkınca bir süreliğine Almanya'ya gider ve orada yaşar.

Uzun süre kaldığı Almanya'dan dönen Ertaş, 2000'li yıllarda yeniden sahnelerde yer alır. 'Garip' mahlasıyla şiirler de yazan Neşet Ertaş, Süleyman Demirel'in cumhurbaşkanlığı döneminde kendisine verilen 'devlet sanatçısı' unvanını reddeder. Ertaş'ın reddetme gerekçesi ise yine o mütevazı tavrından ötürüdür. Zaten devletin sanatçısı olduğunu ifade eden Ertaş, ayrıca böyle bir sıfatı kabul etmez.

Ertaş, TBMM Üstün Hizmet Ödülü sahibidir. Unesco Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi kapsamında yapılan Yaşayan İnsan Hazinele Türkiye Ulusal Envanterine alınan Ertaş'a, İTÜ devlet konservatuvarı fahri doktora unvanı vermiştir. Erol Parlak, Ertaş'ın hayatını ve eserlerini konu alan "Garip Bülbül Neşet Ertaş" adıyla iki ciltten oluşan bir kitap yazmıştır.

Nam-ı diğer 'bozkırın tezenesi' Neşet Ertaş, Eylül 2012 yılında İzmir'de hayata veda eder. Uzun sözün kısası bâki kalan bu kubbede bir hoş sadâ ise Neşet Ertaş da bu toprakların en güzel sedalarından biriydi.

Sivil toplum örgütlerinin öncüsü;

Ahilik

Dünyanın ilk sivil toplum örgütü olan Ahilik teşkilatının kurucusu, esnafın Pîr'i, efsanevi bir kişilik ve büyük bir mutasavvıf olan Ahi Evran-ı Velî'dir. Kurmuş olduğu teşkilatla, Anadolu'nun Türkleşmesinde önemli bir rol üstlenmiştir.

Ahilik kelimesi; eli açık, cömert anlamına gelmektedir. Türkçe'de bin yıl önce kullanılan "akı" kelimesinin zamanla değişerek "ahi" şeklini aldığı düşünülmektedir. Ayrıca Arapça kökenli "kardeş" anlamına da gelir. *

Ahilik teşkilatı, Türkler arasında gelişip yaygınlaşan sanat, ticaret, dayanışma ve yardımlaşma kurumudur. Ahilik, iş ahlakını savunan, sermayeyi ve işçinin alın terini koruyan, akıl, ahlak, bilim ve çalışma prensipleri üzerine kurulan,

günümüzün kooperatifçilik, sendikacılık, sosyal güvenlik, kalite ve fiyat kontrol sistemine benzer yönleri olan bir teşkilattır.

Ahi Evran düsturu

Ahilikte kalfalıktan ustalığa geçen kişilere, bir törenle şed bağlanır, böylece fütüvvet yoluna giren usta, Ahi Evran düsturuna göre "elini, sofranı, kapını açık tut; dilini, gözünü ve belini bağlı tut" ilkesine bağlı kalırdı.

Kapısını her daim açık tutan Ahi Evran-ı Velî'yi ve felsefesini daha iyi anlamak için Kırşehir'de bulunan Ahi Evran Zaviyesi, ziyaret edilmesi gereken önemli bir merkezdir.

*: Zübeyir Tokgöz, Geçmişten Gelen Işık, Ahi Evran ve Ahilik Sistemi, Ankara- 2013, s.11

İnsan odaklı kentsel tasarım yaklaşımları

Doğaya ve insana saygı duyarak hayatı kolaylaştıran çözümler üreten sağlıklı şehir anlayışı; küçük dokunuşlarla fark yaratıyor. İnsan odaklı kentsel tasarım uygulamalarıyla şehirler daha güzel, daha eğlenceli ve keyifli yaşam alanlarına dönüşüyor.

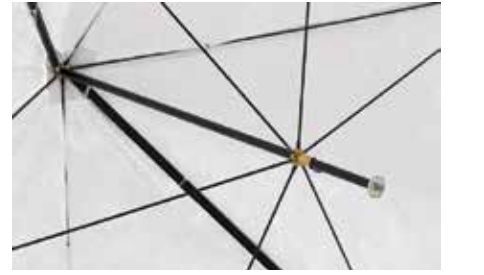
Hint asıllı İngiliz sanatçı Anish Kapoor'un Amerika Birleşik Devletleri'ndeki ilk kamu eseri Chicago Millennium Park'da 2004 yılında açılan Cloud Gate (bulut kapısı) isimli çalışmasıdır. Bezelye şeklindeki 110 tonluk devasa eliptik heykel Chicago'nun ünlü silüetini ve bulutları yansıtır. 10m X 20m X 13m ölçülerindeki 160 adet yüksek

cıralı paslanmaz çelik levhanın kesintisiz birleştiği bu eser Milenium Park'ı benzersiz kılmaktadır. Heykel geometrik yapısı ve saydamlığı sayesinde bir çukur ayna görevi yaparak her şeyi kendi üzerinde toplar. Yumuşak kıvrımlı dinamik yapısı ile de hiçbir yansımayı üzerinde sabit tutmaması ve sürekli hareket ettirmesi izleyenlerde bir şaşkınlık yaratmakta fakat ayrıca izleyeni de heykelin içerisine dahil etmektedir. Doğal yollarla ulaşamadıklarımızı tasarladığı heykel ile ulaşılır hale getiren sanatçı; gökyüzünü, bulutları ve güneşi heykelini izleyenler ile buluşturmaktadır.

Londra'yla özdeşleşen kırmızı telefon kulübelerinin bir çoğu, önümüzdeki yıllarda yavaş yavaş yeşile dönecek ve şehire ücretsiz karbon-nötr enerjisi sağlayacak. "Solarbox" olarak adlandırılan projenin yapımında London School of Economics (LSE) mezunu iki genç bulunuyor. Yaptıkları icat ile Londra Belediyesi tarafından £5.000'luk fon kazanan gençlerden KristyKenney, projeye başlamalarına sebep olarak telefon kulübelerinin artık kullanılmamasını ve harap hallerini gösterdi.

2008 Casa Per Tutti Sergisi'nin bir parçası olarak sunulan "Şemsiye Ev" geçici ev ya da acil barınma ihtiyacı için son derece kullanışlı bir seçenek. Şemsiye mantığı ile tasarlanan ve 160 metre büyüklüğe kadar ulaşabilen su geçirmez malzemeden yapılan şemsiye evin montajı da son derece pratik. Üçgen şemsiye kasnaklarından oluşan çatısı, istenilen büyüklük ya da şekli alabiliyor. Güneşli bir günde gölgelik, yağmurlu bir günde sığınak olabilen şemsiye ev; sürdürülebilir tasarım, yeşil bina ve eko mimarlık anlayışlarına da bir örnek.

2008'de İtalya'da Milano Tasarım Bienali'nde sergilenen ikinci el giysilerden yapılmış barınak veya evler tekstil atıklarının farklı bir alanda yeniden değerlendirilmesi yönüne dikkat çekiyor. Giysilerin plastik poşetlerle balyalar haline getirilerek yeni yaşam alanları oluşturulması fikri; çevreci, pratik ve ekonomik bir çözüm sunuyor.

Dr. Salih Kenan Şahin

Pendik Belediye Başkanı ve
Sağlıklı Kentler Birliği Encümen Üyesi

Yerel Yönetimlerin Gençlik Politikaları ve Bağımlılıkla Mücadele

Gelişmiş ülkelerin yaşlı nüfuslarının hızlı artışının devam ettiği göz önünde bulundurulunca ilerleyen yıllarda genç ve dinamik nüfusa sahip olmak, ekonomik ve sosyal yönden avantajlı olacaktır. Türkiye, Avrupa'da genç nüfusun toplam nüfusa oranı en yüksek olan ülkedir(1). Türkiye genç nüfus açısından da avantajlı konumda, bu konumumuzu gençlik politikalarımızla desteklemeliyiz. Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği üyeleri olarak gençlerimizin problemlerinin tespitine ve çözümüne öncelik vermeliyiz. Özellikle 2014 yılı içerisinde ölümle sonuçlanan bağımlılık yapıcı madde kullanımındaki artış dolayısıyla gençlik politikaları içerisinde bağımlılığı ayrıca işlememiz gereklidir.

Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) 2013 verilerine göre; çocuk nüfus olarak tanımlanan '0-14' yaş grubunun toplam nüfus içindeki payı yüzde 24,6; genç nüfus olarak tanımlanan '15-24' yaş grubunun payı ise yüzde 16,6 oldu(2). Bu istatistiğe bakılırsa Türkiye'nin yüzde 41,2'si 24 yaş altında. Gençleri toplumun önemli bir parçası olarak öncelikleriyle birlikte ele almalı, refah şartlarından yararlanabileceği toplumla özdeşleşebileceği ve potansiyeline uygun eğitim alabileceği imkanları oluşturmaliyiz. Bu çalışmalar için de temel yaklaşımlarımız şöyle olmalı:

- Gençlerin öncelikleri ve kendi günlük yaşamları üzerinde ciddi etkileri olmalı
- Gençlerin toplumdan dışlanması engellenmeli ve toplumsal kaynaşmaya teşvik edilmeli
- Gençlerin yönelimleri ve yetenekleri keşfedilmeli
- Gençler yetenekleri ve istekleri doğrultusunda iş sahalarına, spor ve sanat dallarına kanalize edilmeli ve eğitimlerini sürdürmeleri hususunda teşvik edilmeli
- Gençlere yönelik kapsamlı bir istihdam programı uygulanmalı

Gençlerin problemlerini masa başında değil, birebir alanda keşfetmeli; gençlerin ihtiyaçlarını, endişe ve beklentilerini çözüme ulaştırma aşamasında o kuşakla doğru iletişim kurabilecek yaklaşımları bulmalıyız. Bu işi dert edinmeli ve geniş perspektiflerle değerlendirmeliyiz.

Gençlerin problem ve ihtiyaçlarından evvel, beklenti ve potansiyellerini iyi değerlendirmeliyiz. Gençliğin içindeki enerji, merak ve yeni arayışlarını karşılayacak imkânlar sunmalıyız. Doğru yönlendirilmeyen keşif çabaları, gençleri dönüşü zor olan yanlışlara da götürebilecektir.

Tüm problemleri analiz edip, çözüm ve yürütme aşamalarını grup ve bireye göre değerlendirmeliyiz. Değerlendirmeler sonucu doğru bakış

açısını yakalamamız lazım. Kentlerin gençlerden beklentisi kent kültürünün yaşatılmasıdır. Genç birey açısından da sunulan standartların beklentileri karşılaması ve endişelerin giderilmesi gereklidir. Gençler beklenti ve endişeleri karşılanan topluma aidiyet duyacak, kendini o kentin kültürüyle özdeşleştirecektir. Bu aidiyet; gerek yaşamını daha iyiye yönlendirme, gerekse sunulan standartları yükseltme açısından da genci yönlendirebilecek bir bilinç oluşturur.

Bilinçli bir gençlik oluşturmak hedefimizdir. Bağımlılık yapan maddeler gençlerimizin beyinlerini uyuşturup ruhsal ve bedensel çöküntü oluşturur. Burada bağımlı olan gence sunulan imkanları iyileştirmenin, toplumsal standartları yükseltmekle birebir ilişkili olduğu, toplumsal standartları yükseltmenin de bireylerin kendi yaşam standartlarını eleştirmesi ve bu eleştiriler sonucunda yaşamı iyileştirme çabalarıyla mümkündür.

Sunulacak imkânlar ve hayata geçirecek projelerde, diğer kişi, kurum ve kuruluşlarla da koordineli projelere imza atmalı, sonuçlarını deneyimlediğimiz gençlik projelerinden ders çıkararak her daim yenilenen ve yenilenen gençlerle daha iç içe ilerleyen projeleri, bilinçli ve farkındalık sahibi gençlerin de iştiraki olarak katılacağı şekilde gerçekleştirmeliyiz. Gençlerin

katılımının sağlanması ve projelerin sadece yerel yönetimlerle sınırlı kalması için sivil toplum ayağı çok önemlidir. Sivil toplum kuruluşlarını belirlemek ve bu kapsamda sahada destek almak ve sahada destek olmak gerekiyor.

Farklı gençlerin olduğunu, her gencin farklı olduğunu, genç gruplarına yönelik farklı politikalar geliştirmemiz gerektiğini bilmek ve buna göre çalışmalar yürütmek lazım. Tek bir formülle toplam çözüme ulaşmak gibi bir imkân yok. Sihirli formülü aramak yerine bireysel başarıya odaklı ancak toplam başarıya da destek sağlayacak projeleri hayata geçirmeliyiz. Çalışma yapılacak konu başlıklarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Eğitim ve Hayat Boyu Öğrenme
- Aile
- Etik ve İnsani Değerler
- İstihdam, Girişimcilik ve Mesleki Eğitim
- Dezavantajlı Gençler
- Sosyal Kaynaşma
- Sağlık ve Çevre
- Demokratik Katılım ve Yurttaşlık Bilinci
- Bilim ve Teknoloji
- Kültür, Uluslararası Alanda Gençlik ve Kültürlerarası Diyalog
- Serbest Zamanların Değerlendirilmesi
- Gençlerin Bilgilendirilmesi
- Gönüllülük ve Gönüllü Hareketleri

- Spor
 - o Spor Yönetimi
 - o Spor Kültürü ve Herkes İçin Spor
 - o Elit Sporcu Yetiştirmek

Yerel yönetimler bu alanlardan en az biriyle alakalı bir proje yapmıştır. O zaman biz bu projelerden elde ettiğimiz deneyimlerimizi paylaşarak, nokta atışı yapabilecek gözlemlerle, bağımlı olan gençleri yönlendirerek yaşamlarını anlamlandırmalıyız. Hayatlarını anlamlandırdığımız gençler, içlerindeki enerjiyi en doğru şekilde hayata aktarma çabasına sahip oldukları zaman bağımlılık riskini de azaltırız. Bağımlılık, evvelinde de dışlanma veya aidiyet hissetmemeyeyle ortaya çıkıyor.

Mesela bizler yurtdışı programlarımıza genellikle başarılı gençleri gönderiyoruz. Başarılı gençlerle iftihar ederiz, onlarla bir karede yer almak bizi memnun eder.

Ancak bir de sorunlu genç gruplarımız var... Onlarla alakalı temel yaklaşımımız bağımlılığa yönlendiren temel sorunu tespit etmek ve kalıcı çözümü sunmak olmalıdır. Bağımlılık yapıcı madde kullanımına başlayan gençlerin temel sorunları nelerdir? Gençler neden bağımlılığa yöneliyor? Gençlerimizin genel sorunlarını şu başlıklar altında toplayabiliriz;

- Suça Meyil
- İşsizlik

- Sağlık Problemleri
- Gayriresmi ve Meşru İşlerde Çalışma
- İş Hayatında Sigorta ve Sosyal Güvence Eksikliği
- Çocuk İşçi
- Okul Ve Mesleki Eğitim Yetersizliği
- Şiddet
- Aile Problemleri
- Cinsel İstismar
- Çocuk Gelinler
- Özgüven Kaybı
- Evsizlik
- Birilerine Bağımlı Yaşama
- Kopuk Aile İlişkileri
- Madde Bağımlılığı

Temelde bu problemlerle karşı karşıya kalan gençlerimiz, hayatla arasındaki bağı kopmasından dolayı kötü arkadaş grupları, bağımlılık yapıcı madde kullanımıyla kendini ispat etme ve bağımlılık yapan maddeye ulaşım kolaylığıyla karşı karşıya kalıyor.

Bilinç veya bireysel otokontrol gibi sistemleri oluşmamış, her türlü tehlikeye karşı açık olan gençlerimizi bağımlılığa teslim ediyoruz. Bağımlılığın tedavisinde de bu sistemin tersine bir çözüm sistemi oluşturmalıyız. Çözümün ilgili kurumlarla ortaklaşa belirlenmesi ve süreçlerin birlikte yönetilmesi gereklidir. Problemleri çözüme ulaştırabilecek müdürlük ve birimler; imkan ve şartlar belediyelerimizde mevcut. O zaman çözüm alanlarımızı belirleyerek, etraflıca düşünülmüş projeleri hayata geçirebiliriz.

Bu işi sıfıra indiremeyiz, ancak bunu minimize etmek gibi bir perspektifimiz olmalı... Bu konuda şehir efsaneleriyle veya mitlerle hareket etmek yerine, daha doğru yaklaşımlarla daha net adımlar atmalıyız. Bağımlılıkla mücadele safhasında yürüteceğimiz temel proje amaçlarını şu şekilde sınıflandırabiliriz:

Bağımlılığa Giden Yolda Sigara ve Alkolle Mücadele

Madde bağımlılığını sadece uyuşturucu ve alkol düzeyinde değerlendirmek doğru değil. Madde bağımlılığının ilerleyen safhalarına adım atan herkes öncelikle sigarayla başlamış. Sigara

tüm bu bağımlılıkların başlangıç aşaması olarak görülüyor.

Bağımlı Olan Gençlerle İlgili Politikaların Yürütülmesi ve Yönetilmesi

Madde bağımlısı olan kişinin tedavisi, entegrasyonu, onun problemlerinin çözülmesi ve daha da önemlisi çaresiz kalmış ailenin desteklenmesi en mühim konudur. Bağımlı olan gençlerle ilgili politikaların yürütülmesi ve yönetilmesi en eksik bıraktığımız alan. Bağımlılığı önlemeye yönelik çok ciddi politikalar yapmalıyız. Bu konuda okullarda yapılan son çalışmalar şunu gösteriyor ki bağımlılığı önleyici çalışmalarda gençleri bilgilendirmenin çok amiyane bir ifadeyle eşiğin altına karpuz kabuğu sokmak gibi bir riski de var.

Bağımlılık Yapan Ürünlerin Satışının ve Pazarlanmasının Denetlenmesi

Bağımlılıkla ilgili pazar öyle büyük ve küresel bir pazar ki yerel yönetimlerin bu noktada yapacağı şey su tabancasıyla mücadele etmek gibi bir şey... Çünkü uyuşturucu madde kaçakçılığı yılda 320 milyar dolar cirosu ile dünyanın en karlı yasak ticareti(3). 2013 yılında İstanbul Sanayi Odası'nın açıkladığı verilere göre, en büyük 500 sanayi kuruluşunun toplam cirosu 455 milyar lira(4). Böylesi büyük bir pazarın, dünya çapında bir örgütlenme gerektirdiği ortadadır. Dünyanın pek çok ülkesinde politik istikrarsızlığın ve terörün sebebinde uyuşturucuyla ilgili sorunlar vardır. Dünyada en çok uyuşturucu tüketen ülkelere baktığımızda bir numarada İran ve Rusya'yı görüyoruz(5). Niye İran ve Rusya? Çünkü Afganistan ve Pakistan gibi uyuşturucu üretimi yapılan ülkelere yakın.

Bu pazarın sadece bir madde temini değil, aynı zamanda da biyolojik saldırı yönetimi olduğunu dikkate almalıyız. Bir-iki lirayla verilen uyuşturucunun kaç kişiyi zehirlediği, bağımlılığının ne oranlara çıktığı her gün karşılaştığımız ölüm haberleriyle ortadadır...

Bağımlılık Riski Olan Grupların Tespiti ve Bunlara Yönelik Politikalar

Risk grupları farklı, bu farklılığı iyi analiz etmeliyiz. Herkesi bu işte potansiyel grup olarak gör-

memek gerekiyor. Ancak potansiyel grup olanların da analizini iyi yapmak gerekiyor.

Çoğu çocuğun problemleri var, problemlerin olması bu çocuklar için potansiyel bağımlılık ifade etmemektedir. Rastlanılan en önemli problem gruplarından birisi hareketli çocuklar... Enerjileri çok fazla olan çocuklar tedavi ediliyor. Aslında bunlar sıkıntılı olduğundan değil, modern yaşamın oluşturduğu olumsuzluklardan dolayı problem gibi algılanıyorlar. Eskiden çocuklar sokakta oynuyordu, büyüyordu, hareketin içerisindeydi böyle olunca tüm enerjilerini atıyorlardı. Aynı zamanda hayatın daha farkında ve çevreyle iç içe çocuklar yetişiyordu. Sokakta oynamayla ilgili çözüm üretebilecek kişiler kimler? Yerel yönetimler... Çocuklarımız açısından maksimum alan oluşturmalıyız. Bu konuyu tamamen çözemeyebiliriz ancak fırsatları çoğaltabiliriz.

Ailelerin Bilinçlendirilmesi, Eğitimi ve Okul Yönetimlerinin Duyarlılaştırılması

Türkiye'de 15-64 yaş grubu nüfusta herhangi bir yasadışı bağımlılık yapıcı maddenin en az bir kere deneme oranı yüzde 2,7... Bu oran erkeklerde yüzde 3,1 ve kadınlarda ise yüzde 2,2 oranında. Madde kullanım yaygınlığının 15-34 yaş grubu genç yetişkinlerde, genel nüfusa göre daha yüksek olduğu tespit edildi. Genç yetişkinlerde herhangi bir uyuşturucunun yaşam boyu kullanım oranı yüzde 3,0, genel nüfusta ise bu oranın yüzde 2,7 olduğu görüldü. Türkiye'de yaşam boyu esrar kullanma yaygınlığı yüzde 0,7 oldu(6).

Bağımlılık sadece bağımlı bireyle veya bağımlılık yapan maddeyle alakalı bir problem değildir. Pek çok sorunu beraberinde getiriyor. Ruh

hastalıkları, bulaşıcı hastalıklar, işgücü kaybı, çevre ve sosyal problemler bağımlılığın devamında gelmektedir(7). Ailelerin bilinçlendirilmesi, erken çözümler sunmak ve takibini yapmak çok önemli.

Yeni Bağımlılık Tipleri Tespitinin Yapılması ve Erken Müdahale

Önümüzde çok farklı uyuşturucu tipleri mevcut... Bunların yanı sıra gençlerin her maddeye bağımlılık seviyesinde sağlanmaları da bir bağımlılıktır. Sosyal medya ve teknoloji bağımlılığı da masum görünen ancak gelecek senelerde sonuçlarını göreceğimiz bağımlılık türleridir. Bu yönüyle sonuçlarını kestirebiliyorsak da tam olarak bilemediğimiz yeni bağımlılık türlerinin tespitinin erken yapılması ve çözümlerinin en kısa zamanda uygulanması gereklidir. Çünkü gençleri yaşamdan koparan tüm bağımlılıkları sakınca olarak görmeliyiz.

Deneyim Paylaşımı ve Kurumlar Arası Diyalog

Diğer ülkelerin uyuşturucuyla ilgili politikalarını incelemek lazım... Politikaları inceleyelim ama hazır politikaları uygulamak doğru olmaz. Tecrübelerden faydalanmak ve kendimize göre bir yol haritası belirlemek gereklidir. Deneyim paylaşımıyla birlikte bu başlıklar altında çalışmalarını birleştirmenin ve işbirliği yapmanın projelerin hayata aktarılması ve yürütülmesini kolaylaştıracaktır. Bunlara ek olarak gençlerin farklılıklarını anlamak ve anlamlandırmak için de bir fırsat olacağı kanaatindeyim. Toplumumuzun bu konuda duyarlı olmasını bir fırsat olarak değerlendiriliyoruz. Kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte yürüteceğimiz projelerde rol dağılımı ve takibi güzel bir şekilde yapılırsa, faydalı olacağı kanaatindeyim.

Gençlerimiz bilinçli, yaşam standartlarını iyileştiren, içlerindeki potansiyeli hayata aktarabilen, bilme ve ilme meraklı gençler olmalıdır. Bizim hedefimiz gençlerimizin tek başlarına çözüm bulamayacakları problemleri birlikte çözmek ve toplumdaki varlıklarının ayırımına varmaktır. Gerçek değer elde edilen değil, elde edildiği halde devamında doğru kullanılandır. Gençlerimiz ve toplumsal potansiyelimizin avantajlarını görmeli, bu potansiyeli zedeleyen bağımlılıkla mücadele etmeliyiz.

Kaynakça

1. <http://www.tuik.gov.tr/PreHaberBultenleri.do?id=16055>
2. <http://www.aksam.com.tr/ekonomi/avrupanin-en-genc-nufuslu-ulkesi-turkiye/haber-323802>
3. <http://www.kibrispostasi.com/index.php/cat/85/news/108815/PageName/toplum>
4. <http://www.iso.org.tr/Sites/1/content/500-buyuk-liste.html?j=6493030>
5. http://www.torku.com.tr/haberler/pankobirlik_recep_konuk_onderliginde_konya_seker_39uncu_siraya_yukseldi.htm
6. http://www.ydh.com.tr/HD7181_bm--enfazla-uyusturucu-tuketilen-ulkeler-iran-ve-rusya.html
7. <http://www.trthaber.com/haber/saglik/iste-turkiyenin-uyusturucu-raporu-68368.html>
8. <http://tader.org/files/EJGM-31.pdf>

Prof. Dr. Rüstem Aşkın
Şevket Yılmaz Eğitim ve
Araştırma Hastanesi,
Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kliniği

Çağımızın vebası: Sentetik kannabinoidler

Alkol ve madde kullanım bozuklukları ölümcül sağlık sorunlarına, suç eğilimine, aile ve sosyal çevre ile ilişkilerde önemli problemlere yol açabilen ciddi bir toplum sağlığı sorunudur (1). Kötüye kullanılan ve bağımlılığa yol açan maddeler arasında tütün, esrar (kannabis), sentetik kannabinoidler, amfetaminler, kokain, opiatlar, halusinojenler, uçucu maddeler vb. bulunur (1).

Birleşmiş Milletler Madde ve Suç Ofisi'nin 2011 yılındaki raporuna göre, cannabis (esrar) yıllar içinde dünyada en çok üretilen ve tüketilen yasadışı madde haline gelmiştir (2). Uzun yıllar boyunca dünyada kötüye kullanılan madde çeşidinde az sayıda artış olmuşken son yıllarda farklı kimyasal yapıda birçok madde üretilmiş ve kullanılmaya başlanmıştır (3). 1997 yılından bu yana 200'den fazla yeni psikoaktif madde tanımlanmıştır (4). İlk başlarda laboratuvarında araştırma ve tedavi amacıyla üretilen ve esrar ile benzer reseptörler üzerinden etki gösteren sentetik kannabinoidler, 2004 yılından itibaren madde kullanıcıları tarafından ulaşılabilir hale gelmiş ve kullanımları da hızla artmıştır (5).

Amerika'da "spice" adıyla satılan bu maddeler, ülkemizde "bonzai" ya da "jamaika" olarak bilinmektedir. Bunlar, herhangi bir bitkisel içerik üzerine püskürtülen kimyasal maddelerden

oluşan karışımlardır. Kullanıcılar tarafından kannabise (esrar) benzer biçimde sigara şeklinde sarılarak içilirler. Nadiren buharının solunması şeklinde de kullanılırlar. Püskürtülen kimyasal içeriğin geniş bir yelpazede farklılık göstermesine bağlı olarak etkileri ve oluşturdukları sağlık sorunları da birbirinden farklıdır. Ulaşımın çok kolay olduğu ve internet üzerinden dahi satılabilen bu maddeler ilk başlarda yasal engele takılmamak adına "tütsü karışımı", "insan kullanımı için değildir" şeklinde etiketlenmişlerdir (3). "Bitkisel" ve "zararsız" olduğunun söylenmesi bu maddelerin yayılma hızını artırmıştır.

Etkileri

İçeriklerinin her pakette değişebilmesi ve tam olarak bilinmemesi nedeniyle, bu maddelerin kullanımı sağlık kurumları açısından ciddi bir sorun haline gelmiştir (6). Henüz oldukça yeni kabul edilebilecek sentetik kannabinoidlerle ilgili yeterli araştırma, çalışma ve bildirim olmamakla birlikte bu maddelerin doğal kannabinoidden (esrar) daha güçlü oldukları bilinmektedir. Bu maddelerin uzun süreli kullanımı bağımlılığa, çeşitli psikiyatrik bulgulara ve çekilme belirtilerine yol açar. Merkezi sinir sistemi üzerinde genellikle gözlenen etkileri; sersemlik, aşırı endişe, aşırı reaksiyon gösterme, huzur-

suzluk, sinirlilik, saldırganlık, algıda değişiklikler, hafıza kaybı, varsanılar, şüphecilik, psikoz (şizofreniye benzer duygu ve düşünce bozukluklarının olduğu bir tablo), kolay yönlendirilebilme, irkilmeler, yükselmiş duygu durum, gerçeği değerlendirebilme becerisinde azalma, olayları algılayabilmede sorunlar ve akıl karışıklığıdır. Bu psikiyatrik tablolar kişinin kendisine ya da bir başkasına ciddi şekilde zarar vermesine sebep olabilir. Nitekim son zamanlarda medyada, sentetik kannabinoid etkisi altında uçtuğunu zannederek yüksekten atlayan ve hayatını kaybeden kişilerin görüntüleri yer almıştır.

Bunun yanında bu maddeler, vücutta çeşitli sistemlerde ölüme kadar varabilecek şu etkileri gösterirler:

Merkezi sinir sistemi: (yukarıdaki belirtilere ek olarak) Baş dönmesi, solunum güçlüğü, solunum durması, nöbet, koma ve ölüm.

Kalp-damar sistemi: Kalp hızının artması ya da azalması, çarpıntı, hayatı tehdit eden kalp ritim bozuklukları, hipotansiyon (düşük tansiyon), hipertansiyon, şok, hipertansif kriz, kalp krizi.

Solunum sistemi: Tahriş, öksürme, göğüs ağrısı, nefessizlik, zorlu nefes alma, hava yollarının daralması, kanda oksijen düzeyinin düşmesi, akciğer yetmezliği.

Sindirim sistemi: Bulantı, kusma, karın ağrısı, yutma güçlüğü, kanama ve barsak delinmesi.

Kas-iskelet sistemi: Kas ağrısı, hassasiyet, kas kasilması, kaslarda sertlik ve kramplar, seğirmeler, kas hücrelerinin parçalanması.

Metabolik denge ve diğer: İştah değişiklikleri, sıvı-elektrolit bozuklukları, kan şekerinin düşmesi, vücut ısısının aşırı yükselmesi, aşırı terleme (3, 7, 9).

Yasal Mevzuat

Sentetik kannabinoidler hakkındaki yasal mevzuat ülkelere göre değişiklik göstermektedir. Almanya, Fransa, Lüksemburg, Polonya, Litvanya, İsveç ve Estonya bu maddelerin kontrolü için yasal önlemler almışlardır (8). Amerika Birleşik Devletleri'nde yalnızca belli eyaletlerde bu konuda düzenlemeye gidilmiştir. Türkiye'de ise Türkiye Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığı İzleme Merkezi'ne (TUBİM) bağlı Erken Uyarı Sistemi aracılığıyla bazı maddeler bildirilerek kayıt altına alınmış ve 2011 itibarıyla Uyuşturucu Maddelerin Denetlenmesi Hakkında Kanun'a tâbi hale gelmişlerdir (3).

Ruh Sağlığı Boyutu

Madde kötüye kullanımı ve bağımlılığı olan kişilerde, yüksek oranda, eşlik eden bir psikiyatrik hastalık ya da kişilik bozukluğu olduğu gösterilmiştir (13).

Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından bağımlılık dört ana özellik ile tanımlanmıştır:

- 1) Maddeyi elde etmeye ve kullanmaya yönelik yoğun arzu ve ihtiyaç.
- 2) Kullanılan dozu arttırma eğilimi.
- 3) Maddenin fiziksel ve psikolojik etkilerine karşı yoğun hassasiyet ve bu etkileri arayış.
- 4) Maddenin kişinin hayatındaki en önemli şey haline gelmesi.

Psikiyatrinin tanı ve sınıflamada temel kitabı olan DSM-5'te ise "Madde Kullanımı ve Bağımlılık Bozuklukları" başlığı altında "madde bağımlılığı" şu şekilde tanımlanmıştır:

12 aylık bir dönem içinde ortaya çıkan aşağıdaki belirtilerden en az üçünün olması ve klinik olarak bozulmaya yol açması

- 1) Tolerans
- 2) Yoksunluk
- 3) Amaçlanandan daha çok veya uzun süre madde kullanma
- 4) Başarısız bırakma/azaltma çabaları
- 5) Madde bulmak, kullanmak, etkilerinden kurtulmak için çok zaman harcama
- 6) Toplumsal, mesleki, sosyal eylemlerde azalma
- 7) Psikolojik ve fiziksel sorunlara rağmen madde kullanma

Tolerans, istenen etkiyi sağlamak için daha çok maddeye gereksinim duyma ya da aynı miktar maddenin devamlı kullanımı ile etkisinde azalma görülmesidir.

Yoksunluk, fazla ve uzun süreli kullanılan bir maddenin sonlandırılması veya azaltılması sonucu gelişir. Maddeye özgü ruhsal veya fiziksel belirtilerin ortaya çıkması ve rahatsızlık veren bu durumdan kurtulmak için madde alma gereksiniminin duyulması ile kendini gösterir.

Kötüye kullanım, yineleyen sorunlar ve istenmeyen sonuçlara karşın uygunsuz, tekrarlayıcı madde kullanma biçimidir.

Entoksikasyon, yakın bir geçmişte madde alımına bağlı gelişen, geri dönüşlü, maddeye özgü bir sendromdur. Maddenin vücut sistemleri üzerindeki etkisine bağlı ortaya çıkan, sağlığı tehdit eden değişiklikleri ifade eder.

Tolerans, entoksikasyon ve yoksunluğun gözlemlendiği bağımlılık “fizyolojik bağımlılık” olarak adlandırılır. Bunun dışındakiler ise “psikolojik bağımlılık”tır (10, 11, 12).

Entoksikasyon ve yoksunluk durumlarında ilk planda, bizzat vücut sistemleri ve bedensel sağlık üzerinde durulmalı, ölüme varabilecek belirtilerin ve kalıcı hasarın engellenmesi için yeterli tıbbi tedavi sağlanmalıdır. Daha sonraki aşamada ise bağımlılık tedavisi söz konusu olmalıdır. Ülkemizde bağımlılık tedavisi, çeşitli kurumlara bağlı Erişkin ve Çocuk Alkol ve Madde Bağımlılığı Araştırma, Tedavi ve Eğitim Merkezlerinde (AMATEM, ÇAMATEM), eğitimli psikiyatri uzmanlarınca yürütülmektedir.

Tedavi için hasta ya da ailesinin hızlı davranması, mutlaka ruhsal yardım ve destek için başvurması elzemdir.

Özellikle vurgulamak isteriz ki, sentetik kannabinoid (bonzai) kullanımı, son yıllarda tüm dünyada, başta gençler olmak üzere toplumsal felaket boyutuna ulaşmış, hepimizin alarm halinde bulunmasını gerektiren farklı bir bağımlılık türüdür.

Ailelerin de çocuklarında veya diğer aile bireylerindeki ani davranış ya da kişilik değişikliklerine karşı duyarlı davranması, çocuklarını korumada özen göstermesi, onlara olumlu ve sağlıklı etkinlik ortamları hazırlaması, bu konuda tedaviden daha önemlidir.

Kaynakça

1. Alkol ve madde kullanım bozukluklarında farmakoterapi. Evren C. Doç. Dr. Yerküre Tanıtım ve Yayıncılık. İstanbul.2012.
2. UNODC, World Drug Report 2011, United Nation Office on drugs and crime. United Nation Publications. 2011, 175-193
3. Sentetik kannabinoidler: Son yılların krizi, Dr Evren, Dr Bozkurt, Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences 2013;26:1-11
4. Davidson C. New psychoactive substances. Prog neuropsychopharmacol biol psychiatry 201; 39:219-220
5. Hoyte CO, Jacob J, Monte AA, Al-Jumaan M, Bronstein AC, Heard KJ. A characterization of synthetic cannabinoid exposures reported to the National Poison Data System in 2010. Ann Emerg Med 2012; 60: 435-438
6. Merola G, Aturkib Z, D'Oraziob G, Gottardoc R, Macchiaa T, Tagliaroc F, Fanalib S. Analysis of synthetic cannabinoids in herbal blends by means of nano-liquid chromatography. J Pharm Biomed Anal 2012; 71:45-53
7. <http://www.doktorsitesi.com/makale/bonzai-sentetik-kannabinoidler->
8. EMCDDA, Understanding the Spice phenomenon. European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction, Lisbon, 2009
9. Cansız KH, Salgıncı N, Bakka Ö, Çetin S, Şen H. Bonzai kullanımına bağlı mekanik ventilasyon gerektiren solunum depresyonu. <http://www.tard.org.tr/tark2012/cd/bildiri.asp?uID=1686211F-7C56-4BD6-BA32-8DE65A34E9D5&id=913>
10. Madde Bağımlılığı Tanı ve Tedavi Kılavuzu El Kitabı. TC Sağlık Bakanlığı, Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü. 2012 http://www.hasta.saglik.gov.tr/files/madde_kitabi.pdf_1124638346.pdf
11. DSM-5 Tanı Ölçütleri Başvuru El Kitabı. Köroğlu E.(Ed). Hekimler Yayın Birliği. İstanbul. 2013. S: 231-290
12. Kaplan HI, Benjamin JS, Grebb JA (ed) Kaplan and Sadock's Synopsis of Psychiatry, 7th ed, 1994.
13. Prescribing Guidelines. Taylor D, Paton C, Kapur S. Informa Healthcare. UK. 2009;10th edition, s.284

Uyuşturucu bağımlılığı

Özellikle genç nüfusu tutan uyuşturucu bağımlılığı son yıllarda tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de giderek artan bir şekilde yaygınlaşmış ve toplum sağlığını tehdit eder hale gelmiştir. Her geçen gün “piyasaya” yeni ve çoğunluğu sentetik maddenin sürülmesi, fiyatının ucuzlaması, ulaşılabilirliğin kolaylaşması, tespitinin güçlüğü ve yasal kısıtlılıklar yaygınlaşmasının temel nedenleri arasındadır.

Uyuşturucu kavramı son yıllarda günlük hayatımıza yoğun bir şekilde girmesine rağmen kavramsal bir karmaşa da söz konusudur. Bugün ülkemizde bağımlılık yapan maddelerin tümü “uyuşturucu” adıyla anılmaktadır. Oysa bu maddelerin bir kısmı da uyarıcıdır. Bu noktada Dünya Sağlık Örgütü’nün psikoaktif madde tanımını hatırlatalım. DSÖ’ye göre “Normal sağlığın sürdürülmesi için gerekli olmayan, yaşayan bir organizma tarafından alındığında bu organizmanın bir ya da daha fazla işlevini değiştiren maddeler” psikoaktif maddedir. Bu tanıma göre kimi doğal kimi sentetik kimi yasal kimi yasadışı olmakla birlikte; tütün, alkol, uyarıcılar (ecstasy, kokain, amfetamin, kafein), merkezi sinir sistemini baskılayan ilaçlar, morfin ve türevleri, esrar ve sentetik kannabinoid türevleri, uçucu maddeler (tiner, yapıştırıcı, benzen), halüsinojenler (LSD) bağımlılık yapan maddelerdir.

Bağımlılık nedir?

Bağımlılık zarar verici sonuçlar doğurmasına rağmen zorlantılı bir şekilde madde arama ve kullanma ile karakterize süregen ve tekrarlayıcı bir beyin hastalığıdır. Bağımlılık, kullanım üzerinde kontrol kaybıdır. Pek çok bağımlı birey kontrolün kendinde olduğu yanılgısı ile bağımlılığı kabul etmez ve hastalık ilerler. Oysa tedaviye ve değişime hazır olmanın ilk basamağı sorunu kabul etmektir.

Bağımlılık nedenleri:

Bağımlılığı tek bir nedene indirgemek mümkün değildir. Genetik, biyolojik ve çevresel pek çok etmen bağımlılık gelişiminde rol oynar.

Bireysel etmenler:

- Fiziksel ya da ruhsal hastalıklar
- Öğrenme güçlükleri
- Duygularını ifade etmekte güçlük
- Aşırı duyarlılık
- Stresle başa çıkma yetisinin düşük olması
- İlişki kurmakta zorluk
- Düşük kendine güven
- Aşırı tepkisellik, kendisini kontrol etmekte güçlük, ödüllendirmenin gecikmesine dayanamama
- Okul başarısızlığı
- Şiddet içeren davranışlarda bulunma
- Suç işlemeye yatkınlık

Çevresel etmenler:

- Yoksulluk
- Gelir düzeyi düşük bir bölgede yaşamak

Dr. Dilek ASLANHAN

Kaynaklar

1. Önleme bölümü; Dr. Kültegin Ögel’in Sigara,Alkol ve Madde Kullanım Bozuklukları: Tanı,Tedavi ve Önleme kitabından alıntıdır.

- İşsizlik
- Evdeki yaşam koşullarının uygun olmaması
- Suç oranının yüksek olması
- Ailede madde kullanan bireylerin varlığı
- Çocuk istismarı ve ihmalinin olması, aile içi şiddet
- Aile içi stresin fazla olması (örneğin ekonomik sorunlar)
- Geniş ve kalabalık aileler
- Düşük eğitim düzeyine sahip ebeveynler
- Parçalanmış, boşanmış aileler
- Ebeveynlerden birinin kaybı
- Baskıcı ve ilgisiz aile ya da aşırı koruyucu, kollayıcı aile
- Aile içinde gencin özdeşim kurabileceği bir bireyin olmaması

Tanı ve değerlendirme:

Bağımlılık tanısı kişiden ve ailesinden alınan ayrıntılı öykü, yoksunluk ya da entoksikasyon belirtilerinin gözlenmesi ve idrar, kan, saç testleri ile konur.

Bağımlılar tedavi olabilir mi?

Bağımlılık tedavisi olan, düzelebilen bir hastalıktır. Maddesiz yaşamın yeniden inşa edilmesi ile birlikte, madde kullanımı sonucu oluşan kayıpların giderilmesi mümkün olmaktadır.

Ancak bağımlılık sürecinin kişinin kendisine, ailesine ve topluma ödeteceği bedeller, zor ve pahalı tedavi süreci, nüks oranlarının yüksekliği de akılda tutulmalıdır. Bu nedenle tüm hastalıklarda olduğu gibi bağımlılıkta da hastalık ortaya çıkmadan önlenmesi önceliklidir.

Önleme¹

Toplumun sağlıklı ve üretken yaşamasını sağlamaya yönelik strateji ve etkinliklerin tümü önleme kapsamındadır.

Önlemenin amaçları:

- Bağımlılık yapıcı maddelerin kullanılmamasını sağlamak
- Bağımlılık gelişimini önlemek
- Bu maddelerin yarattığı bireysel ve toplumsal sorunları engellemek
- Toplumda sağlıklı davranışların gelişimini sağlamak

Önleme programları hazırlanırken hedef kitle-

lerin belirlenip her gelişimsel evre için ayrı bir program hazırlanması gerekir. Geçiş dönemleri madde kullanımına başlamada risklidir.

Yapılan pek çok araştırmada madde kullanımının 12-13 yaşında başladığı ortaya çıkmıştır. (İlk kullananlar sigara, alkol, uçucu maddeler, esrar)

Önleme aşamaları:

- Birincil önleme: Henüz hiç kullanmamış kişilerin kullanımını engellemek
- İkincil önleme: Kullanımı başlamış ancak bağımlı hale gelmemiş kişileri erken tanımak ve bağımlı olmasını engellemek
- Üçüncül önleme: Madde kullanan kişilerin madde kullanımını bırakması ve bıraktıktan sonra tekrar kullanımının önlenmesidir.

Önleme stratejileri:

Bilgilendirme

Amaç, toplumu madde kullanımının yaygınlığı ve olumsuz sonuçları hakkında bilgilendirmek ve farkındalığı arttırmaktır

Eğitim

Bu tür eğitimde amaç gence karar verme, reddetme gibi yaşamsal ve sosyal becerilerin kazandırılmasıdır. Becerileri kişisel ve sosyal beceriler olarak ikiye ayırabiliriz. Kişisel beceriler içinde gencin kendine olan güvenini, hayır diyebilme ve sorunlarla başa çıkma yetisini ve kendine güvenini artırmak, stresle başa çıkmayı öğretmek sayılabilir. Sosyal beceriler içerisinde kişilerarası ilişkileri düzenlemek, boş zamanları iyi değerlendirmeyi sağlamak sayılabilir.

Alternatif yaratmak

Bu yaklaşımda amaç gence sigara, alkol ya da diğer maddeleri kullanmak yerine başka etkinliklere yöneltmek ve bunları kullanma davranışını değiştirmektir. Alternatif programların uygulanması özellikle yüksek riskli gruplarda etkin bulunmuştur. Eğlenme amacıyla madde kullanmaya başlamak sık karşılaşılan bir durumdur. Bu nedenle gençlere farklı eğlenme alanları yaratmak ve boş zamanlarını değerlendirmek etkili bir önleme yöntemi olarak bulunmuştur. Alternatif etkinlikler arasında spor, sanat, müzik, toplumsal etkinlikler sayılabilir.

Sorunların tanınması ve yönlendirme

Bu yöntemde sigara, alkol ve diğer maddeleri kullanan ya da kullanma eğilimi olan gençlerin erken dönemde tanınması, eğitimi ve danışmanlık yapılması hedeflenmektedir. Bu amaçla gençlerin taranması yöntemin temelini oluşturmaktadır.

Toplumsal mücadele

Toplumun önlemeye katılması çok aktif ve etkin önleme yöntemidir. Bu yöntem son yıllarda kullanılmaya başlanmış ve çok başarılı bulunmuştur. Sivil toplum örgütleri bu yöntemde etkin bir role sahiptir. Yöntemin amacı, bireyin dar çevresi içinde önleme etkinlikleri yapmasıdır. Bunlar içinde bilgilendirme ya da duyarlılığı artırmak sayılabilir. Toplumsal mücadelede oluşan çekirdek grubun ilk hedeflerinden birisi kendi bölgesini belirlemek olmalıdır. Bu bir semt olabileceği gibi yaşadıkları il ya da ilçe olabilir. Ancak böyle bir ekibin öncelikle dar bir çevrede çalışmaya başlaması önerilebilir. Oluşan çekirdek ekip bir araştırma ile geliştireceği önleme yöntemini saptayabilir. Bu araştırma sırasında bölgenin ileri gelenleri ya da toplumla sık yüz yüze gelen kişilerle görüşmeler yapılabilir. Buna örnek olarak muhtarlar, okul müdürleri, dernekler sayılabilir. Madde kullanıcılarıyla sık sık karşılaşılan kişilerle de görüşmeler yapılabilir. Buna örnek olarak meyhaneciler, bar sahipleri, polisler ve gazeteciler sayılabilir. Böyle bir araştırmanın bir başka yararı ise oluşan çekirdek ekibin tanınması ve katılımın artmasıdır.

Çevresel yaklaşım

Birey toplumda tek başına yaşamıyor. Çevresiyle etkileşim içinde yaşıyor. Örneğin, arkadaşları alkol kullanıyor, filmlerde alkol kullanan insanları görüyor, alkol endüstrisinin reklamlarına maruz kalıyor, iş, okul ve aile yaşamında birçok zorlukla karşılaşılıyor.

Tüm bunlarla başa çıkmayı öğretmeden ya da uygun koşulları yaratmadan bireyin madde kullanımıyla mücadele etmek yararlı olmayacaktır. Sigara ya da alkol endüstrisi bazı mesajları topluma iletmektedir. Bu mesajlarla her ortamda içmek cesaretlendirilmekte, içmenin potansiyel riskleri küçümsenmekte, içmeden yaşamak konusunda bireyin cesareti kırılmakta ve tüketimi artırmak hedeflenmektedir. Çevresel yaklaşımı içeren önleme çalışmasında reklam yasakları, satışa kontrol, yaş sınırlaması gibi etkinlikler yapılmaktadır.

Maddenin yeni adı “Bonzai”

Tıbbi ismi ile sentetik kannabinoid olan ve hammaddesi yurtdışından getirilen bonzai ülkemizde merdiven altı laboratuvarlarda bazı kimyasallarla muamele edilerek piyasaya sürülmektedir. Tamamen kimyasal bir madde olan bonzainin adının çağrıştırdığı doğallıkla uzaktan yakından bir ilgisi yoktur. Hızlı bağımlılık gelişmesine yol açan sentetik kannabinoidler aynı zamanda yüksek bir toksisiteye sahiptir.

İlk olarak 2004 yılında Avrupa’da esrara ‘yasal’ bir alternatif ve ‘zararsız’ olarak pazarlanmıştır. Ülkemizde son 2- 3 yıldır bulunmasına rağmen hızla yaygınlaşmıştır.

Özellikle 2014 yılı içinde bu maddeye bağlı ölüme varan olumsuz sonuçların ortaya çıkması toplumun madde bağımlılığı sorununa duyarlılığını arttırmıştır. Ancak unutulmalıdır ki bugün sentetik kannabinoid olarak karşımıza çıkan bağımlılık sorunu yarın başka isim ve kılıklarda karşımıza çıkacak hatta çıkmaya başlamıştır. Bu nedenle madde bağımlılığına yönelik toplumsal duyarlılığın ve mücadelenin kesintisiz sürdürülmesi gerekmektedir.

Bursa’da AMATEM

Bursa Amatem 2010 yılında Bursa Devlet Hastanesi’ne bağlı olarak kurulmuş ve alkol, madde bağımlılarına ayaktan ve yatarak tedavi hizmeti veren bir kamu kurumudur. Ovaakça’da faaliyetini sürdüren ve 48 yatak kapasitesine sahip kurumda detoksifikasyon (arındırma) tedavisi, yatarak, ayaktan ve aile grupları ve uğraşı terapileri yapılmaktadır.

Bağımlılık tedavisinde vurgulanması gereken en önemli nokta, kişinin tedaviye istekli ve değişime hazır olmasıdır. Tıbbi yaklaşım kadar ailesel, çevresel ve sosyal müdahalelerin de tedavide önemi fazladır. Bursa Amatem de gönüllülük temelinde hastalarına hizmet vermektedir.

Sonsöz

Madde bağımlılığı tarihin her döneminde ve her coğrafyada toplumlarının karşısına dikilmiş sorunlardan biridir. Ancak endüstrileşme ile birlikte dayanışma ve paylaşım kültürü ortadan kalkıp bireyin yalnızlığı arttıkça madde kullanımı ve bununla ilgili sorunlar da artmıştır. Her geçen gün yeni bir bağımlılık yapıcı madde toplumsal hayatımıza girmektedir. Bağımlılık tedavisi bu sürecin son noktasıdır. Toplum sağlığına olumsuz etkileri daha fazla artmadan bu salgının önünü kesmek ancak önleyici tedbirlerle mümkündür. Bu da tek bir kurumun altından kalkacağı bir sorun gibi durmamaktadır. Emniyet, sağlık, sosyal hizmetler, milli eğitim, gençlik ve spor, belediyeler, sivil toplum örgütleri, üniversiteler bağımlılıkla mücadelenin paydaşları olduğunu anımsayıp, sorunun farklı yönlerini ele almalı ve kurumsal işbirliğini arttırmalıdır.

Hasan UYAR

Bursa TUBİM İl Temsilciliği

Yerel yönetimler ve uyuşturucu madde ile mücadele

Uyuşturucu madde bağımlılığı günümüzün en büyük sağlık sorunları arasında yer almaktadır. Dünyada mücadele yöntemleri bu alanda standart kalıplar halinde belirtilmiştir. Bu standart kalıplar içerisinde görev yapmakta olan kurumlar da kapasiteleri ölçüsünde mücadeleye destek vermektedir.

Mücadelenin sözlük anlamlarından biri olan, herhangi bir amaca erişmek, bir kuvvete karşı koyabilmek için bir kişi veya topluluğun güçlü, sürekli çabasıdır ibaresi bu alanda çok önemlidir. Mücadelenin kendi içerisinde taşıdığı anlamda da belirtildiği gibi bizim uyuşturucu madde ve bağımlılığına yönelik topyekûn mücadele vermemiz gerektiği düşüncesindeyim.

Ülkemizde bu mücadele ile ilgili çalışmaları yürüten 81 ilimizde Valilikler bünyesinde İl Uyuşturucu Koordinasyon Kurulları bulunmaktadır. Bu kurullar da çeşitli kurumlardan oluşmaktadır. İl Uyuşturucu Koordinasyon Kurullarına bakıldığında yüzde 90-95 oranında resmi kurum ağırlığı bulunurken yüzde 5-10 oranında sivil kurum kuruluşlar yer almaktadır. Koordinasyon kurullarında kamu otoritesinin ağırlığı bir hayli fazladır. Peki, koordinasyon kurumları içerisinde üye olan kurumlar içerisinde en büyük sivil alana sahip kurum kimdir? Bunun cevabı aslında hazırdır. İldeki yerel yönetim olan belediyelerdir. Belediyeler katıldığı Koordinasyon Kurulu toplantılarında hangi statüde ne iş yapacağını ne yazık ki bilememektedir. Toplantılara katılan belediye temsilcileri, sağlık alanında mı yer alıyorum? Eğitimlere destek aşamasında mı yer alıyorum? Meslek edindirme alanında mı yer alıyorum? Yoksa

sosyal faaliyet alanında mı yer alıyorum? düşüncesi içerisinde olabilmektedir. Aslında yukarıda sayılan tüm aşamalarda belediyeler yer almaktadır. Peki nasıl?

En son yapılan yerel yönetimler alanındaki kanuni değişiklik sonrası genişleyen hizmet ağları ve bu hizmet ağlarının odağındaki insanlarımızı tehdit eden en büyük sağlık sorunları içerisinde bulunan uyuşturucu maddelere yönelik gerçekleştirilen mücadeleye yerel yönetimlerin sessiz kalması düşünülemez. Uyuşturucu maddenin ticareti, alım veya kullanılmasını önlemek her daim sonu suç ile biten ilişkiler ağında sadece bir aşamadılar. Önleme faaliyetleri aslında sivil alanda gerekli maddi ve kurumsal güç ile birleşerek yürütüldüğünde profesyonel çalışmaların ortaya konulacağı hiç şüphesiz görülecektir.

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de uyuşturucu ile mücadele konusunda yerel yönetimlerin desteği çok önemlidir. Bu desteğin, İl Uyuşturucu Koordinasyon Kurulu aracılığı ile yapılabileceği gibi her yıl yenilenen belediye bütçe çalışmalarında özellikle uyuşturucu ile mücadele çalışmaları için belirli bir harcama kalemi ayrılması en önemli konudur. Bu konu ile ilgili yapılması gereken her türlü çalışma hem maddi hem de manevi açıdan desteklenmelidir.

Gelecekte huzurlu bir ülkede mutlu şekilde, sağlık ve huzurla yaşamak arzusu inanıyorum ki her vatandaşımızın arzusu ve hakkıdır. Bu arzu ve hakka bütün vatandaşlarımızın ulaşması ve bağımlılıklarımızın sevgiye, mutluluğa, gülümsemeye, umuda ve hayata olması dileğiyle.

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği Üyeleri

Abana Belediyesi / Kastamonu	Hatay Büyükşehir Belediyesi	Ordu Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0366 564 11 65 Web: www.abana-bld.gov.tr	Tel: 0326 214 91 90 Web: www.hatay.bel.tr	Tel: 0452 225 01 04 Web: www.ordu.bel.tr
Adalar Belediyesi / İstanbul	Isparta Belediyesi	Ortahisar Belediyesi
Tel: 0216 382 78 50 Web: www.adalar.bel.tr	Tel: 0246 211 61 61 Web: www.isparta.bel.tr	Tel: 0462 224 40 71 Web: www.trabzon.bel.tr
Altınova Belediyesi / Yalova	İstanbul Büyükşehir Belediyesi	Osmancık Belediyesi / Çorum
Tel: 0226 461 29 40 Web: www.altinova.bel.tr	Tel: 0212 455 14 00 – 01 Web: www.ibb.gov.tr	Tel: 0364 611 43 23 Web: www.osmancik.bel.tr
Amasra Belediyesi / Bartın	İzmir Büyükşehir Belediyesi	Osmangazi Belediyesi / Bursa
Tel: 0378 315 10 81 Web: www.amasra.bel.tr	Tel: 0232 482 11 70 Web: www.izmir.bel.tr	Tel: 0224 270 70 70 Web: www.osmangazi.bel.tr
Antalya Büyükşehir Belediyesi	Kadıköy Belediyesi / İstanbul	Pamukkale Belediyesi / Denizli
Tel: 0242 249 50 00 Web: www.antalya.bel.tr	Tel: 0216 542 50 55 Web: www.kadikoy.bel.tr	Tel: 0258 213 76 67 Web: www.pamukkale.bel.tr
Avanos Belediyesi / Nevşehir	Kadirli Belediyesi / Osmaniye	Pendik Belediyesi / İstanbul
Tel: 0384 511 40 64 Web: www.avanos.bel.tr	Tel: 0328 718 10 39 Web: www.kadirli.bel.tr	Tel: 444 81 80 Web: www.pendik.bel.tr
Aydın Büyükşehir Belediyesi	K. Maraş Büyükşehir Belediyesi	Serdivan Belediyesi / Sakarya
Tel: 0256 226 63 52 Web: www.aydin-bld.gov.tr	Tel: 0344 223 50 72 Web: www.kahramanmaras.bel.tr	Tel: 0264 211 1050 Web: www.serdivan.bel.tr
Balçova Belediyesi / İzmir	Karşıyaka Belediyesi / İzmir	Tarsus Belediyesi / Mersin
Tel: 0232 455 20 00 Web: www.balcova.bel.tr	Tel: 0232 399 43 03 Web: www.karsiyaka.bel.tr	Tel: 0324 616 25 15 Web: www.tarsus.bel.tr
Bandırma Belediyesi / Balıkesir	Kırıkkale Belediyesi	Tepebaşı Belediyesi / Eskişehir
Tel: 0266 711 11 11 Web: www.bandirma-bld.gov.tr	Tel: 0318 224 27 61 Web: www.kirikkale-bld.gov.tr	Tel: 0222 320 54 54 Web: www.tepebasi.bel.tr
Bayındır Belediyesi / İzmir	Kırşehir Belediyesi	Toroslar Belediyesi / Mersin
Tel: 0232 581 50 00 Web: www.bayindir.bel.tr	Tel: 0386 213 44 85 Web: www.kirsehir.bel.tr	Tel: 0324 322 72 00 Web: www.toroslar-bld.gov.tr
Burdur Belediyesi	Kocaeli Büyükşehir Belediyesi	Trabzon Büyükşehir Belediyesi
Tel: 0248 233 53 90 Web: www.burdur-bld.gov.tr	Tel: 0262 318 10 10 Web: www.kocaeli.bel.tr	Tel: 0462 322 46 01 Web: www.trabzon.bel.tr
Bursa Büyükşehir Belediyesi	Menteşe Belediyesi / Muğla	Urla Belediyesi / İzmir
Tel: 0224 234 00 87 Web: www.bursa.bel.tr	Tel: 0252 214 48 80 Web: www.mentese.bel.tr	Tel: 0232 754 10 88 Web: www.urla.bel.tr
Çankaya Belediyesi / Ankara	Mersin Büyükşehir Belediyesi	Ürgüp Belediyesi / Nevşehir
Tel: 0312 488 88 00 Web: www.cankaya.bel.tr	Tel: 0324 231 88 80 Web: www.mersin.bel.tr	Tel: 0384 341 70 76 Web: www.urgup.bel.tr
Denizli Büyükşehir Belediyesi	Mudanya Belediyesi / Bursa	Yalova Belediyesi
Tel: 0258 265 21 37 Web: www.denizli.bel.tr	Tel: 0224 544 16 50 Web: www.mudanya.bel.tr	Tel: 0226 813 98 46 Web: www.yalova.bel.tr
Didim Belediyesi / Aydın	Muğla Büyükşehir Belediyesi	Yenipazar Belediyesi / Aydın
Tel: 0256 811 26 60 Web: www.didim.bel.tr	Tel: 0252 214 18 46 Web: www.mugla.bel.tr	Tel: 0256 361 30 04 Web: www.yenipazar.bel.tr
Gebze Belediyesi / Kocaeli	Nilüfer Belediyesi / Bursa	
Tel: 0262 642 04 30 Web: www.gebze.bel.tr	Tel: 0224 441 16 03 Web: www.nilufer.bel.tr	
Gölcük Belediyesi / Kocaeli	Odunpazarı Belediyesi / Eskişehir	
Tel: 0262 412 10 12 Web: www.golcuk.bel.tr	Tel: 0222 217 30 30 Web: www.odunpazari.bel.tr	

Türkiye Sağlıklı Kentler Birliği
Kent Sağlık Göstergeleri
Yerel Yönetimlere Işık Tutuyor

Kitap istekleriniz için: skb@skb.org.tr